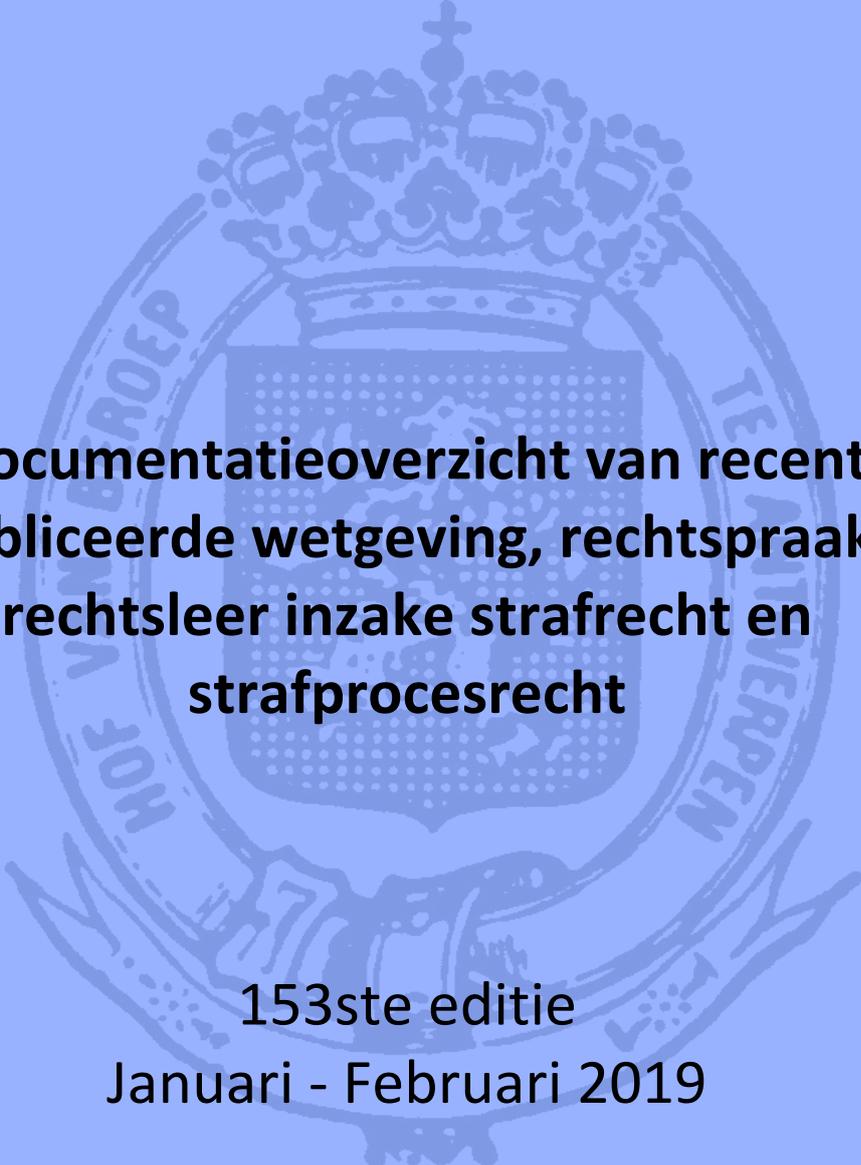

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

153ste editie
Januari - Februari 2019

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2018-2019 – Editie 153

Editie afgesloten op: 28 februari 2019

Publicatiedatum: 28 februari 2019

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Website hof van beroep te Antwerpen: <http://juridat-test.roj.just.fgov.be/beroep/documentatieoverzichten/doc/>

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
1. WETGEVING	12
1.1. BELGISCHE REGELGEVING	12
Wet van 13 december 2009 houdende instemming met het verdrag inzake clustermunitie, gedaan te Dublin op 30 mei 2008 – Addendum, <i>B.S.</i> 24 augustus 2010, 54704.	12
1.2. EUROPESE REGELGEVING	12
Verordening (EU) 2019/125 van 16 januari 2019 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, <i>P.B.L.</i> 31 januari 2019.	12
1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	12
1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	12
Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechdelijk Wetboek en het Wetboek van strafvordering wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft, Parl.St. Kamer 2018-19, 3489/001.	12
Wetsvoorstel houdende diverse bepalingen in strafzaken en inzake erediensten, Parl.St. Kamer 2018-19, 3515/001.	13
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, Parl.St. Kamer 2018-19, 3527/001.	13
2. RECHTSPRAAK	14
2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	14
2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS	14
EHRM 28 augustus 2018, Savva Terentyev t. Rusland, www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: Rechten van de Mens – Mensenrechten-EVRM – Rechten-vrijheden – Vergadering en vereniging – Art. 11 EVRM – Beperkingen – Vrije meningsuiting – Strafbare meningsuiting – Aanzetten tot haat – Cyberpesten	14
EHRM 18 december 2018, Murtazaliyeva t. Rusland, www.hudoc.echr.coe.int	14
Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Verzoek om getuige te ondervragen – Getuige à décharge – Beoordeling van het verzoek door de rechter – Criteria	14
2.3. HOF VAN JUSTITIE	16
Hof van Justitie 10 januari 2019 (C-97/18), www.eur-lex.europa.eu	16
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Beginsel van wederzijdse erkenning van beslissingen tot confiscatie – Kaderbesluit 2006/783/JBZ – Artikel 12, leden 1 en 4 – Wettelijke regeling betreffende de tenuitvoerlegging – Wettelijke regeling van de tenuitvoerleggingsstaat die toepassing van lijfswang toestaat ingeval de confiscatiemaatregel niet ten uitvoer kan worden gelegd – Verenigbaarheid – Wettelijke regeling van de beslissingsstaat die toepassing van lijfswang eveneens toestaat – Geen invloed	16
Hof van Justitie 17 januari 2019 (C-310/16), www.eur-lex.europa.eu	17

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Belasting over de toegevoegde waarde (btw) – Bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie – Artikel 325, lid 1, VWEU – Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen – Strafzaak wegens strafbare feiten ter zake van de btw – Doeltreffendheidsbeginsel – Bewijsvoering – Telefoontaps – Toestemming gegeven door een onbevoegde rechterlijke instantie – Inaanmerkingneming van deze taps als bewijselementen – Nationale regeling – Verbod	17
Hof van Justitie 12 februari 2019 (C-492/18), www.eur-lex.europa.eu	18
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 12 – Voortgezette hechtenis van de persoon – Artikel 17 – Termijnen voor het nemen van de beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel – Nationale wettelijke regeling op grond waarvan de detentie 90 dagen na de aanhouding moet worden geschorst – Conforme uitlegging – Schorsing van de termijnen – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 6 – Recht op vrijheid en veiligheid – Uiteenlopende uitleggingen van de nationale wettelijke regeling – Duidelijkheid en voorzienbaarheid	19
2.4. HOF VAN CASSATIE	20
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	20
Cass. 21 februari 2017 (P.16.0614.N), www.juridat.be	20
Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Begrip verhoor – Kwetsbare positie	20
Cass. 14 maart 2017 (P.15.0796.N), NC 2019, afl. 1, 48-54.	20
Trefwoorden: Art. 62 Wegverkeerswet – Art. 32 VTSv. – Bewijswaardering – Niet-ondertekening proces-verbaal	20
Cass. 5 september 2017 (P.16.1312.N), www.juridat.be	20
Trefwoorden: 1. Strafvordering – Schorsing – Aanvang – Cassatieprocedure - Gevolg	20
2. Hoger beroep - Opleggen van een straf - Persoonlijk karakter van de straf - Motiveringsverplichting - Gevolg	21
3. Artikel 62 Wegverkeerswet - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde - Verbalisant - Persoonlijke betrokkenheid bij geverbaliseerd misdrijf - Gevolg	21
Cass. 5 september 2017 (P.16.1055.N), www.juridat.be	21
Trefwoorden: 1. Strafvordering – Schorsing - Bijkomende onderzoekshandelingen - Uitstel behandeling van zaak ter uitvoering van elk van die met onderscheiden beslissingen bevolen onderzoeksdaden - Gevolg	21
2. Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Vraag over een ondertussen vernietigde norm - Handhaving van de gevolgen van de vernietigde norm tot een bepaalde datum – Gevolg	21
3. Artikel 62 Wegverkeerswet - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde - Verbalisant - Persoonlijke betrokkenheid bij geverbaliseerd misdrijf - Gevolg	21
Cass. 3 oktober 2017 (P.16.1022.N), www.juridat.be	22
Trefwoorden: Strafzaken - Geldigheid - Verdaging of voortzetting van de zaak - Bepaalde datum - Voorwaarde	22
Cass. 3 oktober 2017 (P.15.1398.N), www.juridat.be	22
Trefwoorden: Strafzaken - Voeging van stukken aan het strafdossier - Verzoek aan openbaar ministerie door strafrechter - Weigering door openbaar ministerie - Gevolg	23
Cass. 17 oktober 2017 (P.16.1130.N), RABG 2018, afl. 16, 1470-1476.	23
Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendommen – Oplichting en bedriegerij – Oplichting – Bedrieglijke middelen – Listige kunstgreep – Eenvoudige leugen – Inpandgeving – Reproductie – Leugen omtrent echtheid	23
Cass. 31 oktober 2017 (P.17.0619.N), www.juridat.be	23
Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Getuigen - Artikel 296, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Motiveringsverplichting – Wijze	23
2. Hof van assisen - Afwezigheid strafdossier ter zitting - Voorwaarde	23
Cass. 31 oktober 2017 (P.17.0014.N), www.juridat.be	24
Trefwoorden: Opschorting – Motivering – Wijze	24
Cass. 31 oktober 2017 (P.17.0026.N), www.juridat.be	24
Trefwoorden: Verstekvonnis – Betekening – Tegenstrijdige vaststellingen – Gevolg	24

Cass. 7 november 2017 (P.17.0034.N), www.juridat.be	25
Trefwoorden: 1. Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Verzoeker die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt - Objectieerbare omstandigheden van de zaak - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toepassing - Toezicht door het Hof.....	25
2. Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Verzoeker die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof.....	25
Cass. 7 november 2017 (P.17.0039.N), www.juridat.be	25
Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijs – Geschriften – Bewijskracht - Miskenning van de bewijskracht van een plan - Voorwaarde.....	25
2. Strafzaken – Bewijs – Geschriften – Bewijskracht - Miskenning van de bewijskracht van een foto - Voorwaarde	25
Cass. 14 november 2017 (P.17.0121.N), www.juridat.be	26
Trefwoorden: Artikel 159, Grondwet (1994) - Koninklijk besluit - Wijziging door wegens onwettigheid buiten toepassing gelaten koninklijk besluit - Gevolg.....	26
Cass. 14 november 2017 (P.17.0171.N), www.juridat.be	26
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Verzoek of vordering om een autonome probatiestraf op te leggen - Afwijzing – Motivering	26
2. Grievensformulier - Vermelding eis, exceptie of verweer door appellant - Taak appelrechter	26
Cass. 14 november 2017 (P.16.1250.N), www.juridat.be	27
Trefwoorden: 1. Grievensformulier - Vermelding eis, exceptie of verweer door appellant - Taak appelrechter.....	27
2. Strafzaken - Weigering uitstel of probatie-uitstel - Motivering - Wijze	27
Cass. 14 november 2017 (P.17.0966.N), www.juridat.be	27
Trefwoorden: Verstekvonnis - Verzoekschrift of grievensformulier - Indiening buiten de beroepstermijn - Gevolg.....	27
Cass. 14 november 2017 (P.17.0156.N), www.juridat.be	27
Trefwoorden: Oplichting - Bevoegdheid - ZIV-wet - Document dat terugbetaling toelaat van geneeskundige verstrekkingen - Valsheid en oplichting - Samenstelling zetel - Wijze.....	27
Cass. 21 november 2017 (P.15.0109.N), www.juridat.be	28
Trefwoorden: 1. Europese Unie - Artikel 267 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie - Hof van Justitie van de Europese Unie – Bevoegdheid.....	28
2. Handvest Grondrechten van de Europese Unie - Artikel 51 - Hof van Justitie van de Europese Unie - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen – Gevolg	28
3. Artikel 56 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie - Vrij verkeer van personen, diensten en kapitaal – Draagwijdte	28
4. Wet Rookverbod 2009 - Roken in de speelzaal van een kansspelinrichting - Plaatsen waar diensten aan het publiek worden verstrekt - Casino - Gevolg.....	28
5. Wet Rookverbod 2009 - Rookkamer - Verbod tot het verlenen van diensten - Draagwijdte – Gevolg	28
6. Wet Rookverbod 2009 - Artikel 5 - Uitzonderingsbepaling voor kansspelinrichtingen van klasse I - Beperking in de tijd van de uitzonderingsbepaling - Draagwijdte – Gevolg	28
7. Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Toetsing van een gerechtelijke uitspraak - Gevolg.....	28
Cass. 28 november 2017 (P.16.1276.N), www.juridat.be	29
Trefwoorden: Beslag - Vernielen of wegmaken door de beslagene van goederen waarop tegen hem beslag is gedaan - Beslagene die geen eigenaar is van de beslagen goederen - Strafbaarheid - Voorwaarde - Toepassing	29
Cass. 28 november 2017 (P.17.0830.N), www.juridat.be	29
Trefwoorden: 1. Algemeen - Redelijke termijn - Overschrijding - Rechtsherstel - Strafvermindering – Begrip.....	30
2. Algemeen - Redelijke termijn - Overschrijding - Rechtsherstel - Beoordeling door de rechter - Aard - Criterium - Toepassing	30
Cass. 5 december 2017 (P.17.0173.N), www.juridat.be	30

	Trefwoorden: Gerechtskosten – Strafzaken - Rechtsplegingsvergoeding - Tenlastelegging van burgerlijke partij – Toelaatbaarheid - Omslag tussen enerzijds burgerlijke partij en anderzijds de beklagde en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij - Toelaatbaarheid	30
Cass. 12 december 2017 (P.17.0888.N), www.juridat.be		30
	Trefwoorden: 1. Hoger beroep - Verzoekschrift of grievenformulier - Verplichting tot nauwkeurige opgave van grieven tegen de bestreden beslissing - Grief – Begrip	31
	2. Overtreding Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten - Niet geïdentificeerde bestuurder - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Verenigbaarheid met artikel 6.2 EVRM - Voorwaarde	31
Cass. 12 december 2017 (P.17.0339.N), www.juridat.be		31
	Trefwoorden: 1. Strafzaken - Verbeurdverklaring - Facultatieve bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen die niet meer in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden aangetroffen - Bepalen van de omvang door de rechter - Redengeving – Toepassing	31
	2. Verbeurdverklaring - Facultatieve bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen die niet meer in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden aangetroffen - Berekingswijze van de vermogensvoordelen - Redengeving	31
Cass. 12 december 2017 (P.17.0251.N), www.juridat.be		32
	Trefwoorden: Saisine van de appelrechter - Ambtshalve opwerpen van grieven door de appelrechter - Grens - Toepassing	32
Cass. 19 december 2017 (P.17.0385.N), www.juridat.be		32
	Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten - Ondertekening van het vonnis - Onmogelijkheid voor een rechter om het vonnis te ondertekenen - Draagwijdte	32
	2. Bewijs – Strafzaken – Vermoedens - Toepassing van de artikelen 870 Gerechtelijk Wetboek en 1315, 1316 en 1346 Burgerlijk Wetboek – Principe.....	32
	3. Cassatie - Middel dat de openbare orde raakt of van dwingend recht is - Vereiste feitelijke gegevens - Feitenrechter - Geen vaststelling - Gevolg.....	32
	4. Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Niet-ontvankelijkheid van het middel waarin het verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen is opgenomen - Gevolg.....	32
Cass. 9 januari 2018 (P.17.0856.N), www.juridat.be		33
	Trefwoorden: 1. Faillissement - Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Moreel bestanddeel – Bewijs	33
	2. Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Personen gehouden tot het doen van die aangifte - Draagwijdte - Feitelijke bestuurder van een handelsvennootschap – Gevolg	33
	3. Verzuim om de bij artikel 53 Faillissementswet vereiste inlichtingen te verstrekken - Gegevens over de werkelijke bestuurders van de handelsvennootschap - Draagwijdte - Gevolg.....	33
Cass. 9 januari 2018 (P.17.0699.N), www.juridat.be		34
	Trefwoorden: Strafzaken – Verzet - Ongedaanverklaring - Voorwaarden - Draagwijdte - Gevolg - Kennis van de dagvaarding in de verstekprocedure - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Betekening van de dagvaarding aan de woonst van de beklagde - Gevolg	34
Cass. 9 januari 2018 (P.17.0058.N), www.juridat.be		35
	Trefwoorden: Vereniging van misdadigers - Criminele organisatie - Moreel bestanddeel - Begrip wetens en willens - Draagwijdte - Gevolg.....	35
Cass. 6 februari 2018 (P.17.0543.N), www.juridat.be		35
	Trefwoorden: Hoger beroep - Verzoekschrift of grievenformulier - Grief – Begrip	35
Cass. 6 februari 2018 (P.17.0560.N), www.juridat.be		36
	Trefwoorden: Rechtspleging op verzet - Straf - Overschrijding van de redelijke termijn - Reële en meetbare vermindering van de straf - Referentiepunt.....	36
Cass. 6 februari 2018 (P.17.0577.N), www.juridat.be		36
	Trefwoorden: Art. 67ter Wegverkeerswet - Recht om zichzelf niet te beschuldigen - Bestaanbaarheid	36
Cass. 13 februari 2018 (P.17.0610.N), www.juridat.be		36
	Trefwoorden: 1. Misdrijven gepleegd met eenzelfde misdadig opzet - Redelijke termijn – Aanvangspunt	37

2. Voortgezette misdrijven - Redelijke termijn - Aanvang - Tijdstip waarop het laatste misdrijf wordt gepleegd of beëindigd - Verenigbaarheid met artikel 6.1 EVRM.....	37
Cass. 27 februari 2018 (P.17.0284.N), www.juridat.be	37
Trefwoorden: Teruggave – Art. 44 Sw. – Begrip.....	37
Cass. 20 maart 2018 (P.17.0636.N), www.juridat.be	37
Trefwoorden: Geldboete beneden het wettelijk minimum - Precaire financiële situatie - Rechtsbijstand - Juridische tweedelijnsbijstand - Draagwijdte - Gevolg	38
Cass. 20 maart 2018 (P.17.0905.N), www.juridat.be	38
Trefwoorden: Politie - Bevoegdheden - Woonstbetreding - Uitvoeren van een ademtest of ademanalyse - Voorwaarden - Toestemming van de bewoner - Draagwijdte - Gevolg	38
Cass. 12 juni 2018 (P.17.1215.N), www.juridat.be	38
Trefwoorden: Teruggave – Bijzondere verbeurdverklaring – Sociaal misdrijf – Terugbetaling van onrechtmatig ontvangen bedragen – Art. 233, §1, 3° en art. 236, tweede lid Soc. Sw.	38
Cass. 18 september 2018 (P.17.1138.N), www.juridat.be	38
Trefwoorden: Oplichting – Mededaderschap – Voorwaarden.....	39
Cass. 18 september 2018 (P.18.0181.N), www.juridat.be	39
Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Begrip ‘verhoor’ – Definitie – Art. 47bis Sv. – Afname vragenlijst inzake snelheidsovertreding	39
Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0578.N), www.juridat.be , met conclusie van advocaat-generaal Timperman	39
Trefwoorden: 1. Rechtsmiddelen – Cassatie – Cassatieberoep in strafzaken – Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep – Enkel tegen eindbeslissingen – Beslissing over de schuld en de straf, die tevens een deskundige aanstelt om de rijgeschiktheid van de veroordeelde te onderzoeken – Is eindbeslissing (impliciet).....	39
2. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Hoger beroep – Vorm en termijn principaal hoger – Verplichting nauwkeurig bepaalde grieven op te geven (art. 210, eerste lid Sv.) – Het louter hernemen van de door de eerste rechter genomen conclusie houdt geen nauwkeurig bepaalde grieven in – Geen verplichting voor de appelrechter om de appellante op die bepaling te wijzen	39
3. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Hoger beroep – Vorm en termijn principaal hoger beroep – Verplichting in het verzoekschrift of grievenformulier nauwkeurig de grieven op te geven (art. 204 Sv.) – Begrip grief – Geen verplichting om de redenen voor de nagestreefde hervorming op te geven.....	40
Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0276.N), www.juridat.be	40
Trefwoorden: Bijzondere verbeurdverklaring – Motiveringsplicht van de strafrechter – Art. 195 Sv. – Art. 211 Sv.....	40
Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0682.N), www.juridat.be	40
Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de persoon – Opzettelijke doding en slagen – Moreel bestanddeel – Oogmerk om te doden – Gans bijzonder opzet – Eventueel, indirect of mogelijk opzet.....	41
Cass. 13 november 2018 (P.18.0787.N), www.juridat.be	41
Trefwoorden: Motiveringsplicht – Beslissing over de strafvordering – Witwasmisdrijf – Illegale herkomst van vermogensvoordelen – Beoordelingscriterium	41
Cass. 4 december 2018 (P.18.0825.N), www.juridat.be	41
Trefwoorden: Douane en accijnzen – Begaan van overtreding – Wettelijk vermoeden van schuld – Wettelijk omkeerbaar schuldvermoeden – Artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 19 mei 2014 inzake accijnzen betreffende controlemaatregelen voor brandstoffen – Verzuimsmisdrijf	41
Cass. 11 december 2018 (P.18.0791.N), www.juridat.be	42
Trefwoorden: 1. Oplichting – Listige kunstgrepen – Begrip	42
2. Recht op bijstand van een advocaat – Verklaringen afgelegd door een medebeklaagde zonder bijstand van een advocaat – Verklaringen werden niet ingetrokken – Gevolg – Recht op bijstand advocaat is een recht dat enkel <i>in personam</i> geldt	42
Cass. 11 december 2018 (P.18.0472.N), www.juridat.be	43
Trefwoorden: Art. 507 Sw. – Bedrog – Ontdraging van in beslag genomen goederen – Onroerend goed door bestemming.....	43

Cass. 15 januari 2019 (P.18.0790.N), www.juridat.be	43
Trefwoorden: 1. Strafzaken – Legaliteitsbeginsel – Voorzienbaarheid – Beoordelingsvrijheid rechter	43
2. Douane en accijnzen – Artikelen 135, tweede lid en 261/2, 1°, AWDA – Strafwaaardigheid douane-expediteur – Hoofdelijke gehoudenheid betaling van de belasting	43
Cass. 15 januari 2019 (P.18.0790.N), www.juridat.be	44
Trefwoorden: 1. Bewijs – Afluistermaatregel – Onder andere gebaseerd op nietige huiszoeking – Gevolg – Voldoende steun in andere aanwijzingen die vermeld werden	44
2. Probatie – Uitstel – Maximum van 3 jaar uitstel voor gevangenisstraffen die de zes maanden niet te boven gaan – Veroordeling tot gevangenisstraf van zes maanden met uitstel van tenuitvoerlegging voor een termijn van vijf jaar – Schending	44
Cass. 15 januari 2019 (P.18.0908.N), www.juridat.be	45
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Hoger beroep – Schadevergoeding toegekend aan burgerlijke partij wordt verminderd – Gevolg	45
Cass. 15 januari 2019 (P.18.0839.N), www.juridat.be	45
Trefwoorden: Deskundige – Technisch advies verstrekt aan latere procespartij – Partijdigheid – Onaanastbare beoordeling vonnisrechter	45
Cass. 22 januari 2019 (P.18.1018.N), www.juridat.be	46
Trefwoorden: Uitspraak vonnis – Art. 782bis Ger.W. – Kamervoorzitter – Wettig verhinderd – Melding in vonnis of proces-verbaal van de rechtszitting – Gebrek – Gevolg – Vernietiging door Hof van Cassatie	46
Cass. 29 januari 2019 (P.18.0422.N), www.juridat.be	46
Trefwoorden: OM – Conclusie – Schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring – Neergelegd buiten conclusietermijnen – Gevolg	46
Cass. 5 februari 2019 (P.18.1204.N), www.juridat.be	47
Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine – Minderjarige – Een als misdrijf omschreven feit	47
Cass. 5 februari 2019 (P.18.0793.N), www.juridat.be	47
Trefwoorden: Taalgebruik – Vonnissen en arresten – Nietigheden – Wijziging art. 40 Taalwet Gerechtzaken	48
Cass. 5 februari 2019 (P.18.1010.N), www.juridat.be	48
Trefwoorden: Witwas misdrijf – Voorwerp – Vermogensvoordeel – Herkomst – Telastlegging vermeldt specifieke misdrijf waaruit wiggewassen vermogensvoordeel voortkomt – Gevolg – Belastingontduiking	48
Cass. 12 februari 2019 (P.18.0999.N), www.juridat.be	49
Trefwoorden: Misdrijf – Diefstal – Dader is mede-eigenaar	49
Cass. 12 februari 2019 (P.18.1037.N), www.juridat.be	49
Trefwoorden: Onderzoek – Nemen van foto’s door speurder vanop privaat terrein van de binnenkant van een woning of van aanhorigheden bij de woning die niet zichtbaar zijn vanop straat (of vanop andere openbare terreinen – Observatie – Toestemming onderzoeksrechter is vereist	49
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.	50
Cass. 17 januari 2017 (P.16.1017.N), www.juridat.be	50
Trefwoorden: Jeugdbescherming - Jeugdbeschermingswet - Artikel 49 - Beschikking van de onderzoeksrechter tot verwijzing van een minderjarige naar de jeugdrechtbank - Hoger beroep - Aard van de beslissing in hoger beroep - Gevolg	50
Cass. 5 september 2017 (P.17.0458.N), www.juridat.be	50
Trefwoorden: Onderzoeksgerechten - Beschikking tot afwijzing van vordering tot ontslag van gerechtelijk onderzoek op grond van taalwijziging - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Arrest dat afstand verleent van het hoger beroep en bij toepassing van de artikelen 136 en 235 Wetboek van Strafvordering ontslag van gerechtelijk onderzoek verleent - Gevolg	50
Cass. 7 november 2017 (P.17.0892.N), www.juridat.be	51
Trefwoorden: Enkel hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Vervallenverklaring bij gemis aan nauwkeurige grieven - Gevolg	51
Cass. 19 december 2017 (P.17.1116.N), www.juridat.be	51
Trefwoorden: 1. Hoger beroep - Termijn - Uitlevering - In het buitenland verleend bevel tot aanhouding - Uitvoerbaarverklaring - Beschikking van de raadkamer	51

2. Uitlevering - In het buitenland verleend bevel tot aanhouding - Uitvoerbaarverklaring - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep aan termijn gebonden - Bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM	51
Cass. 2 januari 2018 (P.18.1301.N), www.juridat.be	52
Trefwoorden: Immunititeiten – Diplomatieke ambtenaar – Verdrag van Wenen – Vrijwaring tegen elke vorm van aanhouding of vrijheidsbeneming – Toepassingsgebied – Doorreis die verband houdt met de uitoefening van de diplomatieke opdracht van de diplomaat – Geen vakantie	52
Cass. 6 februari 2018 (P.17.0359.N), www.juridat.be	53
Trefwoorden: Benelux-Uitleveringsverdrag - Overdracht van in beslag genomen voorwerpen - Wijze	53
Cass. 12 juni 2018 (P.18.0566.N), <i>RABG</i> 2019, afl. 1, 58-60	53
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige hechteniswet – Bevel tot aanhouding – Uitvoering – Onmiddellijke aanhouding – Niet-uitvoering – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling (art. 27, § 2 voorlopige hechteniswet) – Onontvankelijk	53
Cass. 26 juni 2018 (P.18.0524.N), www.juridat.be	53
Trefwoorden: Uitlevering – Verjaring strafvordering – Toepassing weigeringsgrond – Buitenlandse rechtsmacht die een uitlevering weigert	54
Cass. 1 augustus 2018 (P.18.0855.N), www.juridat.be	54
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Kamer van inbeschuldigingstelling – Afwezigheid inverdenkinggestelde wegens medische redenen	54
Cass. 20 november 2018 (P.18.0836.N), www.juridat.be	55
Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Voorwaarden – Vrijheidsberovende hoofdstraf – Niet: levenslang rijverbod	55
Cass. 21 november 2018 (P.18.0763.F), www.juridat.be	55
Trefwoorden: Bijzondere rechtsplegingen (in strafrecht) – Voorrecht van rechtsmacht – Afsluiten gerechtelijk onderzoek – Tussenkost onderzoeksgerecht – Grondwettelijk Hof – Bevoegdheid	55
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	55
Cass. 5 september 2017 (P.17.0645.N), www.juridat.be	55
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bevel van de strafrechter aan de magistraat die het ambt van het openbaar ministerie uitoefent - Gevolg	55
2. Strafzaken - Arrest - Onwettig bevel door de strafrechter aan het openbaar ministerie - Vernietiging zonder verwijzing	56
Cass. 21 november 2017 (P.17.0952.N), www.juridat.be	56
Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Strafzaken - Stukken neergelegd ter griffie door het openbaar ministerie - Mogelijkheid tot het voeren van tegenspraak - Draagwijdte - Gevolg	56
Cass. 12 juni 2018 (P.18.0549.N), www.juridat.be	56
Trefwoorden: Geestesstoornis – Bescherming maatschappij – Beschikking tot internering – Rechtmatige vrijheidsbeneming – Invrijheidstelling op proef – Herroeping – Onderbreking therapeutische tenlasteneming – Redelijke termijn – Artikel 59 interneringswet – Artikel 5, 1., e) EVRM	57
Cass. 19 juni 2018 (P.18.0476.N), www.juridat.be	57
Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Beslagmaatregel – Verzoek tot opheffing – Afwijzing door raadsheer-onderzoeksrechter – Hoger beroep – Art. 61quater Sv. – Art. 235bis Sv	57
Cass. 11 september 2018 (P.18.0500.N), www.juridat.be	57
Trefwoorden: Jeugdbescherming – Strafprocedure – Voorlopige maatregelen van opvoeding – Duurtijd	57
Cass. 27 september 2018 (C.16.0346.F), www.juridat.be	58
Trefwoorden: 1. Rechtstoegang - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Voorwaarden	58
2. Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolging - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Bepalingen - Voorwaarden	58
Cass. 27 september 2018 (D.17.0015.F), www.juridat.be	58
Trefwoorden: 1. Recht om te zwijgen - Draagwijdte - Recht om niet aan de eigen beschuldiging mee te werken	58

2. Tuchtzaken - Recht om te zwijgen - Draagwijdte - Recht om niet aan de eigen beschuldiging mee te werken - Weigering om de grieven te erkennen - Verwerping van de vordering tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Miskenning.....	58
Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0770.N), www.juridat.be	59
Trefwoorden: 1. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Heropening van de rechtspleging – Beperkt tot de beslissing op de strafvordering (art. 442bis, eerste lid Sv.) – Begrip strafvordering – Omvat ook beslissing op de publieke herstellvordering	59
2. Rechten van de mens – Mensenrechten – EVRM – Rechten – Vrijheden – Eerlijk proces – Artikel 6 – Schending van artikel 6 EVRM en het recht op toegang door de rechter – Overdreven formalisme in de cassatieprocedure – Verdragsschending kan blijken uit een unilaterale verklaring van België (art. 442bis, tweede lid Sv.) – Beoordeling door het Hof van Cassatie betreffende de impact van de schending op de uitkomst van de rechtspleging (art. 442quinquies, eerste lid Sv.).....	59
3. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Heropening van de rechtspleging – Vereiste van het ondervinden van zeer ernstige nadelige gevolgen van de verdragsschending (art. 442quinquies, eerste lid in fine Sv.) – Toepassing op een beslissing op de publieke herstellvordering..	59
4. Ruimtelijke ordening – Stedenbouw – Vlaams Gewest – Vergunning en attest – Omgevingsvergunning – Vermoeden van vergunning (art. 96, § 4, tweede lid stedenbouwdecreet 1999) – Voorwaarde dat de beklaagde aantoont dat de constructie dateert uit de betrokken periode – Geen miskenning vermoeden van onschuld	59
5. Ruimtelijke ordening – Stedenbouw – Vlaams Gewest – Vergunning en attest – Omgevingsvergunning – Vermoeden van vergunning (art. 96, § 4, tweede lid stedenbouwdecreet 1999) – Appreciatiebevoegdheid voor de rechter	59
6. Bewijs in strafzaken – Bewijsmiddelen – Bewijswaarde – Niet-toepasselijkheid van de regels uit het Burgerlijk Wetboek betreffende de uitlegging van overeenkomsten.....	59
Cass. 8 november 2018 (C.16.0457.F), www.juridat.be	60
Trefwoorden: 1. Recht op eerbiediging van het privéleven - Persoon schuldig bevonden aan een misdaad of wanbedrijf - Nieuwe openbaarmaking van de feiten - Recht op vergetelheid - Verzet tegen het opnieuw in herinnering brengen van het gerechtelijk verleden - Vrijheid van meningsuiting - Inmenging – Verantwoording	60
2. Vrijheid van meningsuiting - Persvrijheid - Digitale archieven - Recht om online te plaatsen - Recht op toegang van het publiek - Geen absoluut recht – Grenzen	61
3. Vrijheid van meningsuiting - Recht op vergetelheid - Digitale archieven - Inmenging - Verantwoording - Wijze - Voorkoming of herstel van een aantasting van het recht op vergetelheid ...	61
2.5. GRONDWETTELIJK HOF.....	61
Grondwettelijk Hof 23 januari 2019, www.const-court.be	61
Trefwoorden: Strafrechtspleging - 1. Opsporen van de misdrijven - Identificatie van de houder van een nummerplaat - Voorwaarden - Ontstentenis van rechtsgrond zoals voor de gebruiker van telecommunicatiemiddel of de houder van een bankrekening - 2. Nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement - Bewijsverkrijging die inbreuk maakt op andere grondrechten dan het recht op een eerlijk proces.....	61
Grondwettelijk Hof 31 januari 2019, www.const-court.be	62
Trefwoorden: Strafrecht - Opschorting, uitstel en probatie - Probatië-uitstel - Herroeping - Vergelijking met de autonome probatiestraf	62
Grondwettelijk Hof 14 februari 2019, www.const-court.be.....	63
Trefwoorden: Strafrechtspleging - Uitoefening van de strafvordering en de burgerlijke rechtsvordering - Algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde in strafzaken voor de burgerlijke rechter - Bewijs.....	63
2.6. RAAD VAN STATE	63
2.7. HOVEN VAN BEROEP	64
A. CORRECTIONELE KAMERS	64
Gent 29 maart 2017, <i>RABG</i> 2018, afl. 16, 1479-1492.....	64
Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de persoon – Onopzettelijke doding en slagen – Onopzettelijke slagen – Gebrek aan voorzichtigheid – Geneesheer – Toetsingscriterium – Foutief handelen.....	64
Gent 12 juni 2017, <i>P&R</i> 2018, afl. 3, 127-128.....	64

	Trefwoorden: Onrechtmatige daad – Schade en schadeloosstelling – Bestaan van wettelijke of reglementaire verplichting tot betaling – Prestaties van gemeente in het kader van opsporing en bestrijding van misdrijven – Politiebeambte gewond bij agressiedelict – Kosten van vergoeding van dienstvrijstelling en dossierkosten – Ten laste van gemeente	64
Gent 15 september 2017, <i>RABG</i> 2018, afl. 16, 1435-1436.....		65
	Trefwoorden: Opsporing/Onderzoek – Machtiging tot inzage/afschrift dossier – Misbruik van.....	65
	inzagerecht in strafdossier (art. 460ter Sw.) – Bestanddelen – Oogmerk en resultaat	65
Antwerpen 19 oktober 2017, <i>RABG</i> 2018, afl. 16, 1463-1465.....		65
	Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de persoon – Opzettelijke doding en slagen – Foltering – Constitutieve bestanddelen – Opzetvereiste – Onmenselijke behandeling – Uitdrukking van een bijzondere minachting voor het slachtoffer – Geen bijzonder opzet	65
Gent 8 november 2017, <i>P&R</i> 2018, afl. 3, 130-133.		66
	Trefwoorden: Art. 458 Sw. – Beroepsgeheim – Geheim – Discretieplicht – Ambtsgeheim – Politieambtenaar – Administratieve politie – Gerechtelijke politie.....	66
Gent 12 december 2017, <i>RW</i> 2018-19, afl. 19, 759.....		66
	Trefwoorden: 1. Internering – Forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek – Niet-bindend karakter van de bevindingen van de forensisch psychiater voor de rechter	66
	2. Internering - Voorwaarden – Beklaagde die volgens de forensisch psychiater als een mentaal gehandicapte met een verlaagd intelligentiequotiënt moet worden beschouwd – Persoon die op het ogenblik van de beslissing geen blijk geeft van te lijden aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast	66
Brussel 10 januari 2018, <i>T.Strafr.</i> 2018, afl. 6, 377-379 en <i>RABG</i> 2018, afl. 16, 1499-1507. ..		67
	Trefwoorden: Overlast elektronische communicatie – Definitie persoonsgegevens – Niet-toegelaten verwerking persoonsgegevens – Drukpersmisdrijf – Verwerking voor persoonlijke of huishoudelijke doeleinden	67
Brussel 19 juni 2018, <i>NC</i> 2018, afl. 6, 604-606.		67
	Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter – Vrijspraak op strafgebied – Uitsluitend hoger beroep burgerlijke partij – Opdracht strafrechter – Burgerlijke rechtsvordering voor de burgerlijke rechter – Schorsing behandeling wegens strafvordering – Vrijspraak – Uitsluitend hoger beroep burgerlijke partij – Voortduren van de schorsing	67
Antwerpen 15 november 2018, <i>NC</i> 2019, afl. 1, 67-68.		68
	Trefwoorden: Burgerlijke belangen – Provisionele schadevergoeding zonder aanhouden burgerlijke belangen – Definitieve afhandeling – Bevoegdheid strafrechter	68
Antwerpen 20 december 2018		68
	Trefwoorden: Strafrecht – Oplichting – Verkoop van nepdrugs	68
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....		69
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....		69
Antwerpen 14 augustus 2017, <i>NJW</i> 2019, afl. 396, 124-126.....		69
	Trefwoorden: Gerechtelijk recht – Tussengeschil – Wraking van de rechter – Aanwezigheid OM in de raadkamer – Overtuiging van een partij	69
Antwerpen 14 augustus 2018, <i>T.Strafr.</i> 2018, afl. 6, 379-381.		69
	Trefwoorden: Wraking – Verzoek nieuwe conclusietermijnen wegens nieuw feit – Weigering – Geen wettige verdenking	70
Antwerpen 27 november 2018, <i>RABG</i> 2019, afl. 1, 68-69.....		70
	Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige hechteniswet – Hoger beroep – Elektronisch toezicht als modaliteit aanhoudingsbevel – Hoger beroep verdachte – Uitvoering in de gevangenis als modaliteit aanhoudingsbevel	70
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG		70
A. CORRECTIONELE KAMERS		70
Corr.Brussel 18 februari 2016, <i>RABG</i> 2018, afl. 16, 1492-1499.....		70
	Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Informatiemisdrijven – Wet Elektronische Communicatiemiddelen – Correspondent – Communicatiemiddel – Schade en overlast – Bescherming persoonsgegevens – Cyberpesten	70

Corr. Brussel 23 april 2018, <i>RDP</i> 2019, afl. 2, 173-207.	71
Trefwoorden: 1. Langues (emploi des) – matière judiciaire – instruction – terrorisme – saisine du juge d’instruction – doyen des juges d’instruction spécialisés en matière de terrorisme – ordonnance désignant le juge d’instruction.....	71
2. Action civile – constitution de partie civile – policier – anonymat – recevabilité de l’action civile	71
3. Peine – période de sûreté – non-rétroactivité de la loi pénale qui instaure une nouvelle sanction ou aggrave celle qui existait au moment de l’infraction	71
Corr. West-Vlaanderen (afd. Veurne) 23 oktober 2018, <i>NC</i> 2018, afl. 6, 606-607.....	72
Trefwoorden: Ontsleutelplicht – Art. 88quater Sv. – Non-incriminatiebeginsel – Schending art. 6 EVRM en art. 14.3.g BUPO-Verdrag.....	72
Corr. Brussel 23 oktober 2018, <i>NJW</i> 2019, afl. 394, 41-43.	72
Trefwoorden: Slagen en verwondingen – Verwerpelijk motief – Verzwarende omstandigheden – Haatmisdrijf.....	72
Corr. West-Vlaanderen (afd. Brugge) 17 december 2018, <i>NJW</i> 2018, afl. 395, 88-90.....	72
Trefwoorden: Strafrecht – Toepasselijkheid kerkelijk recht – Biechtgeheim – Beroepsgeheim – Art. 458 Sw. – Schuldig verzuim – Art. 422bis Sw. – Noodtoestand – Hulpverleningsplicht – Spreekplicht – Zwijgrecht – Zelfdoding.....	72
B. RAADKAMER.....	73
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	73
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	73
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	73
<u>3. RECHTSLEER .....</u>	<u>73</u>
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	73
3.2. BOEKEN.....	74
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	74
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	74
3.3. BIJDAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	74
A. BIJDAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	74
B. BIJDAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	74
C. BIJDAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	74
D. BIJDAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	75
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDAGEN	77
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	77
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	78
3.5. VARIA	78

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 13 december 2009 houdende instemming met het verdrag inzake clustermunitie, gedaan te Dublin op 30 mei 2008 – Addendum, *B.S.* 24 augustus 2010, 54704.

Toelichting: Dit verdrag is op 1 augustus 2010 in werking getreden overeenkomstig zijn artikel 17, 1.

1.2. Europese regelgeving

Verordening (EU) 2019/125 van 16 januari 2019 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, *PB.L.* 31 januari 2019.

Toelichting: Het is, gelet op artikel 4 van het Handvest, passend dat de Unie regels vaststelt voor de handel met derde landen in goederen die zouden kunnen worden gebruikt voor de doodstraf, en in goederen die zouden kunnen worden gebruikt voor foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing. Deze regels helpen het eerbiedigen van het menselijk leven en van de fundamentele rechten van de mens te bevorderen en dragen derhalve bij aan de bescherming van de goede zeden. Met deze regels wil men ervoor zorgen dat handelaren in de Unie geen voordeel halen uit handel die de uitvoering van beleid inzake de doodstraf of inzake foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, dat niet verenigbaar is met de relevante EU-richtsnoeren, het Handvest en internationale verdragen en overeenkomsten, bevordert of anderszins vergemakkelijkt.

Art. 33: “De lidstaten stellen voorschriften vast ten aanzien van de sancties die van toepassing zijn op overtredingen van deze verordening en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze sancties worden uitgevoerd. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.”

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van strafvordering wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft, *Parl.St.* Kamer 2018-19, 3489/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel beoogt de openbare uitspraak van vonnissen en arresten te beperken tot het voorlezen van het beschikkend gedeelte en tegelijk de integrale tekst van de rechterlijke beslissingen bekend te maken in een voor het publiek toegankelijke, elektronische databank van vonnissen en arresten van de rechterlijke orde. Het moet worden samen gelezen met het voorstel DOC 54 2628/001 dat artikel 149 van de Grondwet wijzigt.

Reeds aangenomen.

Wetsvoorstel houdende diverse bepalingen in strafzaken en inzake erediensden, Parl.St. Kamer 2018-19, 3515/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel bevat een tweede reeks bepalingen die de correctie of de verbetering beogen van bestaande bepalingen in strafzaken.

Andere bepalingen beogen ook de omzetting in nationaal recht van internationale verplichtingen (bestrafing van het negationisme, controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens) of het nemen van maatregelen om deze verplichtingen na te leven (samenwerking van België met het internationaal, onpartijdig en onafhankelijk Mechanisme belast met het ondersteunen van de onderzoeken naar de meest ernstige schendingen van internationaal recht die zijn gepleegd in de Arabische Republiek Syrië, mogelijkheid voor Belgische magistraten om te kunnen worden benoemd bij het Europees Openbaar Ministerie – “EOM” – dat ingesteld werd in het kader van de strijd tegen strafbare feiten die de financiële belangen van de Unie schaden).

Het wetsvoorstel wijzigt eveneens de wet van 2 augustus 1974 betreffende de wedden van de titularissen van sommige openbare ambten, van de bedienaars van de erkende erediensden en van de afgevaardigden van de Centrale Vrijzinnige Raad.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, Parl.St. Kamer 2018-19, 3527/001.

Toelichting: De wet van 17 mei 2006 is voor wat betreft de bepalingen omtrent de beperkte detentie, het elektronisch toezicht, de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op de verwijdering van het grondgebied t.a.v. veroordeelden met straffen tot 3 jaar, nooit in werking getreden. Door artikel 317 van de wet van 6 juli 2017 werd de inwerkingtreding van die bepalingen van de wet van 17 mei 2006 een laatste maal uitgesteld tot uiterlijk 1 oktober 2019.

Dit wetsvoorstel beoogt de nodige wijzigingen aan te brengen zodat de inwerkingtreding kan doorgaan. Immers, voornamelijk door de zware en tijdrovende procedure bij de strafuitvoeringsrechter is de wet op dat vlak nooit in werking kunnen treden.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- KUTY, F., “Chronique de jurisprudence – Le droit à un procès pénal équitable au sens de la jurisprudence strasbourgeoise en 2018”, *JLMB* 2019, afl. 6, 244-282.

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 28 augustus 2018, Savva Terentyev t. Rusland, www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-185307>

Trefwoorden: Rechten van de Mens – Mensenrechten-EVRM – Rechten-vrijheden – Vergadering en vereniging – Art. 11 EVRM – Beperkingen – Vrije meningsuiting – Strafbare meningsuiting – Aanzetten tot haat – Cyberpesten

Samenvatting: Het EHRM diende zich uit te spreken over de strafrechtelijke beteugeling van publieke commentaren op een blog die bijzonder denigrerend waren t.a.v. politieambtenaren.

Het Hof benadrukte dat in zoverre deze commentaren niet aanzetten tot haat, noch gericht zijn t.a.v. een bepaald individu of ambtenaar, een hoge tolerantiegrens in een democratische maatschappij vereist is. Dit geldt des te meer voor ordehandhavingdiensten waardoor de strafrechtelijke beteugeling van commentaren die duidelijk een emotief narratief hebben en met beperkt bereik een disproportionele beperking van het recht op vrije meningsuiting is.

Met noot: VAN DE HEYNING, C., “De materieelrechtelijke kwalificatie van onlinebeledigingen: over posten, pesten en publiceren”, *RABG* 2018, afl. 16, 1530-1536.

EHRM 18 december 2018, Murtazaliyeva t. Rusland, www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-187932>

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Verzoek om getuige te ondervragen – Getuige à décharge - Beoordeling van het verzoek door de rechter – Criteria

Samenvatting: Where a request for examination of a witness on behalf of the accused had been made in accordance with domestic law, the Court’s assessment would therefore be based on the following three criteria:

- (i) Was the request to examine a witness sufficiently reasoned and relevant to the subject matter of the accusation?
- (ii) Did the domestic courts consider the relevance of that testimony and provide sufficient reasons for their decision not to examine a witness at trial?
- (iii) Did the decision not to examine the witness undermine the overall fairness of the proceedings?

Although the existing case-law already provided a solid basis in these three areas, the Court found it appropriate to provide the following guidance.

(i) Was the request to examine a witness sufficiently reasoned and relevant to the subject matter of the accusation? – Under the diversity of expressions used in the Perna judgment or subsequently – the relevance of that individual’s testimony for “the establishment of the truth”, or its “ability to influence the outcome of a trial”, or “to strengthen objectively the position of the defence” etc. – what appeared to unite them was the relevance of testimony sought to the subject matter of the accusation and its ability to influence the outcome of the proceedings.

In the light of the evolution of its case-law under Article 6, the Court considered it necessary to clarify this criterion by bringing within its scope not only defence motions to call witnesses capable of “influencing the outcome of a trial”, but also that of other witnesses who could reasonably be expected to “strengthen the position of the defence”.

The sufficiency and relevance of certain reasons to question a witness – having regard to the subject matter of the accusation – could not be evaluated in the abstract: this assessment necessarily entailed consideration of the circumstances of a given case, which included: (1) the applicable provisions of the domestic law; (2) the stage and progress of the proceedings; (3) the lines of reasoning and strategies pursued by the parties and their procedural conduct. Admittedly, in certain cases the relevance of a defence witness’ testimony might be so apparent that even scant reasoning given by the defence would be sufficient to answer the first question of the Perna test.

(ii) Did the domestic courts consider the relevance of that testimony and provide sufficient reasons for their decision not to examine a witness at trial? – Any assessment of the courts’ response to a motion to examine a witness necessarily entailed consideration of the circumstances of a given case. The courts’ reasoning had to be commensurate – that is, it had to be adequate in terms of scope and level of detail with the reasons advanced by the defence. Since the Convention did not require the attendance and examination of every witness on behalf of the accused, the courts could not be expected to give a detailed answer to every motion of the defence; nonetheless, they were required to provide adequate reasons for their decisions.

Generally, the relevance of testimony and the sufficiency of the reasons advanced by the defence in the circumstances of the case would determine the scope and level of detail of the assessment required from the domestic courts: the stronger and weightier the arguments advanced by the defence, the closer the domestic courts’ scrutiny had to be, and the more convincing their reasoning were they to refuse the defence’s request to examine a witness.

(iii) Did the decision not to examine the witness undermine the overall fairness of the proceedings? – It was indispensable in every case to examine the impact which a decision refusing to examine a defence witness at trial had on the overall fairness of the proceedings. Compliance with the requirements of a fair trial had to be examined on a case-by-case basis, having regard to the development of the proceedings as a whole and not on the basis of isolated consideration of one particular aspect or one particular incident.

In the Court's opinion, the preservation of overall fairness as the final benchmark for the assessment of the proceedings ensured that the above three-pronged test did not become excessively rigid or mechanical in its application. While the conclusions under the first two steps of that test would generally be strongly indicative as to whether the proceedings were fair, it could not be excluded that in certain, admittedly exceptional, cases considerations of fairness could warrant the opposite conclusion.

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 10 januari 2019 (C-97/18), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62018CJ0097&qid=1550228335116&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Beginsel van wederzijdse erkenning van beslissingen tot confiscatie – Kaderbesluit 2006/783/JBZ – Artikel 12, leden 1 en 4 – Wettelijke regeling betreffende de tenuitvoerlegging – Wettelijke regeling van de tenuitvoerleggingsstaat die toepassing van lijfswang toestaat ingeval de confiscatiemaatregel niet ten uitvoer kan worden gelegd – Verenigbaarheid – Wettelijke regeling van de beslissingsstaat die toepassing van lijfswang eveneens toestaat – Geen invloed

Samenvatting: Kaderbesluit 2006/783/JBZ. De Rechtbank Noord-Nederland stelt vragen over de tenuitvoerlegging van een Belgische rechterlijke beslissing inzake de confiscatie van goederen. De Nederlandse rechter vraagt het Hof of hij voor de uitvoering van die beslissing ook de "lijfswang" mag aanwenden, ook al is die misschien niet gekend in het Belgische recht. ET is door een Belgische rechter veroordeeld tot een confiscatie van 800 000 EUR. De tenuitvoerlegging van de confiscatiebeslissing is overgenomen door Nederland, als tenuitvoerleggingslidstaat in de zin van artikel 2, onder b), van kaderbesluit 2006/783. Het Openbaar Ministerie heeft bij de verwijzende rechter, een verzoek ingediend tot verloop om jegens ET lijfswang ten uitvoer te leggen, omdat ET nog een bedrag van 652 119,19 EUR verschuldigd was en het Openbaar Ministerie het bestaan van verborgen geldstromen vermoedde. ET voert aan dat het verzoek van het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk is en, subsidiair, ongegrond. ET stelt in dit verband dat lijfswang niet slechts een „maatregel” in de zin van het Nederlandse strafrecht is, maar ook een punitieve sanctie in de zin van artikel 7, lid 1, EVRM, en artikel 49, lid 1, EU Handvest. Voorts stelt ET dat de toepassing van lijfswang onrechtmatig is, omdat deze een verzwarende vormt van de confiscatiebeslissing waarvoor om tenuitvoerlegging is verzocht. Gelet op de rechtspraak van de Hoge Raad der Nederlanden volgens welke de lijfswang van artikel 577c van het Wetboek van Strafvordering moet worden beschouwd als „penalty” in de zin van artikel 7 EVRM, twijfelt de verwijzende rechter of deze verenigbaar is met kaderbesluit 2006/783.

Het Hof zegt voor recht: Artikel 12, leden 1 en 4, van kaderbesluit 2006/783/JBZ verzet zich niet tegen de toepassing van een wettelijke regeling van een tenuitvoerleggingsstaat, op grond waarvan met het oog op de tenuitvoerlegging van een in de beslissingsstaat gegeven beslissing tot confiscatie eventueel lijfswang kan worden toegepast. Voor de toepassing

van lijfswang in de tenuitvoerleggingsstaat maakt het geen verschil of de wettelijke regeling van de beslissingsstaat de eventuele toepassing van een dergelijke maatregel eveneens toestaat.

Hof van Justitie 17 januari 2019 (C-310/16), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62016CJ0310&qid=1551177726190&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Belasting over de toegevoegde waarde (btw) – Bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie – Artikel 325, lid 1, VWEU – Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen – Strafzaak wegens strafbare feiten ter zake van de btw – Doeltreffendheidsbeginsel – Bewijsvoering – Telefoontaps – Toestemming gegeven door een onbevoegde rechterlijke instantie – Inaanmerkingneming van deze taps als bewijselementen – Nationale regeling – Verbod

Samenvatting: De Spetsializiran nakazatelen sad heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is het verenigbaar met:

- artikel 325, lid 1, [VWEU], dat bepaalt dat de lidstaten maatregelen nemen met het oog op een doeltreffende bescherming tegen fraude en andere tegen de financiële belangen van de Unie gerichte onwettige activiteiten;
- artikel 2, lid 1, juncto artikel 1, lid 1, onder b), van de [PIF-overeenkomst] juncto artikel 2, lid 1, onder b), van [besluit 2007/436], op grond waarvan elke lidstaat de nodige maatregelen neemt om de doeltreffende bestraffing van btw-ontduiking te waarborgen;
- artikel 47, eerste en tweede alinea, van het Handvest, dat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte bij een vooraf bij wet ingesteld gerecht waarborgt; wanneer naar nationaal recht de bewijzen die zijn verkregen door de inzet van „bijzondere opsporingsmethoden”, namelijk door middel van het plaatsen van een telefoontap op personen tegen wie later een aanklacht wegens belastingontduiking is uitgebracht, niet mogen worden gebruikt, aangezien het bevel ertoe is gegeven door een onbevoegde rechter, en daarbij aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - op een eerder tijdstip (tussen een en drie maanden van tevoren) werd verzocht om een telefoontap op een deel van dit telefoonverkeer, welke werd bevolen door dezelfde rechter, waarbij deze op dat tijdstip nog bevoegd was;
  - het verzoek om het bevel tot de betrokken telefoontap (tot verlenging van de eerdere telefoontap en tot plaatsing van een telefoontap op nieuwe aansluitingen) werd ingediend bij dezelfde rechter, die niet meer bevoegd was, aangezien zijn bevoegdheid vlak daarvoor was overgedragen aan een andere rechter; de oorspronkelijke rechter heeft ondanks zijn ontbrekende bevoegdheid de gegrondheid van het verzoek onderzocht en het bevel gegeven;

- op een later tijdstip (ongeveer een maand later) werd opnieuw om het bevel tot plaatsing van een telefoontap op dezelfde aansluitingen verzocht, welk bevel door de thans daartoe bevoegde rechter werd gegeven;
  - de gegeven bevelen zijn feitelijk geen van alle gemotiveerd;
  - het rechtsvoorschrift waarop de bevoegdheidsoverdracht berustte was onduidelijk, leidde tot talrijke tegenstrijdige rechterlijke bevelen en bracht de Varhoven [kasatsionen] sad er derhalve toe, ongeveer twee jaar na de wettelijke bevoegdheidsoverdracht en de betrokken telefoontap, een bindende uitleggingsbeslissing te geven;
  - de rechter bij wie de onderhavige zaak aanhangig is, is niet bevoegd om te beslissen op verzoeken om inzet van bijzondere opsporingsmethoden (telefoontap); hij is evenwel bevoegd om zich uit te spreken over de rechtmatigheid van een geplaatste telefoontap, waarbij hij ook kan vaststellen dat een bevel niet in overeenstemming is met de wettelijke voorschriften en derhalve af kan zien van een beoordeling van de via deze weg verkregen bewijzen; deze bevoegdheid bestaat alleen wanneer een geldig bevel tot telefoontap is gegeven;
  - het gebruik van deze bewijzen (telefoongesprekken van de verdachte die werden afgetapt op bevel van een rechter die zijn bevoegdheid reeds had verloren) is van fundamenteel belang voor de beslissing op de vraag naar de verantwoordelijkheid van de verdachte als leider van een criminele organisatie die werd opgericht met als doel het begaan van fiscale delicten op grond van de btw-wet, respectievelijk als aanstichter van de concrete fiscale delicten, waarbij hij enkel kan worden beschuldigd en veroordeeld wanneer deze telefoongesprekken als bewijzen mogen worden gebruikt; anders dient hij te worden vrijgesproken?
- 2) Is het in prejudiciële zaak C- 614/14 [te wijzen] arrest op het onderhavige geval van toepassing?"

Het Hof (Vierde kamer) verklaart voor recht:

Artikel 325, lid 1, VWEU en artikel 1, lid 1, onder b), en artikel 2, lid 1, van de Overeenkomst, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, ondertekend te Luxemburg op 26 juli 1995, gelezen in het licht van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich, gelet op het beginsel van doeltreffendheid van de strafrechtelijke vervolging van inbreuken ter zake van de belasting over de toegevoegde waarde, niet ertegen verzetten dat de nationale rechter een nationale regeling toepast op grond waarvan bewijselementen, zoals telefoontaps, waarvoor een voorafgaande rechterlijke toestemming vereist is, van de strafprocedure worden uitgesloten wanneer deze toestemming is gegeven door een onbevoegde rechterlijke instantie, ook al kan het bewijs van de betrokken inbreuken alleen met die bewijselementen worden geleverd.

Hof van Justitie 12 februari 2019 (C-492/18), www.eur-lex.europa.eu
--

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62018CJ0492&qid=1551177726190&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 12 – Voortgezette hechtenis van de persoon – Artikel 17 – Termijnen voor het nemen van de beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel – Nationale wettelijke regeling op grond waarvan de detentie 90 dagen na de aanhouding moet worden geschorst – Conforme uitlegging – Schorsing van de termijnen – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 6 – Recht op vrijheid en veiligheid – Uiteenlopende uitleggingen van de nationale wettelijke regeling – Duidelijkheid en voorzienbaarheid

Samenvatting: De rechtbank Amsterdam heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„In een geval waarin:

- de uitvoerende lidstaat artikel 17 van [kaderbesluit 2002/584] zo heeft omgezet, dat de overleveringsdetentie van de opgeëiste persoon steeds moet worden geschorst, zodra de termijn van 90 dagen voor het nemen van de definitieve beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel wordt overschreden en
- de rechterlijke instanties van die lidstaat het nationale recht zo hebben uitgelegd, dat de beslistermijn wordt geschorst, zodra de uitvoerende rechterlijke autoriteit heeft besloten een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie te stellen of de beantwoording van een door een andere uitvoerende rechterlijke autoriteit gestelde prejudiciële vraag af te wachten dan wel de beslissing over de overlevering uit te stellen vanwege een reëel gevaar van onmenselijke of vernederende detentieomstandigheden in de uitvaardigende lidstaat, is handhaving van de overleveringsdetentie van een vluchtgevaarlijke opgeëiste persoon zodra deze meer dan 90 dagen na de aanhouding van de opgeëiste persoon duurt dan in strijd met artikel 6 van het [Handvest]?”

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale bepaling als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, die voorziet in een algemene en onvoorwaardelijke verplichting om een gezochte persoon die is aangehouden op grond van een Europees aanhoudingsbevel in vrijheid te stellen na het verstrijken van een termijn van 90 dagen te rekenen vanaf zijn aanhouding, ingeval er een zeer groot vluchtgevaar bestaat dat niet door het opleggen van passende maatregelen tot aanvaardbare proporties kan worden teruggebracht.

Artikel 6 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen nationale rechtspraak die de voortzetting van de detentie van de gezochte persoon na die termijn van 90 dagen toestaat op grond van een uitlegging van die nationale bepaling volgens welke genoemde termijn wordt geschorst wanneer de uitvoerende rechterlijke autoriteit beslist om ofwel het Hof van Justitie van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing ofwel het antwoord op een verzoek van een andere uitvoerende rechterlijke autoriteit om een prejudiciële beslissing af te wachten ofwel de beslissing over de overlevering uit te stellen omdat er in de uitvaardigende lidstaat sprake zou kunnen zijn van een reëel gevaar van onmenselijke of vernederende detentieomstandigheden, voor zover met deze rechtspraak niet wordt verzekerd dat die nationale bepaling met kaderbesluit 2002/584 in overeenstemming is en die rechtspraak zodanig varieert dat de duur van de voortzetting van de detentie kan verschillen.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Cass. 21 februari 2017 (P.16.0614.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20170221-3

Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Begrip verhoor – Kwetsbare positie

Samenvatting: Een persoon die in een verkeersituatie door de politie wordt aangesproken over zijn rijstijl en die dadelijk en ter plaatse inlichtingen verstrekt over zijn hoedanigheid als bestuurder en zijn rijgedrag, wordt niet verhoord in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering.

Het recht op bijstand van een raadsman, als onderdeel van het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM, vereist dat een verdachte die zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt in de regel moet worden bijgestaan door een raadsman.

Uit de enkele omstandigheid dat een verdachte uiterlijke tekenen van dronkenschap vertoont, volgt niet dat hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt.

Met noot: WAUTERS, E., GOOSSENS, F., “Het Hof van Cassatie als definieerder van het begrip ‘verhoor’: een korte beschouwing”, *P&R* 2018, afl. 4, 177-180.

Cass. 14 maart 2017 (P.15.0796.N), *NC* 2019, afl. 1, 48-54.

Hyperlink:

Trefwoorden: Art. 62 Wegverkeerswet – Art. 32 VTSv. – Bewijswaardering – Niet-ondertekening proces-verbaal

Samenvatting: Het feit dat een proces-verbaal niet door een vaststeller is ondertekend, kan weliswaar een onregelmatigheid opleveren, maar heet niet steeds tot gevolg dat de rechter met de inhoud van dat proces-verbaal geen rekening mag houden bij de beoordeling van de hem voorgelegde feiten.

Met noot: BOCKSTAELE, M., “Over vaststellingen en handtekeningen van ‘opsteller’ en ‘vaststeller’”, *NC* 2019, afl. 1, 50-54.

Cass. 5 september 2017 (P.16.1312.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20170905-5

Trefwoorden: 1. Strafvordering – Schorsing - Aanvang - Cassatieprocedure - Gevolg

2. Hoger beroep - Opleggen van een straf - Persoonlijk karakter van de straf - Motiveringsverplichting - Gevolg

3. Artikel 62 Wegverkeerswet - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde - Verbalisant - Persoonlijke betrokkenheid bij geverbaliseerd misdrijf - Gevolg

Samenvatting: 1. Geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel verplicht de appelrechter te motiveren waarom hij een zwaardere straf oplegt dan de door de eerste rechter opgelegde straf; onverminderd de uit artikel 149 Grondwet voortvloeiende motiveringsverplichting, dient de appelrechter enkel, in de gevallen dat de wet hem daartoe verplicht, de door hem uitgesproken straffen en maatregelen en hun duur in het bijzonder te motiveren.

2. Artikel 195, tweede en vierde lid, Wetboek van Strafvordering vereist niet dat voor de keuze van het rijverbod, de duur ervan en de eraan verbonden maatregelen, voor zover die aan de vrije beoordeling van de rechter zijn overgelaten, telkens een afzonderlijke motivering wordt verstrekt (1); uit het persoonlijk karakter van de straf kan geen verdergaande motiveringsverplichting worden afgeleid. (1) Zie Cass. 30 oktober 2012, AR P.12.0332.N, AC 2012, nr. 573.

3. Wanneer het bestreden vonnis werd uitgesproken voordat naar de eiser aanvoert de verjaring zou zijn ingetreden, is de verjaring van de strafvordering geschorst tijdens de cassatieprocedure, vanaf de dag van de bestreden uitspraak.

Cass. 5 september 2017 (P.16.1055.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20170905-2

Trefwoorden: 1. Strafvordering – Schorsing - Bijkomende onderzoekshandelingen - Uitstel behandeling van zaak ter uitvoering van elk van die met onderscheiden beslissingen bevolen onderzoeksdaden - Gevolg

2. Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Vraag over een ondertussen vernietigde norm - Handhaving van de gevolgen van de vernietigde norm tot een bepaalde datum – Gevolg

3. Artikel 62 Wegverkeerswet - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde - Verbalisant - Persoonlijke betrokkenheid bij geverbaliseerd misdrijf - Gevolg

Samenvatting: 1. Noch artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals hier toepasselijk, noch enige andere bepaling belet de rechtbank om meermaals bijkomende onderzoekshandelingen te laten verrichten en geen bepaling verplicht de rechter daartoe in één beslissing te oordelen; uitstel van de behandeling van de zaak met het oog op de uitvoering van elk van die met onderscheiden beslissingen bevolen daden van onderzoek schorst de verjaring van de strafvordering, zonder dat elk van die schorsingen langer mag duren dan één jaar (1). (1) Zie Cass. 24 november 2015, AR

P.14.0722.N, AC 2015, nr. 693, met concl. van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef; Cass. 25 november 2015, P.14.1704.F, AC 2015, nr. 698.

2. Wanneer ten tijde van het bestreden vonnis de regel waarover de beklagde het Grondwettelijk Hof vragen wenst te stellen, vernietigd was, verhindert de handhaving van de uitwerking van die regel dat de grondwettigheid ervan betwist kan worden door middel van een prejudiciële vraag, aangezien het erga omnes karakter van die beslissing elk nuttig gevolg aan een dergelijke vraag ontnemt, welke ook de grond is die geleid heeft tot de vernietiging zodat de prejudiciële vraag niet wordt gesteld (1). (1) Zie Cass. 25 november 2015, P.14.1704.F, AC 2015, nr. 698; artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering werd ingevoegd bij artikel 7 van de wet van 14 januari 2013 houdende fiscale en andere bepalingen betreffende Justitie. In zijn arrest nr. 83/2015 van 11 juni 2015 heeft het Grondwettelijk Hof dit artikel gedeeltelijk vernietigd in zoverre het tot gevolg heeft dat de verjaring geschorst wordt wanneer het vonnisgerecht de behandeling van de zaak uitstelt met het oog op het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen. Het arrest handhaaft de gevolgen van de vernietigde bepaling tot de inwerkingtreding van een nieuwe wetsbepaling en uiterlijk tot 31 december 2016.

3. De bijzondere bewijswaarde krachtens artikel 62, eerste lid, Wegverkeerswet geldt niet wanneer de verbalisant van een dergelijk proces-verbaal persoonlijk betrokken is bij het misdrijf dat het voorwerp uitmaakt van dit proces-verbaal; de enkele omstandigheid dat de verbalisant die proces-verbaal opstelt wegens een inbreuk op artikel 4.1 Wegverkeerswet, dezelfde verbalisant is aan wiens bevelen geen gevolg gegeven werd, volstaat niet (1). (1) Arb.H. 14 juli 1997, 48/97, B.1.1 en B.4.2; Cass. 15 november 2016, AR P.16.0811.N, AC 2016, nr. 645; A. VANDEPLAS, [Over de betrokkenheid van de verbalisant](#), RW, 1997-1998, 987; C. IDOMON, [De gevolgen van de betrokkenheid van de verbalisant voor de bewijswaarde van een in verkeerszaken opgesteld proces-verbaal](#), RW, 2001-2002, 1330.

Cass. 3 oktober 2017 (P.16.1022.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171003-5

Trefwoorden: Strafsaken - Geldigheid - Verdaging of voortzetting van de zaak - Bepaalde datum - Voorwaarde

Samenvatting: Artikel 182, derde lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de dagvaarding geldig blijft in geval van verdaging van de zaak tot een bepaalde datum of in geval van voortzetting van de zaak op een bepaalde datum; de toepassing van deze bepaling vereist niet dat het debat in de zaak is aangevat.

Cass. 3 oktober 2017 (P.15.1398.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171003-1

Trefwoorden: Strafzaken - Voeging van stukken aan het strafdossier - Verzoek aan openbaar ministerie door strafrechter - Weigering door openbaar ministerie - Gevolg

Samenvatting: De strafrechter kan het openbaar ministerie niet verplichten stukken waaruit instructies aan politieambtenaren zouden moeten blijken bij het strafdossier te voegen wat een ontoelaatbare inmenging in de opdrachten van het openbaar ministerie zou impliceren maar de strafrechter kan het openbaar ministerie wel verzoeken bepaalde stukken te voegen die hij nuttig acht voor de waarheidsvinding of voor het recht op een eerlijk proces van een partij; indien het openbaar ministerie weigert op dit verzoek in te gaan, staat het aan de rechter te oordelen wat daarvan de impact is op de bewijsvoering en het recht op een eerlijk proces van die partij waardoor het recht op een eerlijk proces afdoende gewaarborgd is (1). (1) Zie Cass. 5 september 2017, AR P.17.0645.N, AC 2017, nr. 517.

Cass. 17 oktober 2017 (P.16.1130.N), *RABG* 2018, afl. 16, 1470-1476.

Hyperlink:

Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen eigendommen – Oplichting en bedriegerij – Oplichting – Bedrieglijke middelen – Listige kunstgreep – Eenvoudige leugen – Inpandgeving – Reproductie – Leugen omtrent echtheid

Samenvatting: Het arrest welk de inpandgeving van een kopie, voorhoudende als zou het een origineel werk zijn, kwalificeert als een listige kunstgreep waarmee de eiser zich een geldsom heeft doen afgeven, verantwoordt deze beslissing naar recht. De leugenachtige bewering omtrent de authenticiteit van hete in pad gegeven schilderij volstaat bijgevolg als een listige kunstgreep, ondanks het feit dat deze eenvoudige leugen geen kracht en geloofwaardigheid werden bijgezet door enige (verdere) begeleidende handelingen of documenten.

Met noot: DELBROUCK, L., BERGS, I., “Meer dan een enkele leugen: het in pand geven van een geveinsd authentiek schilderij volstaat als listige kunstgreep”, *RABG* 2018, afl. 16, 1476-1479.

Cass. 31 oktober 2017 (P.17.0619.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171031-6

Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Getuigen - Artikel 296, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Motiveringsverplichting – Wijze

2. Hof van assisen - Afwezigheid strafdossier ter zitting - Voorwaarde

Samenvatting: 1. De in artikel 296, eerste lid, Wetboek van Strafvordering opgenomen motiveringsverplichting is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid; wanneer geen van de partijen zich ertegen verzet dat een getuige ter rechtszitting van het hof van assisen

wordt gehoord zonder vermelding van bepaalde identiteitsgegevens, dient de voorzitter van dat hof de beslissing waarbij hij tot die niet-vermelding beslist, niet inhoudelijk te motiveren.

2. Het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging worden niet miskend door het enkele feit dat het strafdossier niet op elk moment gedurende de behandeling van de zaak ter rechtszitting van het hof van assisen aanwezig is; van een dergelijke miskenning kan enkel sprake zijn wanneer het ontbreken van het strafdossier ter rechtszitting een partij concreet hindert in de uitoefening van zijn recht van verdediging.

Cass. 31 oktober 2017 (P.17.0014.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171031-3

Trefwoorden: Opschorting – Motivering – Wijze

Samenvatting: De opschorting van de uitspraak van de veroordeling is verantwoord wanneer een veroordeling, zelfs met uitstel, de verbetering, die reeds werd bereikt of die men van de beklaagde kan verwachten, en zijn reclassering nadelig zou kunnen beïnvloeden; de rechter zal dan ook een afweging dienen te maken tussen, eensdeels, de zwaarwichtigheid van de te beoordelen feiten en de persoonlijkheid van de dader, en, anderdeels, de nadelige effecten van de strafrechtelijke interventie voor de reclassering en de resocialisering van de veroordeelde (1). (1) Zie Cass. 25 november 1997, AR P.96.0660.N, AC 1997, nr. 502.

Cass. 31 oktober 2017 (P.17.0026.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171031-4

Trefwoorden: Verstekvonnis – Betekening – Tegenstrijdige vaststellingen – Gevolg

Samenvatting: Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de akte van betekening van het verstekvonnis van de politierechtbank de volgende vermeldingen bevat:

- het exploit werd door de gerechtsdeurwaarder betekend aan de eiser, “sprekende tot hemzelf”;

- “aangezien het exploit niet betekend is kunnen worden overeenkomstig de artikelen 33 tot 35 van het Gerechtelijk Wetboek, [de gerechtsdeurwaarder] overeenkomstig artikel 38, § 1, van hetzelfde Wetboek om 7 uur 50 hem meldend dat [hij] een per gewone postbrief zal toesturen om hem op de hoogte te brengen van de mogelijkheid een eensluitend afschrift van dit exploit te komen afhalen op [zijn] kantoor”;

Tevens blijkt dat die tweede vermelding werd doorgehaald zonder dat die doorhaling is goedgekeurd, zodat die doorhaling als niet bestaande dient te worden beschouwd.

Hieruit volgt dat de betekeningsakte twee met elkaar strijdige authentieke vaststellingen bevat, de ene volgens dewelke de betekeningsakte aan de eiser in persoon werd overhandigd, de andere volgens dewelke de betekening niet aan de eiser in persoon, maar aan zijn woonst werd gedaan. Die twee tegenstrijdige vaststellingen doen elkaar teniet.

Bijgevolg kan het bestreden vonnis niet wettig oordelen dat het verstekvonnis aan de eiser in persoon is betekend.

Cass. 7 november 2017 (P.17.0034.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171107-1

Trefwoorden: 1. Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Verzoeker die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt - Objectieveerbare omstandigheden van de zaak - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toepassing - Toezicht door het Hof

2. Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Verzoeker die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

Samenvatting: 1. Op grond van artikel 23, vierde lid, Taalwet Gerechtszaken kan de rechter, indien de aanvrager alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt, wegens omstandigheden van de zaak beslissen niet in te gaan op de aanvraag om taalwijziging op grond van objectieveerbare omstandigheden eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt (1); de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of er objectieveerbare omstandigheden eigen aan de zaak zijn die een goede rechtsbedeling kunnen begunstigen of bemoeilijken en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord. (1) Cass. 15 november 2011, AR P.11.0563.N, AC 2011, nr. 618; Cass. 10 november 2015, AR P.14.1296.N, AC 2015, nr. 666; Cass. 10 november 2015, AR P.15.0714.N, AC 2015, nr. 667.

2. Niet alleen de beklaagde die alleen Frans kent, maar ook hij die zich gemakkelijker in die taal uitdrukt, kan de verwijzing vragen naar een gerecht waar de rechtspleging in het Frans geschiedt zonder dat hij moet bewijzen of geloofwaardig maken dat hij alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt; de rechter beoordeelt dit onaantastbaar en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

Cass. 7 november 2017 (P.17.0039.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171107-2

Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijs – Geschriften – Bewijskracht - Miskenning van de bewijskracht van een plan - Voorwaarde

2. Strafzaken – Bewijs – Geschriften – Bewijskracht - Miskenning van de bewijskracht van een foto - Voorwaarde

Samenvatting: 1. De miskennis van de bewijskracht van een plan is slechts mogelijk voor zover dat plan hoort bij een geschrift dat toelichting geeft bij het plan.

2. De miskennis van de bewijskracht van een foto is niet mogelijk, aangezien een foto geen geschrift is, tenzij de door de rechter gegeven uitlegging niet uitsluitend slaat op de foto, maar ook op een geschrift waaraan die foto is toegevoegd (1). (1) Zie: Cass. 26 januari 2005, AR P.04.0928.F, AC 2005, nr. 52.

Cass. 14 november 2017 (P.17.0121.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171114-4

Trefwoorden: Artikel 159, Grondwet (1994) - Koninklijk besluit - Wijziging door wegens onwettigheid buiten toepassing gelaten koninklijk besluit - Gevolg

Samenvatting: Het wegens onwettigheid buiten toepassing verklaren van een koninklijk besluit in een geding brengt met zich mee dat tussen de partijen in die zaak dit besluit buiten beschouwing wordt gelaten, waardoor het geen gevolgen sorteert en de rechter er in rechte noch in feite rekening mee mag houden; hieruit volgt dat de bepalingen van een koninklijk besluit die worden gewijzigd door een wegens onwettigheid buiten toepassing gelaten koninklijk besluit, in het concrete geding moeten worden toegepast.

Cass. 14 november 2017 (P.17.0171.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171114-6

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Verzoek of vordering om een autonome probatiestraf op te leggen - Afwijzing – Motivering

2. Grievenformulier - Vermelding eis, exceptie of verweer door appellant - Taak appelrechter

Samenvatting: 1. Uit de artikelen 37quinquies, § 3, tweede lid en 37octies, § 3, tweede lid, Strafwetboek volgt dat de weigering een werkstraf of een autonome probatiestraf op te leggen met redenen kan worden omkleed door opgave van de redenen om een andere straf of andere straffen dan de door de beklaagde gevraagde straf op te leggen (1). (1) Zie Cass. 04 april 2017, AR P.16.1316.N, arrest niet gepubliceerd.

2. Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate dat een appellant in een grievenformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden; artikel 149 Grondwet houdt echter niet in dat indien de appellant in zijn grievenformulier louter melding maakt van feitelijke gegevens, zonder daaruit rechtsgevolgen af te leiden voor de door de rechter te nemen beslissing, de rechter daarop moet antwoorden (1). (1) Zie Cass. 14 november 2017, AR P.16.1250.N, AC 2017, nr. 639.

Cass. 14 november 2017 (P.16.1250.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171114-2

Trefwoorden: 1. Grievenformulier - Vermelding eis, exceptie of verweer door appellant - Taak appelrechter

2. Strafzaken - Weigering uitstel of probatie-uitstel - Motivering - Wijze

Samenvatting: 1. Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate dat een appellant in een grievenformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden (1). (1) Zie Cass. 14 november 2017, AR P.17.0171.N, AC 2017, nr. 643.

2. Door het uitspreken van een overeenkomstig artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering gemotiveerde effectieve straf sluit het vonnis het toekennen van uitstel of probatie-uitstel uit (1). (1) Zie Cass. 26 februari 2002, AR P.01.1650.N, AC 2002, nr. 133.

Cass. 14 november 2017 (P.17.0966.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171114-8

Trefwoorden: Verstekvonnis - Verzoekschrift of grievenformulier - Indiening buiten de beroepstermijn - Gevolg

Samenvatting: Uit de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter de beklaagde vervallen moet verklaren van zijn hoger beroep tegen een op verstek gewezen vonnis indien hij zijn verzoekschrift of grievenformulier niet heeft ingediend binnen de beroepstermijn, dit is uiterlijk dertig dagen na de dag van betekening ervan aan de veroordeelde partij of aan haar woonplaats; het ogenblik waarop de raadsman van de beklaagde kennis krijgt van dit vonnis is hierbij niet dienend.

Cass. 14 november 2017 (P.17.0156.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171114-5

Trefwoorden: Oplichting - Bevoegdheid - ZIV-wet - Document dat terugbetaling toelaat van geneeskundige verstrekkingen - Valsheid en oplichting - Samenstelling zetel - Wijze

Samenvatting: Uit de samenhang van de artikelen 76, 101 en 155 Gerechtelijk Wetboek, 73bis en 167, eerste lid, ZIV-wet, 232, 1° en 235, eerste lid, Sociaal Strafwetboek volgt dat wanneer een telastlegging wegens valsheid betrekking heeft op een document dat de terugbetaling toelaat van geneeskundige verstrekkingen, bedoeld in de ZIV-wet, en wanneer een oplichting betrekking heeft op het gebruik van dergelijke valse stukken, onder

voorbehoud van het bepaalde in artikel 155, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, de leden van het arbeidsauditoraat bevoegd zijn de strafvordering wegens dergelijke inbreuken uit te oefenen en de kamer van het hof van beroep dat uitspraak doet over de strafvordering moet samengesteld zijn uit twee raadsheren in het hof van beroep, de voorzitter daaronder begrepen, en uit één raadsheer in het arbeidshof.

Cass. 21 november 2017 (P.15.0109.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171121-3

Trefwoorden: 1. Europese Unie - Artikel 267 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie - Hof van Justitie van de Europese Unie – Bevoegdheid

2. Handvest Grondrechten van de Europese Unie - Artikel 51 - Hof van Justitie van de Europese Unie - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen – Gevolg

3. Artikel 56 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie - Vrij verkeer van personen, diensten en kapitaal – Draagwijdte

4. Wet Rookverbod 2009 - Roken in de speelzaal van een kansspelinrichting - Plaatsen waar diensten aan het publiek worden verstrekt - Casino - Gevolg

5. Wet Rookverbod 2009 - Rookkamer - Verbod tot het verlenen van diensten - Draagwijdte – Gevolg

6. Wet Rookverbod 2009 - Artikel 5 - Uitzonderingsbepaling voor kansspelinrichtingen van klasse I - Beperking in de tijd van de uitzonderingsbepaling - Draagwijdte – Gevolg

7. Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Toetsing van een gerechtelijke uitspraak - Gevolg

Samenvatting: 1. Overeenkomstig artikel 267, eerste lid, VWEU is het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd om, bij wijze van prejudiciële beslissing, uitspraak te doen over de uitlegging van de verdragen en over de geldigheid en de uitlegging van de handelingen van de instellingen, de organen of de instanties van de Unie.

2. Krachtens artikel 51 Handvest Grondrechten Europese Unie zijn de bepalingen van die akte gericht tot de instellingen en de organen van de Unie met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel en, uitsluitend wanneer zij het recht van de Unie ten uitvoer brengen, tot de Lidstaten, zodat wanneer een dergelijke aangelegenheid niet aan de orde is de prejudiciële vraag niet dient te worden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Cass. 23 december 2015, AR P.15.1596.F, AC 2015, nr. 781 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, Pas., 2015, nr. 781; Cass. 15 oktober 2014, AR P.14.1399.F, AC 2014, nr. 612.

3. De bepaling van artikel 56 VWEU vereist een grensoverschrijdend element in de voorliggende feiten opdat zij van toepassing zou zijn (1). (1) HvJ 16 februari 1995, C-29/94 tot C-35/94, Aubertin e.a., I -311 tot 318; K. LENAERTS en P. VAN NUFFEL, Europees recht, Antwerpen, Intersentia, 2011, 193-194, nr. 253.

4. Het roken in een speelzaal van een kansspelinrichting levert een inbreuk op op het rookverbod dat geldt in plaatsen waar al dan niet tegen betaling diensten aan het publiek worden verstrekt.

5. Uit de wetsgeschiedenis, de aard en de doelstelling van de bepalingen van artikel 2, 3°, b), v, artikel 3, §1 en artikel 6 Wet Rookverbod 2009, volgt dat het verbod tot het verlenen van diensten in een rookkamer een algemene draagwijdte heeft en niet beperkt is tot enkel het opdienen van dranken (1). (1) Cass. 25 mei 2016, AR P. 14.1640.F, AC 2016, nr. 347 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE in Pas. 2016, nr. 347; Cass.16 oktober 2013, AR P.13.0725.F, AC 2013, nr. 525.

6. Artikel 5 Wet Rookverbod 2009 bepaalde vóór de vernietiging ervan door het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 37/2011 van 15 maart 2011 een uitzondering voor kansspelinrichtingen van klasse I, maar deze uitzondering was beperkt in de tijd; hieruit blijkt dat de wetgever een algemeen rookverbod in kansspelinrichtingen van klasse I niet onverenigbaar achtte met de doelstellingen van de wetgeving op de kansspelen (1). (1) GwH, 15 maart 2011, nr. 37/2011.

7. Het Grondwettelijk Hof is niet bevoegd om bij wijze van prejudiciële beslissing een rechterlijke uitspraak te toetsen aan de artikelen 10, 11, 12 en 14 van de Grondwet.

Cass. 28 november 2017 (P.16.1276.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171128-3

Trefwoorden: Beslag - Vernielen of wegmaken door de beslagene van goederen waarop tegen hem beslag is gedaan - Beslagene die geen eigenaar is van de beslagen goederen - Strafbaarheid - Voorwaarde - Toepassing

Samenvatting: Artikel 507, eerste lid, Strafwetboek bestraft de beslagene en allen die voorwerpen waarop tegen hem beslag is gedaan, in zijn belang bedrieglijk vernielen of wegmaken; ook hij die geen eigenaar is van de beslagen goederen, zoals de leasingnemer, kan zich aan het misdrijf schuldig maken indien hij ten nadele van de beslagleggers en in zijn eigen belang de goederen onttrekt (1). (1) Cass. 28 november 1955, AC 1956, 244; Cass. 21 oktober 2008, AR P.08.0673.N, arrest niet gepubliceerd.

Cass. 28 november 2017 (P.17.0830.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171128-5

Trefwoorden: 1. Algemeen - Redelijke termijn - Overschrijding - Rechtsherstel - Strafvermindering – Begrip

2. Algemeen - Redelijke termijn - Overschrijding - Rechtsherstel - Beoordeling door de rechter - Aard - Criterium - Toepassing

Samenvatting: 1. Wanneer de rechter vaststelt dat de duur van de strafvordering de redelijke termijn overschrijdt, kan hij krachtens artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreken of een straf opleggen die lager is dan de wettelijke minimumstraf, ofwel een straf of maatregel die bij wet is bepaald, maar die op een reële en meetbare wijze lager is dan die welke hij had kunnen opleggen indien hij de overdreven duur van de rechtspleging niet had vastgesteld; bepalend is dus niet de straf of maatregel die de eerste rechter heeft opgelegd, maar wel de straf die de appelrechter zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn (1). (1) Zie: Cass. 18 september 2012, AR P.12.0349.N, AC 2012, nr. 470; Cass. 30 april 2013, AR P.12.1133.N, AC 2013, nr. 269; Cass. 17 december 2013, AR P.12.0723.N, AC 2013, nr. 688.

2. De rechter oordeelt onaantastbaar welk gevolg moet worden verbonden aan het overschrijden van de redelijke termijn en kan daartoe op grond van de concrete gegevens van de zaak, onder meer op grond van de ernst der feiten, oordelen dat een eenvoudige schuldigverklaring niet kan volstaan en dat de door de eerste rechter uitgesproken straf, ondanks de overschrijding van de redelijke termijn, niet zwaar genoeg is (1). (1) Zie: Cass. 25 maart 2014, AR P.13.1855.N, AC 2014, nr. 239; Cass. 12 januari 2016, AR P.15.0514.N, AC 2016, nr. 22.

Cass. 5 december 2017 (P.17.0173.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171205-3

Trefwoorden: Gerechtskosten – Strafzaken - Rechtsplegingsvergoeding - Tenlastelegging van burgerlijke partij – Toelaatbaarheid - Omslag tussen enerzijds burgerlijke partij en anderzijds de beklaagde en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij - Toelaatbaarheid

Samenvatting: Artikel 162bis Wetboek van Strafvordering laat niet toe dat de rechtsplegingsvergoeding ten laste wordt gelegd van de burgerlijke partij die optreedt tegen de personen tegen wie de vervolgingen door het openbaar ministerie zijn ingesteld; evenmin kunnen de rechtsplegingsvergoedingen in voorkomend geval tussen de burgerlijke partij, enerzijds, en de beklaagde en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, anderzijds, worden omgeslagen (1). (1) Zie F. VAN VOLSEM, 'De rechtsplegingsvergoeding in strafzaken: zeven jaar rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Cassatie' in F. TAELEMAN (ed.), Efficiënt procederen voor een goede rechtsbedeling, Reeks Gandaius - Postuniversitaire Cyclus Willy Delva, nr. 41, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2016, p. 648, nr. 131.

Cass. 12 december 2017 (P.17.0888.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171212-5

Trefwoorden: 1. Hoger beroep - Verzoekschrift of grievenformulier - Verplichting tot nauwkeurige opgave van grieven tegen de bestreden beslissing - Grief – Begrip

2. Overtreding Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten - Niet geïdentificeerde bestuurder - Titularis van de nummerplaat - Vermoeden van schuld - Verenigbaarheid met artikel 6.2 EVRM - Voorwaarde

Samenvatting: 1. Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appellant van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt, zonder dat vereist is dat de appellant in zijn verzoekschrift of zijn grievenformulier reeds opgave doet van de redenen waarom hij die hervorming vraagt(1); dit belet de tegenpartijen niet hun exacte rechtspositie tegenover de appellant te bepalen. (1) Cass. 26 september 2017, AR P.16.1221.N, AC 2017, nr. 497; Cass. 18 april 2017, AR P.17.0087.N, AC 2017, nr. 263; Cass. 18 april 2017, AR P.17.0031.N, AC 2017, nr. 262; Cass. 18 februari 2017, AR P.16.1177.N, AC 2017, nr. 141 met concl. van advocaat-generaal DECREUS; Cass. 18 oktober 2016, AR P.16.0818.N, AC 2016, nr. 584 met concl. advocaat-generaal met opdracht WINANTS.

2. Het door artikel 67bis Wegverkeerswet ingevoerde vermoeden van toerekening aan de titularis van de nummerplaat die aan het voertuig is toegekend, is verenigbaar met artikel 6.2 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, indien dat vermoeden weerlegbaar is (1). (1) Zie: Cass. 16 april 2002, AR P.01.0119.N, AC 2002, nr. 231.

Cass. 12 december 2017 (P.17.0339.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171212-3

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Verbeurdverklaring - Facultatieve bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen die niet meer in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden aangetroffen - Bepalen van de omvang door de rechter - Redengeving – Toepassing

2. Verbeurdverklaring - Facultatieve bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen die niet meer in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden aangetroffen - Berekeningswijze van de vermogensvoordelen - Redengeving

Samenvatting: 1. Geen enkele wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel belet de beslissing over de omvang van de door een misdrijf opgeleverde vermogensvoordelen met redenen te omkleden door verwijzing naar een tijdens het opsporingsonderzoek afgelegde verklaring die beschikbaar is voor alle partijen; de rechter is niet verplicht de inhoud van een dergelijke verklaring in zijn beslissing op te nemen.

2. Bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie moet de rechter, bij het bepalen van de omvang van de door een misdrijf opgeleverde vermogensvoordelen, de door hem gehanteerde ramings- of berekeningswijze niet nader motiveren.

Cass. 12 december 2017 (P.17.0251.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171212-2

Trefwoorden: Saisine van de appelrechter - Ambtshalve opwerpen van grieven door de appelrechter - Grens - Toepassing

Samenvatting: Het zijn de door de appellant aangevoerde grieven die de saisine van de appelrechter bepalen en de in artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering opgenomen regel kan er niet toe leiden dat de appelrechter zijn saisine uitbreidt door ambtshalve een middel op te werpen betreffende een strafbaar feit waarvan de schuldbeoordeling in hoger beroep bij afwezigheid van grieven ter zake niet aanhangig is, zodat indien de grieven van een appellant beperkt zijn tot de strafmaat voor een feit zoals het door de eerste rechter is bewezen verklaard, het appelgerecht dit feit door het aanvoeren van een ambtshalve middel niet kan heromschrijven (1). (1) Cass. 19 april 2017, AR P.17.0055.F, AC 2017, nr.268; Cass. 21 december 2016, AR P.16.1116.F, AC 2016, nr. 740.

Cass. 19 december 2017 (P.17.0385.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171219-3

Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten - Ondertekening van het vonnis - Onmogelijkheid voor een rechter om het vonnis te ondertekenen - Draagwijdte

2. Bewijs – Strafzaken – Vermoedens - Toepassing van de artikelen 870 Gerechtelijk Wetboek en 1315, 1316 en 1346 Burgerlijk Wetboek – Principe

3. Cassatie - Middel dat de openbare orde raakt of van dwingend recht is - Vereiste feitelijke gegevens - Feitenrechter - Geen vaststelling - Gevolg

4. Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Niet-ontvankelijkheid van het middel waarin het verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen is opgenomen - Gevolg

Samenvatting: 1. Het tweede lid van artikel 195bis Wetboek van Strafvordering heeft betrekking op de onmogelijkheid waarin een rechter zich bevindt om het door hem gewezen vonnis te tekenen en heeft een algemene draagwijdte; deze bepaling is niet alleen van toepassing op een vonnis dat overeenkomstig artikel 782, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek onmiddellijk na het debat wordt uitgesproken, maar op alle vonnissen, ongeacht het ogenblik waarop de uitspraak plaatsvindt.

2. In strafzaken zijn artikel 870 Gerechtelijk Wetboek en de artikelen 1315, 1316 en 1349 Burgerlijk Wetboek in de regel niet van toepassing (1). (1) Zie Cass. 20 december 2001, AR D.01.0009.N, AC 2001, nr. 717 (in tuchtzaken); Cass. 24 september 1999, AR D.98.0043.F, AC 1999, nr. 483 (in tuchtzaken); D. HOLSTERS, Bewijsvoering in strafzaken, Comm. Straf., nr. 2.

3. Een middel dat aan de feitenrechter niet is voorgelegd en waarover die op eigen initiatief niet heeft beslist, ook al is het gegrond op een wettelijke bepaling of verdragsbepaling die of op een algemeen rechtsbeginsel dat de openbare orde raakt of van dwingend recht is, kan slechts voor het Hof worden opgeworpen wanneer de feitelijke gegevens die voor de beoordeling noodzakelijk zijn, blijken uit de bestreden beslissing of uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan (1). (1) Cass. 7 december 1999, AR P. 98.0487.N, AC 1999, nr. 666.

4. Wanneer het cassatiemiddel waarin het verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen is opgenomen niet-ontvankelijk wordt verklaard om redenen die niet ontleend zijn aan normen die zelf het onderwerp uitmaken van dit verzoek, dienen overeenkomstig artikel 26, § 2, tweede lid, 1°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof de prejudiciële vragen niet te worden gesteld.

Cass. 9 januari 2018 (P.17.0856.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180109-5

Trefwoorden: 1. Faillissement - Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Moreel bestanddeel – Bewijs

2. Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Personen gehouden tot het doen van die aangifte - Draagwijdte - Feitelijke bestuurder van een handelsvennootschap – Gevolg

3. Verzuim om de bij artikel 53 Faillissementswet vereiste inlichtingen te verstrekken - Gegevens over de werkelijke bestuurders van de handelsvennootschap - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: 1. Artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bestraft de in artikel 489 van dat wetboek bedoelde personen die, met het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen, verzuimd hebben binnen de bij artikel 9 Faillissementswet gestelde termijn aangifte te doen van het faillissement; de rechter kan het bijzonder opzet om de faillietverklaring uit te stellen afleiden uit het feit dat een bestuurder, door de niet-aangifte van het faillissement van de vennootschap, de schulden van die vennootschap laat oplopen terwijl er geen hoop bestaat op een verbetering van haar financiële toestand en daarmee leidt de rechter het bedoelde opzet niet louter af uit de materiële gedraging van de bestuurder en stelt hij dat opzet niet gelijk met de zorgvuldigheidsnorm (1). (1) Cass. 3 juni 2015 AR P.14.0834.F, AC 2015, nr. 367; Cass. 9 juni 1999, AR P.99.0011.F, AC 1999, nr. 338.

2. De in artikel 489 Strafwetboek bedoelde personen die artikel 489bis, 4°, van dat wetboek strafbaar stelt, zijn de kooplieden die zich in staat van faillissement bevinden in de zin van

artikel 2 Faillissementswet of de bestuurders in rechte of in feite van handelsvennootschappen die zich in staat van faillissement bevinden en aldus rekent artikel 489bis, 4°, Strafwetboek het erin bedoelde misdrijf uitdrukkelijk toe aan feitelijke bestuurders van failliete handelsvennootschappen; hieruit volgt dat wanneer een handelsvennootschap in werkelijkheid wordt geleid door een feitelijke bestuurder, deze laatste ertoe gehouden is het nodige te doen opdat het faillissement van die vennootschap tijdig wordt aangegeven.; de enkele omstandigheid dat die bestuurder niet de persoonlijke hoedanigheid heeft om de aangifte te doen, sluit dan ook zijn strafbaarheid op grond van artikel 489bis, 4°, Strafwetboek niet uit (1). (1) E. ROGER FRANCE, ? L'infraction de banqueroute: la réforme apportée par la nouvelle loi sur les faillites', TBH, 1998, 81-92, RDP 1998, nr. 4, 379-469; P. TRAEST, ? Misdrijven die verband houden met de staat van faillissement', in Ondernemingsrecht, Die Keure en M&D Seminars, 1999, 5-40; Zie J. SPREUTELS, Fr. ROGGEN en E. ROGER FRANCE, Droit pénal des affaires, Bruylant, 2005, 1111-1170; Th. AFSCHRIFT en V. DE BRAUWERE, Manuel de droit pénal financier, Kluwer, nrs. 668-801; A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 6e ed., p. 332 ev.

3. Artikel 489, 2°, Strafwetboek bestraft de kooplieden die zich in staat van faillissement bevinden in de zin van artikel 2 van de Faillissementswet of de bestuurders in rechte of in feite van handelsvennootschappen die zich in staat van faillissement bevinden wanneer zij, zonder wettig verhinderd te zijn, verzuimd hebben de verplichtingen gesteld bij artikel 53 Faillissementswet houdende het verstrekken aan de rechter-commissaris of de curator van alle vereiste inlichtingen na te leven; daartoe behoren de gegevens over welke personen de werkelijke bestuurders van de vennootschap zijn aangezien de afhandeling van het faillissement de medewerking vereist van die personen, alsmede een onderzoek naar de wijze waarop zij de vennootschap hebben bestuurd (1). (1) E. ROGER FRANCE, ? L'infraction de banqueroute: la réforme apportée par la nouvelle loi sur les faillites', TBH, 1998, 81-92, RDP 1998, nr. 4, 379-469; P. TRAEST, ? Misdrijven die verband houden met de staat van faillissement', in Ondernemingsrecht, Die Keure en M&D Seminars, 1999, 5-40; Zie J. SPREUTELS, Fr. ROGGEN en E. ROGER FRANCE, Droit pénal des affaires, Bruylant, 2005, 1111-1170; Th. AFSCHRIFT en V. DE BRAUWERE, Manuel de droit pénal financier, Kluwer, nrs. 668-801; A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 6e ed., p. 332 ev.

Cass. 9 januari 2018 (P.17.0699.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180109-8

Trefwoorden: Strafzaken – Verzet - Ongedaanverklaring - Voorwaarden - Draagwijdte - Gevolg - Kennis van de dagvaarding in de verstekprocedure - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Betekening van de dagvaarding aan de woonst van de beklagde - Gevolg

Samenvatting: Uit de tekst van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter een verzet maar ongedaan kan verklaren indien hij vaststelt dat vaststaat dat de eiser in verzet kennis had van de dagvaarding in de verstekprocedure; het staat aan de rechter om onaantastbaar in feite te oordelen of de beklagde in verzet kennis had van de dagvaarding maar het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen

trekt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord; uit het enkele feit dat een dagvaarding werd betekend aan de woonst van de beklaagde, kan niet worden afgeleid dat de beklaagde kennis had van de dagvaarding (1). (1) GwH 21 december 2017, arrest 148/2017, BS 12 januari 2017; Cass. 17 januari 2017, AR P.16.0989.N, AC 2017, nr. 36, NjW 2017/5, 190 en noot S. ROYER, 'Bewijslast kennis dagvaarding'; B. DE SMET, 'Verstek en verzet', T. Strafr. 2016, p. 35, nr. 72 en p. 41; P. DHAEYER, 'Le régime de l'opposition devant les tribunaux correctionnels et de police', JT 2016, 428; S. VAN OVERBEKE, 'Verzet en hoger beroep in strafzaken na de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie («Potpourri II») (eerste deel)', RW 2015-16, p. 1409, nr. 18; A. WINANTS, 'Potpourri II: de nieuwe regels inzake verzet in strafzaken', NC 2016, p. 337, nr. 8; R. VERSTRAETEN, A. BAILLEUX, J. HUYSMANS en S. DE HERT, 'Stevige verbouwingen in het strafprocesrecht: de procedure met voorafgaande erkenning van schuld, de invoering van conclusietermijnen in strafzaken en een vernieuwd stelsel van rechtsmiddelen', in R. VERBRUGGEN (ed.), Straf- en strafprocesrecht, Brugge, die Keure, 2016, 182-183, nr. 93; D. VANDERMEERSCH, 'Les voies de recours après la loi pot-pourri II' in, La loi Pot-pourri II, 1 an après, Larcier, Brussel, 2017, 246); P. TRAEST en J. MEESE, 'De rechtsmiddelen verzet en hoger beroep: actualia', in P. TRAEST, A. VERHAGE en G. VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving, XLIIIe PUC Willy Delva 2016-2017, Mechelen, Kluwer, 2017, 542; O. MICHIELS, L'opposition en matière pénale, reeks Les Dossiers du journal des Tribunaux, nr. 47, Brussel, Larcier 2004, 51-54, nr. 30.

Cass. 9 januari 2018 (P.17.0058.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180109-2

Trefwoorden: Vereniging van misdadigers - Criminele organisatie - Moreel bestanddeel - Begrip wetens en willens - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: De woorden 'wetens en willens' in het artikel 324ter, § 1, Strafwetboek houden in dat de persoon die zich ertoe beperkt deel uit te maken van de criminele organisatie, niet kan worden veroordeeld indien hij niet weet dat die organisatie gebruik maakt van de in dat artikel beoogde methodes (1). (1) GwH 12 juni 2014 nr. 89/2014; M. DE SWAEF en M. TRAEST, 'Bendevorming en criminele organisaties', Comm. Straf., 26, nr. 16.

Cass. 6 februari 2018 (P.17.0543.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180206-4

Trefwoorden: Hoger beroep - Verzoekschrift of grievenformulier - Grief – Begrip

Samenvatting: Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appelland van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt; het staat aan de appelrechter om onaantastbaar in feite te oordelen of de appelland in het verzoekschrift of

in het grievenformulier zijn grieven tegen het beroepen vonnis voldoende nauwkeurig heeft opgegeven, zoals vereist door artikel 204 Wetboek van Strafvordering, waarbij de rechter bij die beoordeling het aankruisen van grieven die geen verband houden met het beroepen vonnis in aanmerking kan nemen (1). (1) Cass. 19 april 2017, AR P.17.0055.F, AC 2017, nr. 268; Cass. 21 december 2016, AR P.16.1116.F, AC 2016, nr. 740 met concl. van advocaat-generaal M. Nolet de Brauwere

Cass. 6 februari 2018 (P.17.0560.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180206-6

Trefwoorden: Rechtspleging op verzet - Straf - Overschrijding van de redelijke termijn - Reële en meetbare vermindering van de straf - Referentiepunt

Samenvatting: De appelrechters op verzet die een overschrijding van de redelijke termijn vaststellen, dienen een reële en meetbare vermindering toe te passen op de straf die zij zouden hebben opgelegd indien er geen overschrijding van de redelijke termijn was, waarbij deze vermindering wordt beoordeeld ten opzichte van de straf die de rechter zonder overschrijding van de redelijke termijn zou hebben uitgesproken en niet ten opzichte van de veroordeling die de rechters bij verstek hebben opgelegd; de straf die de appelrechters op verzet willen opleggen als remediëring voor het overschrijden van de redelijke termijn kan evenwel, gelet op de relatieve werking van het verzet, nooit hoger zijn dan de straf die zij bij verstek hebben opgelegd (1). (1) Zie Cass. 18 november 2009, AR P.09.1023.F, AC 2009, nr. 677; Cass. 25 april 2007, AR P.06.1608.F, AC 2007, nr. 208; Cass. 4 februari 2004, AR P.03.1370.F, AC 2004, nr. 57.

Cass. 6 februari 2018 (P.17.0577.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180206-5

Trefwoorden: Art. 67ter Wegverkeerswet - Recht om zichzelf niet te beschuldigen - Bestaanbaarheid

Samenvatting: De essentie van het recht om zichzelf niet te beschuldigen, zoals gewaarborgd door artikel 6.1 EVRM, wordt niet miskend door artikel 67ter Wegverkeerswet dat de geregistreerde eigenaar van een voertuig op straffe van een strafsanctie verplicht bekend te maken wie er met dit voertuig reed op het ogenblik van de verkeersovertreding (1). (1) EHRM 8 april 2004 Weh; EHRM 24 juni 2005 Rieg; EHRM (gr.k.) 29 juni 2007 O'Halloran; J. ROELANDT, De verhouding tussen het verbod van gedwongen zelfincriminatie en de verplichting tot medewerking met het gerecht in het vooronderzoek in strafzaken, masterproef o.l.v. P. TRAEST, 2014-2015, 240-241.

Cass. 13 februari 2018 (P.17.0610.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180213-3

Trefwoorden: 1. Misdrijven gepleegd met eenzelfde misdadig opzet - Redelijke termijn – Aanvangspunt

2. Voortgezette misdrijven - Redelijke termijn - Aanvang - Tijdstip waarop het laatste misdrijf wordt gepleegd of beëindigd - Verenigbaarheid met artikel 6.1 EVRM

Samenvatting: 1. Het aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn is het tijdstip waarop een persoon het voorwerp uitmaakt van 'een beschuldiging', dit is vanaf het ogenblik dat hij in verdenking is gesteld of door kennisname van enige andere daad van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek onder de dreiging van een strafvervolging leeft, waardoor hij verplicht is bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen 'de beschuldiging'(1); indien een strafvervolging tegen een beklaagde meerdere gedurende een zekere tijdsperiode gepleegde misdrijven tot voorwerp heeft, waarvan de rechter aanneemt dat ze werden gepleegd met eenzelfde misdadig opzet, vangt de redelijke termijn aan op het ogenblik waarop de beklaagde voor één of meerdere van die misdrijven wordt 'beschuldigd'. (1) Cass. 12 januari 2016, AR P.15.0514.N, AC 2016, nr. 22, Cass. 16 december 2014, AR P.14.1101.N, AC 2014, nr. 798.

2. Artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, verzet zich ertegen dat bij voortgezette misdrijven de redelijke termijn voor het geheel van de vervolgte misdrijven slechts een aanvang neemt op het tijdstip waarop het laatste misdrijf wordt gepleegd of beëindigd.

Cass. 27 februari 2018 (P.17.0284.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180227-1

Trefwoorden: Teruggave – Art. 44 Sw. – Begrip

Samenvatting: De teruggave overeenkomstig artikel 44 Sw. is een burgerrechtelijke maatregel met zakenrechtelijke werking, die de rechter in geval van veroordeling verplicht dient te bevelen, op voorwaarde dat de terug te geven zaken aan de eigenaar, slachtoffer van het misdrijf, zijn ontnomen, ter beschikking staan van het gerecht en nog in natura aanwezig zijn.

De teruggave houdt ook elke maatregel in die beoogt de materiële gevolgen van het misdrijf teniet te doen en zodoende de feitelijke toestand te herstellen zoals die bestond vóór het plegen van het misdrijf. Doch ook in dat geval kan de rechter enkel de teruggave aan het slachtoffer van het misdrijf bevelen van een zaak die voldoet aan de genoemde voorwaarden.

Cass. 20 maart 2018 (P.17.0636.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180320-1

Trefwoorden: Geldboete beneden het wettelijk minimum - Precaire financiële situatie - Rechtsbijstand - Juridische tweedelijnsbijstand - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Artikel 195, derde lid, Wetboek van Strafvordering laat de rechter toe een geldboete uit te spreken beneden het wettelijk minimum van de boete indien de overtreder een document voorlegt dat zijn precaire financiële situatie bewijst; het gegeven dat een partij recht heeft op juridische tweedelijnsbijstand houdt niet in dat deze partij zich automatisch in een precaire financiële situatie bevindt.

Cass. 20 maart 2018 (P.17.0905.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180320-2

Trefwoorden: Politie - Bevoegdheden - Woonstbetreding - Uitvoeren van een ademtest of ademanalyse - Voorwaarden - Toestemming van de bewoner - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Politieambtenaren mogen een woning betreden met het oog op het uitvoeren van een door de Wegverkeerswet bedoelde ademtest of ademanalyse, voor zover de bewoner daartoe toestemming geeft en die toestemming moet niet schriftelijk worden gegeven; het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of de bewoner toestemming heeft verleend voor de woonstbetreding met het oog op het uitvoeren van deze onderzoekshandelingen.

Cass. 12 juni 2018 (P.17.1215.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180612-3

Trefwoorden: Teruggave – Bijzondere verbeurdverklaring – Sociaal misdrijf – Terugbetaling van onrechtmatig ontvangen bedragen – Art. 233, §1, 3° en art. 236, tweede lid Soc. Sw.

Samenvatting: Indien de strafrechter vaststelt dat de door een beklaagde onrechtmatig ontvangen bedragen als bedoeld door de artikelen 233, § 1, 3° en 236, tweede lid, Sociaal Strafwetboek, rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen uitmaken welke werden in beslag genomen, dan volgt uit de samenhang tussen de voormelde wetsbepalingen dat de rechter de teruggave van die inbeslaggenomen gelden moet bevelen aan de betrokken sociale zekerheidsinstelling, onverminderd de veroordeling tot betaling van verwijlinteressen op de onrechtmatig ontvangen bedragen. Daaruit volgt verder dat aangezien de rechtstreeks verkregen vermogensvoordelen de veroordeelde zijn ontnomen, lastens hem voor die vermogensvoordelen geen bijzondere verbeurdverklaring op grond van artikel 42, 3° en 43bis, tweede lid, Strafwetboek kan worden uitgesproken.

Cass. 18 september 2018 (P.17.1138.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180918-3

Trefwoorden: Oplichting – Mededaderschap – Voorwaarden

Samenvatting: Om als mededader schuldig te zijn aan het misdrijf oplichting, zijn vereist een door artikel 66 Strafwetboek bepaalde vorm van medewerking, de kennis dat die medewerking een bepaalde oplichting betreft en het opzet om zijn medewerking aan de oplichting te verlenen. Die kennis moet alle omstandigheden betreffen die van het feit een strafbaar feit maken. Het is derhalve niet vereist dat de mededader van de oplichting wordt veroordeeld wegens deelneming aan de eventuele misdrijven die de voor de oplichting aangewende listige kunstgrepen opleveren.

Cass. 18 september 2018 (P.18.0181.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180918-6

Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Begrip ‘verhoor’ – Definitie – Art. 47bis Sv. – Afname vragenlijst inzake snelheidsovertreding

Samenvatting: Een vragenlijst die de verbalisanten voorleggen aan de bestuurder van een voertuig ten aanzien waarvan zij een snelheidsovertreding hebben vastgesteld, zodat die bestuurder zijn standpunt over de feiten kan weergeven, is geen verhoor in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering. Een dergelijke vragenlijst is dan ook niet onderworpen aan de vereisten van dat artikel.

Met noot: WAUTERS, E., GOOSSENS, F., “Het Hof van Cassatie als definieerder van het begrip ‘verhoor’: een korte beschouwing”, *P&R* 2018, afl. 4, 177-180.

Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0578.N), www.juridat.be , met conclusie van advocaat-generaal Timperman

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181002-8

Trefwoorden: 1. Rechtsmiddelen – Cassatie – Cassatieberoep in strafzaken – Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep – Enkel tegen eindbeslissingen – Beslissing over de schuld en de straf, die tevens een deskundige aanstelt om de rijgeschiktheid van de veroordeelde te onderzoeken – Is eindbeslissing (impliciet)

2. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Hoger beroep – Vorm en termijn principaal hoger – Verplichting nauwkeurig bepaalde grieven op te geven (art. 210, eerste lid Sv.) – Het louter hernemen van de door de eerste rechter genomen conclusie houdt geen nauwkeurig bepaalde grieven in – Geen verplichting voor de appelrechter om de appelland op die bepaling te wijzen

3. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Hoger beroep – Vorm en termijn principaal hoger beroep – Verplichting in het verzoekschrift of grievenformulier nauwkeurig de grieven op te geven (art. 204 Sv.) – Begrip grief – Geen verplichting om de redenen voor de nagestreefde hervorming op te geven

Samenvatting: 1. Er staat onmiddellijk cassatieberoep open tegen de beslissing van de strafrechter die uitspraak doet over de schuld en de straf en vervolgens een deskundige aanstelt met het oog op het bevelen van de door artikel 42 wegverkeerswet bedoelde veiligheidsmaatregel.

De eiser moet dus wat betreft de beslissing over de schuld en de straf niet wachten met zijn cassatieberoep totdat de rechter heeft beslist over het al dan niet bevelen van een rijverbod wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid.

2. Uit artikel 210, eerste lid Wetboek van Strafvordering en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de herneming voor de appelrechters van een in eerste aanleg gevoerd verweer geen nauwkeurig bepaalde grief vormt in de zin van deze bepaling en als gevolg heeft dat de appelrechters niet gehouden zijn een dergelijk hernomen verweer te beantwoorden. Geen enkele wetsbepaling verplicht de appelrechters de partijen bij de behandeling van de zaak op deze bepaling en haar gevolgen te wijzen.

3. De door artikel 204 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven verplichting voor een appelland zijn grieven tegen het beroepen vonnis in het verzoekschrift of het grievenformulier nauwkeurig te bepalen, dit is het aanwijzen van de beslissingen van het beroepen vonnis die hij hervormd wenst te zien, houdt niet in dat hij daartoe ook de redenen moet opgeven. Zo moet het Openbaar Ministerie die als grief de strafmaat heeft aangekruist, niet de redenen opgeven waarom een andere dan de door de eerste rechter opgelegde straf dient te worden uitgesproken.

Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0276.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181002-7

Trefwoorden: Bijzondere verbeurdverklaring – Motiveringsplicht van de strafrechter – Art. 195 Sv. – Art. 211 Sv.

Samenvatting: Wanneer de strafrechter de facultatieve bijzondere verbeurdverklaring uitspreekt, dient hij de redenen op te geven voor die straf. De artikelen 195, tweede lid en 211 Sv. bepalen immers dat de rechter nauwkeurig, maar op een wijze die beknopt mag zijn, de redenen vermeldt waarom hij een straf oplegt, die de wet aan zijn vrije beoordeling overlaat, alsook de maat ervan rechtvaardigt. Indien de eerste rechter slechts cijfermatige opmerkingen heeft geformuleerd, is de loutere verwijzing naar de redenen van het beroepen vonnis niet afdoende als motivering van de straf van de bijzondere verbeurdverklaring.

Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0682.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181002-9

Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de persoon – Opzettelijke doding en slagen – Moreel bestanddeel – Oogmerk om te doden – Gans bijzonder opzet – Eventueel, indirect of mogelijk opzet

Samenvatting: Het oogmerk om te doden is aanwezig, indien blijkt dat de dader de dood van het slachtoffer heeft beoogd dan wel dat die dood door hem werd aanvaard als een mogelijkheid of een onvermijdelijk gevolg van de door hem vrijwillig gestelde daden.

Met noot: VEREECKE, V., “Het eventueel opzet bij de beoordeling van het oogmerk om te doden”, *RABG* 2019, afl. 1, 25-31.

Cass. 13 november 2018 (P.18.0787.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181113-7

Trefwoorden: Motiveringsplicht – Beslissing over de strafvordering – Witwasmisdrijf – Illegale herkomst van vermogensvoordelen – Beoordelingscriterium

Samenvatting: Ook bij afwezigheid van een conclusie moet de rechter de voornaamste redenen vermelden die hem hebben overtuigd om wat de strafvordering betreft te beslissen tot een vrijspraak dan wel een veroordeling. Bij schuldigverklaring aan een witwasmisdrijf kan de rechter bij de beoordeling van de illegale herkomst of oorsprong van zaken de bestemming van die zaken niet uitsluiten.

Cass. 4 december 2018 (P.18.0825.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181204-2

Trefwoorden: Douane en accijnzen – Begaan van overtreding – Wettelijk vermoeden van schuld – Wettelijk omkeerbaar schuldvermoeden – Artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 19 mei 2014 inzake accijnzen betreffende controlemaatregelen voor brandstoffen – Verzuimsmisdrijf

Samenvatting: In de regel houdt inzake douane en accijnzen het feit van de overtreding zelf in dat de dader daaraan schuldig moet worden geacht, behoudens overmacht of onoverwinnelijke dwaling. De overtreder kan dus het wettelijke vermoeden van schuld doen omkeren. Dit wettelijk omkeerbaar schuldvermoeden neemt niet weg dat de dader weet moet hebben gehad van het feit van de overtreding. Bij het misdrijf dat bestaat in het verzuim aan een wettelijke verplichting te voldoen, volgt die kennis uit de kennis van de wettelijke verplichting zelf. Bij een ander misdrijf moet die kennis bij de dader worden aangetoond.

Artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 19 mei 2014 inzake accijnzen betreffende controlemaatregelen voor brandstoffen bepaalt dat de vloeibare motorbrandstoffen die hier te lande voorhanden zijn, verkocht of gebruikt worden voor de aandrijving van de in die bepaling vermelde explosie- of verbrandingsmotoren, geen denaturanten of merkstoffen mogen bevatten. Krachtens paragraaf drie van dat artikel wordt onder zulke merkstof onder meer verstaan, de merkstof “Solvent Yellow 124” zoals omschreven in de “Colour Index International”.

Die bepaling verbiedt dat men zich, behalve in de wettelijk bepaalde gevallen, op de openbare weg begeeft met een door een explosie- of verbrandingsmotor aangedreven voertuig, zonder na te gaan of de daarvoor gebruikte brandstof de merkstof “Solvent Yellow 124” bevat. Dat misdrijf maakt geen handelingsmisdrijf uit, maar een verzuismisdrijf.

Hieruit volgt dat, behoudens overmacht of onoverwinnelijke dwaling, de loutere overtreding van het voorschrift van artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 19 mei 2014 inhoudt dat de dader daaraan schuldig moet worden geacht omdat de kennis van het feit van de overtreding volgt uit de kennis van de wettelijke verplichting zelf. Het arrest dat anders oordeelt, verantwoordt de beslissing niet naar recht.

Cass. 11 december 2018 (P.18.0791.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181211-5

Trefwoorden: 1. Oplichting – Listige kunstgrepen – Begrip

2. Recht op bijstand van een advocaat – Verklaringen afgelegd door een medebeklaagde zonder bijstand van een advocaat – Verklaringen werden niet ingetrokken – Gevolg – Recht op bijstand advocaat is een recht dat enkel *in personam* geldt

Samenvatting: 1. Oplichting bestaat in het zich doen afgeven of leveren van een door artikel 496 Strafwetboek bedoelde zaak hetzij door gebruik te maken van valse namen of valse hoedanigheden hetzij door het aanwenden van listige kunstgrepen en dit met het oogmerk om zich die aan een ander toebehorende zaak toe te eigenen.

Listige kunstgrepen zijn misleidende middelen die bestaan in of gepaard gaan met uitwendige handelingen met het oog op de afgifte of de levering van de zaak. Louter leugenachtige beweringen, zelfs bij herhaling gedaan of op schrift gesteld, leveren geen listige kunstgrepen op indien ze niet gepaard gaan met uitwendige handelingen die er enige geloofwaardigheid aan verlenen. Bovendien moeten listige kunstgrepen determinerend zijn voor de afgifte of de levering van de zaak, dit wil zeggen dat er een oorzakelijk verband moet bestaan tussen de listige kunstgrepen en de afgifte of de levering.

2. Een beklagde kan zich niet beroepen op de miskennis van het recht op bijstand van een advocaat met betrekking tot belastende verklaringen die te zijnen laste zijn afgelegd door een medebeklaagde die voor hem slechts een getuige is, tenzij die medebeklaagde zijn belastende verklaringen intrekt wegens de miskennis van zijn recht op bijstand van een advocaat. Dat recht op bijstand geldt immers enkel *in personam* omdat een persoon zich daarop slechts kan beroepen wanneer hij wordt verhoord over misdrijven die hem ten laste kunnen worden gelegd. Dit is ook het geval wanneer de rechter de veroordeling van de

beklaagde uitsluitend steunt op de zonder bijstand afgelegde maar niet ingetrokken verklaringen van de medebeklaagde.

Cass. 11 december 2018 (P.18.0472.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181211-3

Trefwoorden: Art. 507 Sw. – Bedrog – Ontdraging van in beslag genomen goederen – Onroerend goed door bestemming

Samenvatting: Artikel 507, eerste lid Sw. bestraft de beslagene en allen die voorwerpen waarop tegen hem beslag is gedaan, in zijn belang bedrieglijk vernietigen of wegmaken. Deze wetsbepaling beschermt de schuldeiser niet alleen tegen het vernietigen of wegmaken van roerende goederen die het voorwerp uitmaken van een beslagmaatregel, maar ook tegen het vernietigen of het wegmaken van de toebehoren van een beslagen onroerend goed in de mate dat deze goederen kunnen worden losgemaakt en ont dragen. In dat geval is voor strafbaarheid niet vereist dat het beslagen onroerend goed zelf geheel of gedeeltelijk is vernietigd.

Cass. 15 januari 2019 (P.18.0790.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190115-2

Trefwoorden: 1. Strafzaken – Legaliteitsbeginsel – Voorzienbaarheid – Beoordelingsvrijheid rechter

2. Douane en accijnzen – Artikelen 135, tweede lid en 261/2, 1°, AWDA – Strafwaardigheid douane-expediteur – Hoofdelijke gehoudenheid betaling van de belasting

Samenvatting: 1. Artikel 12, tweede lid, Grondwet bepaalt dat niemand kan worden vervolgd dan in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft. Artikel 14 Grondwet bepaalt dat geen straf kan worden ingevoerd of toegepast dan krachtens de wet. Het in deze grondwetsbepalingen vervatte legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze wordt gewaarborgd door artikel 7.1 EVRM en artikel 15.1 IVBPR.

Het Hof kan overeenkomstig artikel 26, § 4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof onderzoeken of de betwiste strafbepaling de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet klaarblijkelijk niet schendt.

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en op zichzelf of in context met andere bepalingen gelezen op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is.

Het gegeven dat de rechter bij het nader omschrijven van de strafbepaling over een zekere beoordelingsvrijheid beschikt, is als dusdanig niet strijdig met het vereiste van redelijke voorzienbaarheid. Er moet immers rekening worden gehouden met het algemene karakter van wetten, de uiteenlopende situaties waarop zij van toepassing zijn en de evolutie van de

gedragingen die zij bestraffen. Het beginsel zelf van de algemeenheid van de wet brengt mee dat de bewoordingen ervan vaak geen absolute precisie kunnen hebben. Aan het vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan wanneer het voor de persoon op wie de strafbepaling toepasselijk is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en zo nodig met behulp van de interpretatie daarvan door de rechtscolleges, op het moment van het stellen van de hem verweten gedraging de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid meebrengen. Bij het beoordelen van dat vereiste kan de rechter onder meer rekening houden met de bijzondere hoedanigheid of functie van de persoon tot wie de strafbepaling zich richt, zijn bijzondere vertrouwdheid met de materie of het gegeven dat hij beroepsmatig beschikt of kan beschikken over goede informatie.

2. Krachtens de artikelen 135, tweede lid en 261/2, 1°, AWDA is de douane-expediteur die de instructies van zijn klant voor de douaneaangifte heeft gevolgd, niet strafbaar wanneer bewezen is dat zijn klant schuldig is aan sluikerij. Evenwel blijft de douanevertegenwoordiger die optreedt als indirecte vertegenwoordiger, hoofdelijk met zijn klant gehouden tot de betaling van de belasting.

Cass. 15 januari 2019 (P.18.0790.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190115-3

Trefwoorden: 1. Bewijs – Afluistermaatregel – Onder andere gebaseerd op nietige huiszoeking – Gevolg – Voldoende steun in andere aanwijzingen die vermeld werden

2. Probatie – Uitstel – Maximum van 3 jaar uitstel voor gevangenisstraffen die de zes maanden niet te boven gaan – Veroordeling tot gevangenisstraf van zes maanden met uitstel van tenuitvoerlegging voor een termijn van vijf jaar – Schending

Samenvatting: 1. Het arrest oordeelt: “Wanneer de overweging die volgens [de eisers] (in)direct gebaseerd zou zijn op de nietige huiszoeking wordt weggelaten, dan nog vermelden de beschikkingen voldoende ernstige aanwijzingen met betrekking tot de feiten van witwassen en criminele organisatie waarvoor de onderzoeksrechter te Brugge in het gerechtelijk onderzoek nr. 2007/191 werd gevat en is een afluistermaatregel toegelaten.” Aldus laat het arrest niet na het verband tussen de nietige huiszoeking en de afluistermaatregel te onderzoeken, maar oordeelt het dat de beschikkingen van 26 februari 2009 waarbij de afluistermaatregelen werden bevolen voldoende steun vinden in andere aanwijzingen die ze vermelden en die, ongeacht de nietige huiszoeking, de afluistermaatregel schragen. Aldus is de beslissing het bewijs verkregen door de afluistermaatregelen niet uit te sluiten, naar recht verantwoord.

In zoverre kan het middel niet worden aangenomen.

2. Artikel 8, § 1, laatste lid, Probatiewet bepaalt dat de duur van het uitstel niet meer dan drie jaar mag bedragen voor gevangenisstraffen die de zes maanden niet te boven gaan.

Het arrest dat de eiseres veroordeelt tot een hoofdgevangenisstraf van zes maanden en uitstel van tenuitvoerlegging verleent voor een termijn van vijf jaar, schendt dan ook deze bepaling.

Cass. 15 januari 2019 (P.18.0908.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190115-4

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Hoger beroep – Schadevergoeding toegekend aan burgerlijke partij wordt verminderd – Gevolg

Samenvatting: Krachtens artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering veroordeelt ieder veroordelend vonnis, uitgesproken tegen de beklaagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, hen tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek.

Aangezien de aan de burgerlijke partij verschuldigde rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep enkel afhangt van de veroordeling tot schadevergoeding veroorzaakt door het misdrijf waaraan de beklaagde schuldig is verklaard, blijft ze verschuldigd ook als het bedrag van de bij het beroepen vonnis aan de burgerlijke partij toegekende schadevergoeding op het hoger beroep van de beklaagde wordt herleid.

Het bestreden vonnis dat, na het bedrag van de schadevergoeding toegekend aan de eiseres door het beroepen vonnis te hebben herleid, de vordering van de eiseres tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep afwijst, is niet naar recht verantwoord.

Cass. 15 januari 2019 (P.18.0839.N), www.juridat.be

Hyperlink:

Trefwoorden: Deskundige – Technisch advies verstrekt aan latere procespartij – Partijdigheid – Onaantastbare beoordeling vonnisrechter

Samenvatting: Het eerlijke karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twifelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige wiens bevindingen van belang zijn voor de beoordeling van de schuld of onschuld van de beklaagde. De vrees voor een partijdige bewijsgaring moet evenwel objectief gerechtvaardigd zijn. Daarvoor is niet vereist dat het bewijs wordt geleverd dat de gerechtsdeskundige effectief partijdig heeft gehandeld, maar de rechter moet wel vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval geweest is.

Uit het gegeven dat een door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige voorafgaand aan het gerechtelijk onderzoek een technisch advies in verband met de onderzochte feiten heeft verstrekt aan een latere procespartij, volgt niet steeds dat die deskundige partijdig is bij de uitvoering van de hem door de onderzoeksrechter toevertrouwde opdracht. De vonnisrechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de feiten die hij vaststelt.

Cass. 22 januari 2019 (P.18.1018.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190122-1

Trefwoorden: Uitspraak vonnis – Art. 782bis Ger.W. – Kamervoorzitter – Wettig verhinderd – Melding in vonnis of proces-verbaal van de rechtszitting – Gebrek – Gevolg – Vernietiging door Hof van Cassatie

Samenvatting: Artikel 782bis Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het vonnis wordt uitgesproken door de voorzitter van de kamer die het heeft gewezen, zelfs in afwezigheid van de andere rechters en, behalve voor straf- en in voorkomend geval voor tuchtzaken, van het openbaar ministerie. Indien evenwel een kamervoorzitter wettig verhinderd is het vonnis uit te spreken waarvoor hij aan de beraadslaging heeft deelgenomen in de in artikel 778 van hetzelfde wetboek bepaalde voorwaarden, kan de voorzitter van het gerecht een andere rechter aanwijzen om hem op het ogenblik van de uitspraak te vervangen.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat het bestreden vonnis werd gewezen door C. Nemegeheer, ondervoorzitter, S. Stallaert, rechter en M. Verheye, rechter, en dat het werd uitgesproken door S. Stallaert, rechter, die de rechtszitting heeft voorgezeten, in aanwezigheid van rechter M. Verheye.

Noch uit het bestreden vonnis, noch uit het proces-verbaal van de rechtszitting waarop het bestreden vonnis werd uitgesproken, blijkt dat de voorzitter van de kamer wettig verhinderd was en de voorzitter van de rechtbank een andere rechter heeft aangewezen om hem te vervangen op het ogenblik van de uitspraak.

Cass. 29 januari 2019 (P.18.0422.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190129-1

Trefwoorden: OM – Conclusie – Schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring – Neergelegd buiten conclusietermijnen – Gevolg

Samenvatting: Uit de artikelen 153, laatste lid, 190, derde lid, en 210, eerste lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat in politie- en correctionele zaken het openbaar ministerie op straffe van nietigheid wordt gehoord. Het openbaar ministerie dat waakt over een juiste toepassing van de wet, geeft er in de regel mondeling zijn standpunt weer over het gevolg dat aan de publieke vordering moet worden gegeven en het vordert er desgevallend de straffen en maatregelen die het wenst opgelegd te zien.

Indien het openbaar ministerie in politie- en correctionele zaken wenst te concluderen, waartoe het niet kan worden verplicht, zijn volgens artikel 152, § 4, Wetboek van Strafvordering, de paragrafen 1 en 2 van dit artikel van toepassing. Dit betekent dat indien aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 152, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering is voldaan, het openbaar ministerie zijn conclusie dient op te stellen overeenkomstig de artikelen 743 en 744 Gerechtelijk Wetboek en deze tijdig dient neer te leggen ter griffie en ter kennis te brengen van de betrokken partijen binnen de door de rechter bepaalde conclusietermijnen en dit op straffe van het desgevallend weren van deze conclusie overeenkomstig artikel 152, § 2, Wetboek van Strafvordering.

Krachtens artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek kan de bijzondere verbeurdverklaring toepasselijk op de zaken bedoeld in artikel 42, 3°, van dat wetboek door de rechter in elk geval worden uitgesproken, maar slechts voor zover zij door de procureur des Konings schriftelijk wordt gevorderd. Die bepaling strekt ertoe voor de vonnisrechter een debat over deze facultatieve bijzondere verbeurdverklaring te organiseren opdat de beklaagde zijn recht van verdediging kan uitoefenen.

Deze schriftelijke vordering kan in elke stand van de rechtspleging worden genomen zoals door de voeging van een stuk aan het strafdossier, de opname ervan in de vordering tot regeling van de rechtspleging of in de dagvaarding. Enkel is vereist dat zij voorafgaand aan het vonnis of arrest aan de rechtspleging wordt toegevoegd, zodanig dat de beklaagde er kennis kan van nemen en zich ertegen kan verdedigen. Een mondelinge vordering waarvan de inhoud regelmatig wordt vastgesteld in het proces-verbaal van de rechtszitting, kan voldoende zijn opdat de beklaagde zijn recht van verdediging kan uitoefenen, wat het geval is indien uit dit proces-verbaal blijkt dat het openbaar ministerie de bijzondere verbeurdverklaring heeft gevorderd van vermogensvoordelen en niet blijkt dat de beklaagde uitstel heeft gevraagd om daarop te antwoorden.

Uit deze bepalingen, gelezen in hun onderlinge samenhang, volgt dat de door artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek bedoelde schriftelijke vordering tot bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen buiten het toepassingsgebied valt van artikel 152 Wetboek van Strafvordering. De rechter kan een schriftelijke vordering die werd neergelegd buiten de overeenkomstig artikel 152, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde conclusietermijnen niet weren op grond van artikel 152, § 2, Wetboek van Strafvordering.

Cass. 5 februari 2019 (P.18.1204.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190205-7

Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine – Minderjarige – Een als misdrijf omschreven feit

Samenvatting: De appelrechter moet, rekening houdend met de door artikel 203 Wetboek van Strafvordering afgelegde verklaringen van hoger beroep en de overeenkomstig artikel 204 Wetboek van Strafvordering nauwkeurig bepaalde grieven, zijn rechtsmacht bepalen.

Uit de omstandigheid dat de vaststelling dat een minderjarige een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd niet tot de rechtsmacht van de jeugdrechter in hoger beroep behoort, volgt niet dat een burgerlijk aansprakelijke partij, ouder van de minderjarige, niet langer kan aanvoeren dat de door het openbaar ministerie uitgebrachte vordering niet ontvankelijk is wegens miskenning van het recht van verdediging van de minderjarige en die ouder. Die vordering vormt immers de grondslag voor het opleggen van een maatregel aan de minderjarige en voor de beslissing over de burgerlijke aansprakelijkheid van de eiseres. Het arrest dat anders oordeelt, verantwoordt die beslissing niet naar recht.

Cass. 5 februari 2019 (P.18.0793.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190205-2

Trefwoorden: Taalgebruik – Vonnissen en arresten – Nietigheden – Wijziging art. 40 Taalwet Gerechtszaken

Samenvatting: Artikel 40, eerste en tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, zoals in werking vóór de vervanging ervan met ingang van 9 juni 2018 door artikel 5 van de wet van 25 mei 2018 tot vermindering en herverdeling van de werklast binnen de rechterlijke orde, bepaalt dat de regels van de Taalwet Gerechtszaken zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid en deze nietigheid van ambtswege door de rechter wordt uitgesproken, maar dat elk niet zuiver voorbereidend vonnis of arrest dat op tegenspraak is geweest, de nietigheid dekt van het exploit en van de overige akten van rechtspleging die het vonnis of het arrest zijn voorafgegaan.

Artikel 40, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken, na de vervanging ervan door het voormelde artikel 5 van de wet van 25 mei 2018, bepaalt dat de regels van de Taalwet Gerechtszaken zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid, onverminderd de toepassing van de artikelen 794, 861 en 864 Gerechtelijk Wetboek.

De herstellmogelijkheden van de nietigheden waarin het op 9 juni 2018 in werking getreden artikel 40, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken voorziet, zijn overeenkomstig artikel 3 Gerechtelijk Wetboek onmiddellijk van toepassing en dus op alle rechtsplegingen waarover de rechter nog dient te beslissen.

Indien evenwel vóór 9 juni 2018 een nietigheid werd gedekt overeenkomstig het toen geldende artikel 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, blijft die dekking verworven en moet de rechter die uitspraak doet vanaf 9 juni 2018 die dekking vaststellen.

Het arrest dat oordeelt dat de door de eiser opgeworpen taalnietigheden zijn gedekt op grond van artikel 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken gelet op het niet voorbereidend op tegenspraak geweest vonnis van de Franstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel van 23 juni 2014, verantwoordt die beslissing naar recht.

De rechter die vaststelt dat een door een partij aangevoerde nietigheid op grond van de Taalwet Gerechtszaken is gedekt overeenkomstig artikel 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, in zijn versie zoals in werking tot 9 juni 2018, moet niet onderzoeken of dit nietigheidsverweer terecht is aangevoerd. Het kan immers niet slagen.

Cass. 5 februari 2019 (P.18.1010.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190205-4

Trefwoorden: Witwasmisdrijf – Voorwerp – Vermogensvoordeel – Herkomst – Telastlegging vermeldt specifieke misdrijf waaruit witgewassen vermogensvoordeel voortkomt – Gevolg – Belastingontduiking

Samenvatting: De schuldigverklaring aan een witwasmisdrijf bepaald in artikel 505, eerste lid, 3° of 4°, Strafwetboek, vereist dat de wederrechtelijke herkomst of oorsprong van de in artikel 42, 3°, Strafwetboek bedoelde zaken bewezen is. Het is niet vereist dat de rechter het precieze misdrijf kent waaruit die zaken voortkomen, op voorwaarde dat hij op grond van feitelijke gegevens elke regelmatige herkomst of oorsprong daarvan kan uitsluiten. Aldus dient de rechter zich, voor de schuldigverklaring van een beklaagde aan een dergelijk

witwasmisdrijf, in beginsel niet te beperken tot vermogensvoordelen die voortkomen uit welbepaalde misdrijven.

Wanneer echter de telastlegging het specifieke misdrijf opgeeft waaruit het witgewassen vermogensvoordeel voortkomt, heeft de rechter enkel te oordelen over het witwasmisdrijf in zoverre dit het vermogensvoordeel tot voorwerp heeft dat voortkomt uit het aldus opgegeven misdrijf.

Het vermogensvoordeel voortkomend uit het misdrijf van belastingontduiking bestaat in het bedrag van de belasting dat als gevolg van dat misdrijf niet is betaald. Dat bedrag kan het voorwerp van een witwasmisdrijf uitmaken.

Cass. 12 februari 2019 (P.18.0999.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190212-1

Trefwoorden: Misdrijf – Diefstal – Dader is mede-eigenaar

Samenvatting: Artikel 461, eerste lid, Strafwetboek bepaalt: “Hij die een zaak die hem niet toebehoort, bedrieglijk wegneemt, is schuldig aan diefstal.” Om strafbaar te zijn moet het wegnemen bedrieglijk zijn en betrekking hebben op andermans roerend goed. Hij die mede-eigenaar is van een roerend goed en dit goed wegneemt tegen de wil van de andere mede-eigenaars, maakt zich schuldig aan diefstal van dit goed.

Cass. 12 februari 2019 (P.18.1037.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190212-2

Trefwoorden: Onderzoek – Nemen van foto’s door speurder vanop privaat terrein van de binnenkant van een woning of van aanhorigheden bij de woning die niet zichtbaar zijn vanop straat (of vanop andere openbare terreinen – Observatie – Toestemming onderzoeksrechter is vereist

Samenvatting: Artikel 47sexies, § 1, Wetboek van Strafvordering omschrijft het begrip observatie (eerste lid), bepaalt dat een observatie waarbij een technisch hulpmiddel wordt aangewend een stelselmatige observatie is (tweede lid), omschrijft wat een technisch hulpmiddel is (derde lid) en voegt daaraan toe dat een toestel voor het nemen van foto’s uitsluitend als een technisch hulpmiddel in de zin van het Wetboek van Strafvordering wordt beschouwd in het geval bedoeld in artikel 56bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (vierde lid).

Artikel 56bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat alleen de onderzoeksrechter een observatie als bedoeld door artikel 47sexies Wetboek van Strafvordering kan machtigen, met gebruik van technische hulpmiddelen om inzicht te verwerven in een woning of in de door deze woning omsloten eigen aanhorigheid in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 Strafwetboek en dit voor zover voldaan is aan de in artikel 56bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde voorwaarden.

Uit deze bepalingen volgt dat politieambtenaren die met behulp van een fototoestel inzicht willen verwerven in een woning of in de door deze woning omsloten eigen aanhorigheden in de zin van de artikelen 479, 480 en 481 Strafwetboek voor deze observatie machtiging behoeven van de onderzoeksrechter.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Cass. 17 januari 2017 (P.16.1017.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20170117-11

Trefwoorden: Jeugdbescherming - Jeugdbeschermingswet - Artikel 49 - Beschikking van de onderzoeksrechter tot verwijzing van een minderjarige naar de jeugdrechtbank - Hoger beroep - Aard van de beslissing in hoger beroep - Gevolg

Samenvatting: Het arrest dat met toepassing van artikel 135 Wetboek van Strafvordering en artikel 62 Jeugdbeschermingswet uitspraak doet over het hoger beroep tegen een beschikking van de onderzoeksrechter waarbij deze met toepassing van artikel 49, derde lid, Jeugdbeschermingswet, een minderjarige naar de jeugdrechtbank verwijst wegens een als misdrijf omschreven feit, oordeelt dat de zaak lastens de minderjarige niet onregelmatig bij de onderzoeksrechter aanhangig werd gemaakt, maar dat deze overeenkomstig de wettelijke bepalingen van de Jeugdbeschermingswet werd geadieerd en gehandeld heeft, zodat er geen reden is de rechtspleging onontvankelijk te verklaren en verder oordeelt dat evenmin bewijselementen noch stukken nietig dienen te worden verklaard en dat het hoger beroep niet-ontvankelijk is in zoverre het betrekking heeft op schuldaanwijzingen, bevat geen eindbeslissing, noch een beslissing over de bevoegdheid, noch een uitspraak in één der andere gevallen bedoeld in artikel 420, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, zodat het cassatieberoep tegen dit arrest voorbarig en mitsdien niet ontvankelijk is.

Met noot: DE SMET, B., "Afsluiting van een gerechtelijk onderzoek tegen een minderjarige en rechtsmiddelen", NC 2019, afl. 1, 45-48.

Cass. 5 september 2017 (P.17.0458.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20170905-3

Trefwoorden: Onderzoeksgerechten - Beschikking tot afwijzing van vordering tot ontslag van gerechtelijk onderzoek op grond van taalwijziging - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Arrest dat afstand verleent van het hoger beroep en bij toepassing van de artikelen 136 en 235 Wetboek van Strafvordering ontslag van gerechtelijk onderzoek verleent - Gevolg

Samenvatting: Het bestaan van, eensdeels, de beschikking van de raadkamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel waarbij de vordering tot ontslag van gerechtelijk onderzoek op grond van taalwijziging wegens niet-naleving van artikel 16, §2,

Taalwet Gerechtszaken werd afgewezen, en, anderdeels, het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat afstand verleent van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen deze beschikking en bovendien bij toepassing van de artikelen 136 en 235 Wetboek van Strafvordering ontslag van gerechtelijk onderzoek verleent aan de onderzoeksrechter van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, doet geen conflict van rechtsmacht ontstaan waaraan alleen door een regeling van rechtsgebied een einde kan worden gesteld want ingevolge het arrest heeft de beschikking immers geen uitwerking meer; aangezien het arrest geen eindbeslissing is en evenmin een beslissing gewezen met toepassing van artikel 420, tweede lid, 1°, Wetboek van Strafvordering, is eisers cassatieberoep voorbarig en bijgevolg niet ontvankelijk.

Cass. 7 november 2017 (P.17.0892.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171107-7

Trefwoorden: Enkel hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Vervallenverklaring bij gemis aan nauwkeurige grieven - Gevolg

Samenvatting: De appelrechter kan op het enkel hoger beroep van een inverdenkinggestelde geen door artikel 210 Wetboek van Strafvordering bedoelde grieven ambtshalve aanvoeren indien hij dit hoger beroep op grond van artikel 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering vervallen verklaart.

Cass. 19 december 2017 (P.17.1116.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171219-4

Trefwoorden: 1. Hoger beroep - Termijn - Uitlevering - In het buitenland verleend bevel tot aanhouding - Uitvoerbaarverklaring - Beschikking van de raadkamer

2. Uitlevering - In het buitenland verleend bevel tot aanhouding - Uitvoerbaarverklaring - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep aan termijn gebonden - Bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM

Samenvatting: 1. De modaliteiten van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die met toepassing van artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlands bevel tot aanhouding met het oog op uitlevering uitvoerbaar verklaart, worden niet bepaald door artikel 22 Voorlopige Hechteniswet, maar wel door artikel 135 Wetboek van Strafvordering, waarvan paragraaf 4 bepaalt dat het hoger beroep door hij die van zijn vrijheid is beroofd, wordt ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uren die begint te lopen vanaf de dag waarop de beschikking is gewezen (1). (1) Cass. 17 juli 2001, AR P.01.0972.N, AC 2001, nr. 420.

2. Artikel 5.4 EVRM belet de wetgever niet om bij het bepalen van procedureregels vormvoorwaarden te voorzien; het verzet er zich niet tegen dat het hoger beroep van de

vreemdeling tegen de uitvoerbaarverklaring van een buitenlands aanhoudingsbevel binnen een bepaalde termijn moet worden ingesteld.

Cass. 2 januari 2018 (P.18.1301.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190102-3

Trefwoorden: Immunititeiten – Diplomatieke ambtenaar – Verdrag van Wenen – Vrijwaring tegen elke vorm van aanhouding of vrijheidsbeneming – Toepassingsgebied – Doorreis die verband houdt met de uitoefening van de diplomatieke opdracht van de diplomaat – Geen vakantie

Samenvatting: Artikel 29 Verdrag van Wenen bepaalt dat de persoon van de diplomatieke ambtenaar onschendbaar is en hij gevrijwaard wordt tegen elke vorm van aanhouding of vrijheidsbeneming.

Artikel 31.1 Verdrag van Wenen bepaalt dat de diplomatieke ambtenaar immuniteit geniet ten aanzien van de rechtsmacht in strafzaken van de ontvangende Staat.

Artikel 39.1 Verdrag van Wenen bepaalt dat eenieder die recht heeft op voorrechten en immunititeiten deze geniet vanaf het ogenblik waarop hij het grondgebied van de ontvangende Staat betreedt om zijn functies te aanvaarden of, indien hij zich reeds op het grondgebied van die Staat bevindt, vanaf het ogenblik waarop kennisgeving van zijn aanstelling wordt gedaan aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken of aan een ander overeengekomen ministerie.

Artikel 40.1, eerste zin, Verdrag van Wenen bepaalt dat indien een diplomatieke ambtenaar op doorreis is door, of zich bevindt op, het grondgebied van een derde Staat, die hem een visum heeft verleend indien zulk een visum vereist was, terwijl hij op weg is om zijn werkzaamheden op zijn post te aanvaarden of om naar zijn post terug te keren, of wanneer hij naar zijn eigen land terugkeert, de derde Staat hem onschendbaarheid en alle overige immunititeiten verleent die noodzakelijk zijn voor zijn doorreis of terugkeer.

Uit deze bepalingen volgt dat de onschendbaarheid en de immuniteiten door de ontvangstaats van de diplomaat en door een derde Staat worden verleend, wanneer de diplomaat op het grondgebied van de derde Staat op doorreis is om zijn werkzaamheden op zijn post te aanvaarden of om naar zijn post terug te keren, of wanneer hij naar zijn eigen land terugkeert.

Onder doorreis als bedoeld in het strikt uit te leggen artikel 40.1, eerste zin, Verdrag van Wenen, wordt enkel verstaan de doorreis die verband houdt met de uitoefening van de diplomatieke opdracht van de diplomaat, met name de reis vanuit het land van herkomst om de diplomatieke standplaats te vervoegen of om naar het thuisland terug te keren, ofwel de reis vanuit de standplaats naar het land waar de diplomaat een diplomatieke missie dient te vervullen of om, na de vervulling van die missie, vanuit dit land naar de diplomatieke standplaats terug te keren.

Een terugkeer uit een derde land waar de diplomaat op vakantie verblijft naar de standplaats, is vreemd aan de uitoefening van de diplomatieke opdracht en is bijgevolg geen doorreis als bedoeld in artikel 40.1, eerste zin, Verdrag van Wenen.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

5. Het arrest oordeelt onaantastbaar dat uit de feitelijke gegevens van het strafdossier blijkt dat de eiser op vakantie was in België en dat hij op 1 juli 2018 in Duitsland werd gearresteerd toen hij op weg was naar zijn diplomatieke standplaats in Oostenrijk.

Het arrest dat met overname van de redenen van de vordering van de federale procureur oordeelt dat de eiser niet genoot van diplomatieke onschendbaarheid, hij regelmatig werd gearresteerd en het bevel tot aanhouding regelmatig is, verantwoordt die beslissing naar recht.

Cass. 6 februari 2018 (P.17.0359.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180206-3

Trefwoorden: Benelux-Uitleveringsverdrag - Overdracht van in beslag genomen voorwerpen - Wijze

Samenvatting: Uit artikel 20.2 Benelux Uitleveringsverdrag volgt onder meer dat de raadkamer beslist of de in beslag genomen voorwerpen geheel of gedeeltelijk aan de verzoekende partij worden overgedragen; zij kan de teruggave bevelen van voorwerpen die niet rechtstreeks betrekking hebben op de feiten die de verdachte worden ten laste gelegd en steunt daarvoor op de gegevens vermeld in de rogatoire commissie en de uitvoeringstukken ervan.

Cass. 12 juni 2018 (P.18.0566.N), *RABG* 2019, afl. 1, 58-60

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige hechteniswet – Bevel tot aanhouding – Uitvoering – Onmiddellijke aanhouding – Niet-uitvoering – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling (art. 27, § 2 voorlopige hechteniswet) – Onontvankelijk

Samenvatting: Artikel 27, § 2 voorlopige hechteniswet bepaalt dat de voorlopige invrijheidstelling kan worden aangevraagd door degene die aangehouden is ingevolge een na veroordeling uitgesproken bevel tot onmiddellijke aanhouding, mits er tegen de veroordeling zelf hoger beroep, verzet of cassatieberoep is aangetekend. Indien de beklaagde niet aangehouden is voor de zaak, is geen verzoek tot voorlopige invrijheidstelling mogelijk. Het feit dat hij gelet op het vonnis dat de onmiddellijke aanhouding heeft bevolen, wordt belemmerd in zijn vrijheid van komen en gaan, houdt niet in dat hij aangehouden is ingevolge een na veroordeling uitgesproken bevel tot onmiddellijke aanhouding.

Cass. 26 juni 2018 (P.18.0524.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180626-2

Trefwoorden: Uitlevering – Verjaring strafvordering – Toepassing weigeringsgrond – Buitenlandse rechtsmacht die een uitlevering weigert

Samenvatting: De beoordeling van de verjaringstermijnen van de strafvordering dient te gebeuren op de misdrijfkwalificatie in abstracto.

Volgens artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874 kan geen uitlevering worden toegestaan wanneer ernstige risico's bestaan dat de persoon, indien hij wordt uitgeleverd, in de verzoekende Staat wordt onderworpen aan een flagrante rechtsweigering of aan foltering of onmenselijke en ontorende behandeling.

Die bepaling vereist dat de uitgeleverde persoon in de verzoekende Staat met enige graad van waarschijnlijkheid het voorwerp zal uitmaken van de meest ernstige schendingen van de artikelen 5 en 6 EVRM, dan wel van schending van artikel 3 EVRM. Het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of de voorgelegde feiten aanleiding geven tot de toepassing van die weigeringsgrond.

Een Belgisch onderzoeksgerecht dat oordeelt over een verzoek tot uitlevering, dient een beslissing van een buitenlandse rechtsmacht die een uitlevering weigert, niet te eerbiedigen.

Met noot: DEWULF, S., "In abstracto, in concreto en (in beginsel) irrelevant. Het Hof van Cassatie bevestigt enkele basisprincipes in het uitleveringsrecht", *NC* 2018, afl. 6, 591-596.

Cass. 1 augustus 2018 (P.18.0855.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180801-1

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Kamer van inbeschuldigingstelling – Afwezigheid inverdenkinggestelde wegens medische redenen

Samenvatting: Artikel 23, 2°, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de inverdenkinggestelde persoonlijk of in de persoon van een raadsman verschijnt voor de raadkamer en indien hij of zijn raadsman niet verschijnt uitspraak wordt gedaan in hun afwezigheid. Die bepaling is volgens artikel 30, § 3, derde lid, Voorlopige Hechteniswet van toepassing op de kamer van inbeschuldigingstelling. Volgens artikel 101, § 3, Gerechtelijk Wetboek kan de kamer van inbeschuldigingstelling zitting houden in de gevangenis voor de behandeling van zaken met toepassing van artikel 30 Voorlopige Hechteniswet.

Uit die bepalingen volgt dat een inverdenkinggestelde in de regel het recht heeft om de rechtszitting van de kamer van inbeschuldigingstelling waarop de handhaving van zijn voorlopige hechtenis wordt behandeld, persoonlijk bij te wonen.

Dit recht is evenwel niet absoluut. Indien blijkt dat het om medische redenen niet mogelijk is de inverdenkinggestelde over te brengen naar het gerechtsgebouw en het voor de kamer van inbeschuldigingstelling evenmin mogelijk is om zich te verplaatsen naar de gevangenis, dan wordt het recht van verdediging afdoende gewaarborgd door de mogelijkheid voor de inverdenkinggestelde om zich door zijn raadsman te laten vertegenwoordigen. Die beperking van zijn recht is gelet op de vermelde omstandigheden niet disproportioneel.

Cass. 20 november 2018 (P.18.0836.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181120-9

Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Voorwaarden – Vrijheidsberovende hoofdstraf – Niet: levenslang rijverbod

Samenvatting: Uit de artikelen 619, 621 en 622 Sv. volgt dat een levenslang rijverbod een straf is die niet in aanmerking komt voor uitwissing en dus het voorwerp kan uitmaken van herstel in eer en rechten op voorwaarde dat, behoudens hier niet toepasselijke uitzonderingen, de veroordeelde de vrijheidsstraffen heeft ondergaan en de geldstraffen heeft gekweten.

Een vrijheidsstraf als bedoeld bij artikel 622 Wetboek van Strafvordering is een hoofdstraf waarbij de veroordeelde van zijn vrijheid wordt beroofd, dit is waarbij zijn vrijheid van komen en gaan wordt beperkt. Een levenslang rijverbod dat een bijkomende straf is en waarbij de vrijheid van komen en gaan niet wordt beperkt, is niet een dergelijke straf. Het arrest dat anders oordeelt, is niet naar recht verantwoord.

Cass. 21 november 2018 (P.18.0763.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=F-20181121-2

Trefwoorden: Bijzondere rechtsplegingen (in strafrecht) – Voorrecht van rechtsmacht – Afsluiten gerechtelijk onderzoek – Tussenkomst onderzoeksgerecht – Grondwettelijk Hof – Bevoegdheid

Samenvatting: Door zich bevoegd te verklaren en een magistraat naar de bodemrechter te verwijzen na lastens deze voldoende bezwaren te hebben vastgesteld, vult de kamer van inbeschuldigingstelling in navolging van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 22 maart 2018 met recht een wettelijke leemte op. Daarmee worden geen beginselen van wettelijkheid of voorzienbaarheid geschonden.

Met noot: VAN DOOREN, E., “Regeling van de rechtspleging bij voorrecht van rechtsmacht”, *RABG* 2019, afl. 1, 8-14.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Cass. 5 september 2017 (P.17.0645.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20170905-4

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bevel van de strafrechter aan de magistraat die het ambt van het openbaar ministerie uitoefent - Gevolg

2. Strafzaken - Arrest - Onwettig bevel door de strafrechter aan het openbaar ministerie - Vernietiging zonder verwijzing

Samenvatting: 1. Uit Artikel 210, eerste lid, Wetboek van Strafvordering noch uit enig andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel vloeit voort dat de magistraat die het ambt van openbaar ministerie uitoefent bij het hof van beroep bij het opgeven van zijn nauwkeurig bepaalde grieven, is verplicht om per telastlegging ook opgave te doen van de stukken van het strafdossier waarop de telastleggingen steunen met aanduiding per telastlegging van hun vindplaats in het dossier; de strafrechter kan de magistraat die het ambt van het openbaar ministerie uitoefent daartoe weliswaar uitnodigen, maar kan hem daartoe geen bevel geven of hem daartoe dwingen want het openbaar ministerie is onafhankelijk van de strafrechter, die aan de magistraten van het openbaar ministerie geen uitdrukkelijke of impliciete bevelen te geven heeft wat immers een ongeoorloofde inmenging zou uitmaken in de opdracht van het openbaar ministerie.

2. Wanneer de appelrechters die, nadat het openbaar ministerie onmiskenbaar heeft aangegeven dat het kon volstaan met een verwijzing naar het motiverend gedeelte van het beroepen vonnis en het syntheseproces-verbaal en dus niet zou ingaan op het verzoek van de appelrechters om per telastlegging de stukken van het strafdossier aan te wijzen waarop die zijn gesteund, vaststellen dat aan hun concrete vraag niet is voldaan en oordelen dat de zaak niet in staat van wijzen is en ze in voortzetting stellen, aan het openbaar ministerie een onwettig bevel geven waarbij door het geven van dit onwettig bevel en de weigering de zaak te behandelen gelet op de niet-inwilliging van dit bevel, de strafvordering is gestremd, vernietigt het Hof, op de vordering tot vernietiging door de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, ingesteld op verzoek van een procureur-generaal bij het hof van beroep, het arrest en zegt dat er geen grond is tot verwijzing.

Cass. 21 november 2017 (P.17.0952.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20171121-9

Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Strafzaken - Stukken neergelegd ter griffie door het openbaar ministerie - Mogelijkheid tot het voeren van tegenspraak - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces houden in dat de beklaagde de kans krijgt om tegenspraak te voeren tegen de door het openbaar ministerie tegen hem ingebrachte gegevens; wanneer het openbaar ministerie navolgende processen-verbaal heeft neergelegd ter griffie en de zaak dezelfde dag werd behandeld en in beraad genomen maar niet blijkt dat de beklaagde kennis heeft kunnen nemen van de neerlegging van deze stukken en daarover tegenspraak heeft kunnen voeren, is de beslissing die mede gestoeld is op deze stukken niet naar recht verantwoord (1). (1) Cass. 14 september 1959, AC 1960, 40.

Cass. 12 juni 2018 (P.18.0549.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180612-5

Trefwoorden: Geestesstoornis – Bescherming maatschappij – Beschikking tot internering – Rechtmatige vrijheidsbeneming – Invrijheidstelling op proef – Herroeping – Onderbreking therapeutische tenlasteneming – Redelijke termijn – Artikel 59 interneringswet – Artikel 5, 1., e) EVRM

Samenvatting: Er is geen onrechtmatige vrijheidsberoving van een geïnterneerde persoon in de zin van artikel 5, 1., e) EVRM door de kortstondige onderbreking van de therapeutische tenlasteneming en de verdere detentie in een afdeling voor sociaal verweer, wanneer die onderbreking te wijten is aan omstandigheden die aan de geïnterneerde persoon toe te rekenen zijn en de duurtijd van de onderbreking redelijk is.

Met noot: HANOULLE, K., “De tijdelijke schorsing van de therapeutische tenlasteneming van een geïnterneerde persoon”, *RABG* 2019, afl. 1, 54-58.

Cass. 19 juni 2018 (P.18.0476.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180619-6

Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Beslagmaatregel – Verzoek tot opheffing – Afwijzing door raadsheer-onderzoeksrechter – Hoger beroep – Art. 61quater Sv. – Art. 235bis Sv

Samenvatting: Uit artikel 418 Sv. volgt dat er geen hoger openstaat tegen de beslissing van een raadsheer-onderzoeksrechter op grond van artikel 61quater Sv. Noch uit het arrest van het Grondwettelijk Hof van 1 februari 2018 noch uit de bevoegdheden van het Hof van Cassatie inzake voorrecht van rechtsmacht volgt dat het Hof van Cassatie kennis zou moeten nemen van een dergelijk hoger beroep tegen een beschikking van een raadsheeronderzoeksrechter over een op grond van artikel 61quater Sv. ingediend verzoek

Cass. 11 september 2018 (P.18.0500.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180911-8

Trefwoorden: Jeugdbescherming – Strafprocedure – Voorlopige maatregelen van opvoeding – Duurtijd

Samenvatting: De in artikel 52bis Jeugdbeschermingswet bepaalde termijn van zes maanden is een ordetermijn. Aan de enkele overschrijding ervan is geen sanctie verbonden.

Met noot: DE SMET, B., “De voorbereidende fase in de procedure tegen een minderjarige verdacht van een als misdrijf omschreven feit”, *T.Strafr.* 2018, afl. 6, 373-377.

Cass. 27 september 2018 (C.16.0346.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=F-20180927-2

Trefwoorden: 1. Rechtstoegang - Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolgning - Voorwaarden

2. Internationale organisaties - Vrijstelling van rechtsvervolgning - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 6 - Artikel 6.1 - Rechtstoegang - Beperkingen - Voorwaarden

Samenvatting: 1. Rechtstoegang is geen absoluut recht: het is onderworpen aan beperkingen die impliciet worden aanvaard, aangezien dat recht, door de aard zelf ervan, door de Staat gereguleerd kan worden; de Staat beschikt dienaangaande over een zekere beoordelingsmarge; de aldus opgelegde beperkingen kunnen de aan een persoon toegekende rechtstoegang echter niet op een dergelijke wijze of in een dergelijke mate inperken dat het recht zelf erdoor wordt aangetast; dergelijke beperkingen zijn daarenboven enkel verenigbaar met artikel 6.1 voor zover ze een gewettigd doel nastreven en er een redelijke verhouding van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel (1). (1) Cass. 21 december 2009, AR S.04.0129.F, AC 2009, nr. 773, met concl. van advocaat-generaal J.-M. Genicot in Pas. 2009.

2. De regel van de vrijstelling van rechtsvervolgning van de internationale organisaties streeft een gewettigd doel na; om te bepalen of de aantasting van de basisrechten kan worden aangenomen in het licht van artikel 6.1, moet worden onderzocht of de persoon tegen wie de vrijstelling van rechtsvervolgning wordt aangevoerd, over andere redelijke rechtsmiddelen beschikt om de hem bij het Verdrag gewaarborgde rechten op een efficiënte wijze te vrijwaren (1). (1) Cass. 21 december 2009, AR S.04.0129.F, AC 2009, nr. 773, met concl. van advocaat-generaal J.-M. Genicot in Pas. 2009.

Cass. 27 september 2018 (D.17.0015.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=F-20180927-6

Trefwoorden: 1. Recht om te zwijgen - Draagwijdte - Recht om niet aan de eigen beschuldiging mee te werken

2. Tuchtzaken - Recht om te zwijgen - Draagwijdte - Recht om niet aan de eigen beschuldiging mee te werken - Weigering om de grieven te erkennen - Verwerping van de vordering tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Miskenning

Samenvatting: 1. Het recht om te zwijgen, dat vervat is in het recht op een eerlijk proces, impliceert het recht om niet aan de eigen beschuldiging mee te werken (1). (1) Zie Cass. 25 november 2011, AR D.11.0016.F, AC 2011, nr. 647, met concl. van advocaat-generaal Genicot in Pas. 2011; Cass. 19 juni 2013, AR P.12.1150.F, AC 2013, nr. 380, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch in Pas. 2013.

2. De weigering om een vordering tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling toe te wijzen, aangezien de advocaat geen van de tegen hem ingebrachte grieven heeft erkend, miskent zijn recht om te zwijgen.

Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0770.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181002-11

Trefwoorden: 1. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Heropening van de rechtspleging – Beperkt tot de beslissing op de strafvordering (art. 442bis, eerste lid Sv.) – Begrip strafvordering – Omvat ook beslissing op de publieke herstellvordering

2. Rechten van de mens – Mensenrechten – EVRM – Rechten – Vrijheden – Eerlijk proces – Artikel 6 – Schending van artikel 6 EVRM en het recht op toegang door de rechter – Overdreven formalisme in de cassatieprocedure – Verdragsschending kan blijken uit een unilaterale verklaring van België (art. 442bis, tweede lid Sv.) – Beoordeling door het Hof van Cassatie betreffende de impact van de schending op de uitkomst van de rechtspleging (art. 442quinquies, eerste lid Sv.)

3. Bevoegdheid – Rechtspleging – Rechtsmiddelen (strafgerechten) – Heropening van de rechtspleging – Vereiste van het ondervinden van zeer ernstige nadelige gevolgen van de verdragsschending (art. 442quinquies, eerste lid in fine Sv.) – Toepassing op een beslissing op de publieke herstellvordering

4. Ruimtelijke ordening – Stedenbouw – Vlaams Gewest – Vergunning en attest – Omgevingsvergunning – Vermoeden van vergunning (art. 96, § 4, tweede lid stedenbouwdecreet 1999) – Voorwaarde dat de beklaagde aantoonde dat de constructie dateert uit de betrokken periode – Geen miskennis vermoeden van onschuld

5. Ruimtelijke ordening – Stedenbouw – Vlaams Gewest – Vergunning en attest – Omgevingsvergunning – Vermoeden van vergunning (art. 96, § 4, tweede lid stedenbouwdecreet 1999) – Appreciatiebevoegdheid voor de rechter

6. Bewijs in strafzaken – Bewijsmiddelen – Bewijswaarde – Niet-toepasselijkheid van de regels uit het Burgerlijk Wetboek betreffende de uitlegging van overeenkomsten

Samenvatting: 1. De aanvraag tot heropening kan volgens artikel 442bis, eerste lid Wetboek van Strafvordering enkel betrekking hebben op de strafvordering. De beslissing op de vordering van de herstellvorderende overheden inzake ruimtelijke ordening is een maatregel van burgerlijke aard, die niettemin onder de strafvordering valt. De beslissing op de vordering van de herstellvorderende overheden valt dan ook onder het begrip strafvordering in de zin van artikel 442bis, eerste lid Wetboek van Strafvordering.

2. Uit een unilaterale verklaring van de Belgische regering en de beoordeling ervan door het Europees Hof kan het Hof van Cassatie afleiden dat het Hof van Cassatie door met een eerder arrest de memorie van een eiser onontvankelijk te verklaren op de enkele grond dat die was ondertekend door een persoon wiens hoedanigheid niet was vermeld, terwijl uit de memorie samen gelezen met het begeleidend en ondertekend schrijven bleek dat de memorie wel degelijk uitging van een advocaat, het door artikel 6, 1. EVRM gewaarborgde recht van toegang tot de rechter heeft miskend. Het Hof van Cassatie kan oordelen dat de aldus vastgestelde schending van artikel 6 EVRM als gevolg van een procedurefout of -tekortkoming dermate ernstig is dat ernstige twijfel bestaat over de uitkomst van de bestreden rechtspleging.

3. Hij die door een met schending van artikel 6 EVRM gewezen arrest werd veroordeeld tot het herstel van de plaats in de vorige toestand onder de verbeurte van een dwangsom van 125 EUR per dag, blijft zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden van de bestreden rechtspleging, die slechts door een heropening kunnen worden hersteld.

4. Uit artikel 96, § 4, tweede lid stedenbouwdecreet 1999 volgt dat indien een beklagde aantoonbaar door enig bewijsmateriaal dat een constructie dateert van na de inwerkingtreding van de stedenbouwwet 1962, maar van vóór de eerste vaststelling van het gewestplan er een vermoeden bestaat dat die constructie is vergund, behoudens een door de overheid te leveren tegenbewijs dat de constructie in overtreding werd opgericht. Opdat de beklagde zich op het vermoeden van vergunning kan beroepen moet hij door enig bewijsmateriaal aantonen dat de constructie dateert uit de betrokken periode. Die op de beklagde rustende voorwaarde om van het vermoeden van vergunning te kunnen genieten houdt als dusdanig geen schending in van artikel 6, 2. EVRM en artikel 14, 2. IVBPR of een miskennis van de regels betreffende de bewijslast in strafzaken.

5. Uit artikel 96, § 4, tweede lid stedenbouwdecreet 1999 volgt niet dat de rechter geen enkele appreciatiebevoegdheid heeft betreffende de gegevens die door een beklagde worden aangevoerd als enig bewijsmateriaal dat een constructie is gebouwd na de inwerkingtreding van de stedenbouwwet 1962, maar vóór de eerste vaststelling van het gewestplan. De rechter kan wel degelijk beoordelen of met het aangevoerde bewijsmateriaal wordt aangetoond dat de constructie dateert uit de voormelde periode en dit ongeacht het door de vervolgende partijen te leveren tegenbewijs.

6. Artikel 1157 Burgerlijk Wetboek, dat bepaalt dat wanneer een beding voor tweërlei zin vatbaar is, het veeleer moet worden opgevat in de zin waarin het enig gevolg kan hebben, eerder in die zin waarin het geen gevolg kan teweegbrengen, is in de regel niet van toepassing op de bewijslevering in strafzaken.

Cass. 8 november 2018 (C.16.0457.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181002-11

Trefwoorden: 1. Recht op eerbiediging van het privéleven - Persoon schuldig bevonden aan een misdaad of wanbedrijf - Nieuwe openbaarmaking van de feiten - Recht op vergetelheid -

Verzet tegen het opnieuw in herinnering brengen van het gerechtelijk verleden - Vrijheid van meningsuiting - Inmenging – Verantwoording

2. Vrijheid van meningsuiting - Persvrijheid - Digitale archieven - Recht om online te plaatsen - Recht op toegang van het publiek - Geen absoluut recht – Grenzen

3. Vrijheid van meningsuiting - Recht op vergetelheid - Digitale archieven - Inmenging - Verantwoording - Wijze - Voorkoming of herstel van een aantasting van het recht op vergetelheid

Samenvatting: 1. Het recht op eerbiediging van het privéleven omvat het recht op vergetelheid, waardoor de persoon die schuldig werd bevonden aan een misdaad of wanbedrijf zich in bepaalde omstandigheden ertegen kan verzetten dat zijn verleden opnieuw in de herinnering wordt gebracht naar aanleiding van een nieuwe openbaarmaking van die feiten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 617; Cass. 29 april 2016, AR C.15.0052.F, AC 2016, nr. 291.

2. De digitale archivering van een oud artikel uit de geschreven pers dat, ten tijde van de feiten, op wettige wijze het verhaal heeft gebracht van gebeurtenissen uit het verleden die thans gedekt zijn door het in die zin begrepen recht op vergetelheid, ontsnapt niet aan de inmengingen in het recht op vrijheid van meningsuiting die het gevolg zijn van het recht op eerbiediging van het privéleven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 617; Cass. 29 april 2016, AR C.15.0052.F, AC 2016, nr. 291.

3. De inmengingen in het recht op vrijheid van meningsuiting die het gevolg zijn van het recht op eerbiediging van het privéleven, kunnen bestaan in een wijziging van de gearhiveerde tekst waardoor een aantasting van het recht op vergetelheid kan worden voorkomen of hersteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 617; Cass. 29 april 2016, AR C.15.0052.F, AC 2016, nr. 291.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 23 januari 2019, www.const-court.be

Hyperlink: <http://www.const-court.be/public/n/2019/2019-004n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - 1. Opsporen van de misdrijven - Identificatie van de houder van een nummerplaat - Voorwaarden - Ontstentenis van rechtsgrond zoals voor de gebruiker van telecommunicatiemiddel of de houder van een bankrekening - 2. Nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement - Bewijsverkrijging die inbreuk maakt op andere grondrechten dan het recht op een eerlijk proces

Samenvatting: Bij twee vonnissen van 27 april 2017 in zake het openbaar ministerie respectievelijk tegen I.S. en tegen K.B., waarvan de expedities ter griffie van het Hof zijn ingekomen op 10 juli 2017, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven de volgende identieke prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Worden artikel 10, 11 en 22 van de Grondwet en artikel 8 EVRM geschonden in zoverre de wetgever niet voorziet in een uitdrukkelijke rechtsgrond met voorwaarden die de inmenging evenredig maakt ten aanzien van het nagestreefde doel (evenredigheidstoets) om over te kunnen gaan tot de identificatie van de houder van de nummerplaat, terwijl de wetgever via artikel 46bis en artikel 46quater Sv. wel uitdrukkelijk een rechtsgrond heeft bepaald met evenredige voorwaarden om te kunnen overgaan tot de identificatie van de gebruiker van een 'telecommunicatiemiddel' of 'bankrekening' ? ».

« 2. Schendt artikel 32 VT.Sv., zoals ingevoegd bij wet van 24 oktober 2013 tot wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wat betreft de nietigheden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre deze bepaling uitsluitend bewijs verkregen met een inbreuk op het recht op een eerlijk proces zoals bepaald in artikel 6 EVRM als nietig bewijs beschouwt, terwijl bewijs verkregen met inbreuken op andere grondrechten zoals op het recht op eerbiediging van het privéleven of persoonsgegevens zoals voorzien in artikel 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 8 EVRM of artikel 22 Gw. en zoals het verbod op foltering zoals voorzien in artikel 3 EVRM niet leiden tot bewijsuitsluiting, hoewel deze laatste grondrechten eveneens grondrechten zijn die bovendien dezelfde 'waarde' hebben als het recht op een eerlijk proces ? ».

Het Hof zegt voor recht:

- Het ontbreken van een uitdrukkelijke rechtsgrond voor de identificatie, door de politiediensten, van de kentekenplaathouder schendt niet de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.
- De tweede prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Grondwettelijk Hof 31 januari 2019, www.const-court.be

Hyperlink: <http://www.const-court.be/public/n/2019/2019-012n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Opschorting, uitstel en probatie - Probatie-uitstel - Herroeping - Vergelijking met de autonome probatiestraf

Samenvatting: Bij arrest van 28 juni 2017 in zake V.K., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 5 juli 2017, heeft het Hof van Cassatie de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 14, § 2, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, in zoverre het niet voorziet in de mogelijkheid voor de rechter om rekening te houden met de periode tijdens welke de opgelegde voorwaarden werden nageleefd teneinde de gevangenisstraf die met het herroepen uitstel gepaard gaat, maar gedeeltelijk opnieuw ten uitvoer te leggen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, aangezien artikel 37undecies, vierde lid, van het Strafwetboek, bij een veroordeling tot een autonome probatiestraf, voorziet in de verplichting voor het openbaar ministerie dat de vervangende gevangenisstraf ten uitvoer legt, om rekening te houden met het gedeelte van de straf dat door de veroordeelde reeds is uitgevoerd ? ».

Het Hof zegt voor recht:

Artikel 14, § 2, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, zoals het is gewijzigd bij artikel 29 van de wet van 9 maart 2014, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Grondwettelijk Hof 14 februari 2019, www.const-court.be

Hyperlink: <http://www.const-court.be/public/n/2019/2019-024n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Uitoefening van de strafvordering en de burgerlijke rechtsvordering - Algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde in strafzaken voor de burgerlijke rechter - Bewijs

Samenvatting: Bij vonnis van 15 november 2017 in zake het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds tegen de stad Hoei en anderen, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 20 november 2017, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Luik, afdeling Hoei, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 4 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, in zoverre het algemene rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde in strafzaken over burgerlijke zaken erin is vastgelegd, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en met het beginsel van de wapengelijkheid, doordat het tot gevolg heeft dat de partij die tijdens een strafproces is veroordeeld en die vervolgens is opgeroepen voor de burgerlijke rechter, niet het bewijs van de ontstentenis van een misdrijf kan genieten dat in diezelfde burgerlijke zaak door een derde bij het strafproces is geleverd ? »

Het Hof zegt voor recht:

- Artikel 4 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre het algemene rechtsbeginsel van het gezag van het strafrechtelijk gewijsde voor de burgerlijke rechter erin is vastgelegd, in die zin geïnterpreteerd dat de partij die tijdens een strafproces is veroordeeld en die vervolgens is opgeroepen voor de burgerlijke rechter, in dat burgerlijk proces niet het bewijs kan genieten dat in die burgerlijke zaak door een derde bij het strafgeding is geleverd en waarbij de elementen afgeleid uit het strafgeding worden weerlegd.

- Dezelfde bepaling schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in die zin geïnterpreteerd dat de partij die tijdens een strafproces is veroordeeld en die vervolgens is opgeroepen voor de burgerlijke rechter, in dat burgerlijk proces het bewijs kan genieten dat in die burgerlijke zaak door een derde bij het strafgeding is geleverd en waarbij de elementen afgeleid uit het strafgeding worden weerlegd.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Gent 29 maart 2017, *RABG* 2018, afl. 16, 1479-1492.

Hyperlink:

Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de persoon – Onopzettelijke doding en slagen – Onopzettelijke slagen – Gebrek aan voorzichtigheid – Geneesheer – Toetsingscriterium – Foutief handelen

Samenvatting: Het gebrek aan voorzichtigheid moet in concreto worden beoordeeld rekening houdend met de voorzichtigheid die een normaal gemiddeld mens in dezelfde omstandigheden dient te tonen. Voor een neurochirurg houdt dit in dat zijn optreden en handelen moet worden getoetst aan dit van een zorgvuldig en oplettend geneesheerspecialist van dezelfde specialiteit, namelijk een neurochirurg, in dezelfde omstandigheden. Elke afwijking van het gedrag van een zorgvuldig en oplettend geneesheer van dezelfde categorie is foutief.

Een neurochirurg die rekening houdend met de bijzonder complexe voorgeschiedenis van een patiënt zonder multidisciplinair overleg niet kiest voor de minste riskante therapie (radiotherapie), maar voor de meest riskante behandeling (risicovolle biopsie met een open hersenoperatie), handelt foutief.

Een neurochirurg die beslist om een operatie verder te zetten nadat zich een ernstig hersenoedeem heeft gemanifesteerd en dan nog overgaat tot een blinde biopsiename, handelt foutief.

Gent 12 juni 2017, *P&R* 2018, afl. 3, 127-128.

Hyperlink:

Trefwoorden: Onrechtmatige daad – Schade en schadeloosstelling – Bestaan van wettelijke of reglementaire verplichting tot betaling – Prestaties van gemeente in het kader van opsporing en bestrijding van misdrijven – Politiebeambte gewond bij agressiedelict – Kosten van vergoeding van dienstvrijstelling en dossierkosten – Ten laste van gemeente

Samenvatting: Uit de strekking van de regelgeving inzake politie en Justitie volgt dat de prestaties van een gemeente in het kader van de opsporing en de bestrijding van misdrijven definitief ten laste moeten blijven van de overheid die deze kosten heeft gemaakt, zoals in dit geval de door een gemeente toegekende vergoeding voor dienstvrijstelling van een politiebeambte en de dossierkosten van de gemeente in het kader van de afhandeling van het arbeidsongeval en van het rechtshulpdossier.

Met noot: VAN OEVELEN, A., “Vormen de door een gemeente gedane kosten voor orde- en veiligheidsmaatregelen van algemeen belang schade die zij op de aansprakelijke kan verhalen?”, *P&R* 2018, afl. 3, 128-129.

Gent 15 september 2017, *RABG* 2018, afl. 16, 1435-1436.

Hyperlink:

Trefwoorden: Opsporing/Onderzoek – Machtiging tot inzage/afschrift dossier – Misbruik van inzagerecht in strafdossier (art. 460ter Sw.) – Bestanddelen – Oogmerk en resultaat

Samenvatting: Hij die nadat hij inzage heeft gekregen in een strafdossier geopend ingevolge zijn klacht, een foto neemt van een pagina uit dit dossier en die specifiek betrekking heeft op de vrouw tegen wie hij klacht heeft ingediend en die foto vervolgens op zijn Facebookpagina plaatst met hatelijke commentaar aan haar adres, waarop 68 reacties zijn gevolgd, maakt zich schuldig aan het misdrijf van artikel 460ter Strafwetboek. Het verwijderen op de Facebookpagina van de uit het strafdossier genomen foto, is zonder invloed op het bestaan van het misdrijf.

Met noot: VAN VOLSEM, F., “De strafrechtelijke sanctionering van het misbruik van het inzagerecht in strafdossiers (art. 460ter Sw.)”, *RABG* 2018, afl. 16, 1436-1451.

Antwerpen 19 oktober 2017, *RABG* 2018, afl. 16, 1463-1465.

Hyperlink:

Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Misdrijven tegen de persoon – Opzettelijke doding en slagen – Foltering – Constitutieve bestanddelen – Opzetvereiste – Onmenselijke behandeling – Uitdrukking van een bijzondere minachting voor het slachtoffer – Geen bijzonder opzet

Samenvatting: Bij het strafbaar stellen van foltering stelt artikel 417bis, 1° Strafwetboek de strafbaarheid van de feiten niet afhankelijk van de omstandigheid dat deze herhaaldelijk voorkomen of lang duren. De wet vereist evenmin dat bij de feiten vitale organen worden geïdoleerd of geraakt. Het algemeen opzet in hoofde van de dader volstaat.

Beklaagde gooide wetens en willens een sterk bijtend product naar het slachtoffer en bracht met een mes diepe snijwonden toe in het aangezicht. Deze handelingen hielden een onmenselijke behandeling in die hevige pijn of ernstig en vreselijk lichamelijk of geestelijk lijden veroorzaakten bij het slachtoffer. Deze gewelddaden waren in hoofde van beklagde de uitdrukking van een bijzondere minachting voor het slachtoffer, minachting die werd ingegeven door het feit dat hij zich gekrenkt voelde door uitlatingen van het slachtoffer.

Met noot: VEREECKE, V., “De bestanddelen van het misdrijf foltering”, *RABG* 2018, afl. 16, 1466-1470.

Gent 8 november 2017, *P&R* 2018, afl. 3, 130-133.

Hyperlink:

Trefwoorden: Art. 458 Sw. – Beroepsgeheim – Geheim – Discretieplicht – Ambtsgeheim – Politieambtenaar – Administratieve politie – Gerechtelijke politie

Samenvatting: Het hof van beroep oordeelt dat het beroepsgeheim van een politieambtenaar eerder een ambtsgeheim is, nu hij nooit inlichtingen verkrijgt in persoonlijke naam, maar in naam van de gemeenschap die hij vertegenwoordigt, in tegenstelling tot advocaten of artsen.

Als het gaat om materiële elementen die geen geheim karakter hebben, is de politieambtenaar volgens het hof slechts gehouden tot een deontologische discretieplicht. Dit belet niet dat tegelijk een beroepsgeheim kan gelden ten aanzien van hetzelfde beroep of dezelfde persoon.

De simpele mededeling van het feit dat op een bepaald ogenblik een bar- of alcoholcontrole zou plaatsvinden, zonder dat een bepaalde instelling of persoon wordt gevisieerd, is een zuiver materieel element dat voor politieambtenaren die niet deelnemen aan de geplande operatie niet onder het beroepsgeheim, maar onder de discretieplicht valt.

Het beroeps- of ambtsgeheim is volgens het hof niet ingesteld ten voordele van de politiekorpsen, maar van de rechtsbedeling en de burgers. Artikel 458 Sw. beschermt geen principes, maar concrete belangen van individuele rechtssubjecten. Bij gebrek aan rechtssubjecten die rechtstreeks in hun belangen worden gekrenkt, oordeelt het hof dat het beroepsgeheim niet is geschonden.

Met noten:

- ROYER, S., VERBRUGGEN, F., “Geheimhoudingsplicht politie beperkter dan discretieplicht”, *P&R* 2018, afl. 3, 133-138.
- HOET, P., “Beroepsgeheim of discretieplicht van de politieambtenaar: afhankelijk van de aard van de bekendgemaakte geheime informatie en/of van zijn betrokkenheid bij die informatie?”, *RABG* 2018, afl. 16, 1456-1463.

Gent 12 december 2017, *RW* 2018-19, afl. 19, 759.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Internering – Forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek – Niet-bindend karakter van de bevindingen van de forensisch psychiater voor de rechter

2. Internering - Voorwaarden – Beklaagde die volgens de forensisch psychiater als een mentaal gehandicapte met een verlaagd intelligentiequotiënt moet worden beschouwd – Persoon die op het ogenblik van de beslissing geen blijk geeft te lijden aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast

Samenvatting: 1. Hoewel over een internering slechts kan worden beslist na een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek, is de rechter niet gebonden door de bevindingen van de forensisch psychiater.

2. Uit de loutere omstandigheid dat een beklaagde een laag intelligentiequotiënt heeft en volgens de forensisch psychiater als een mentaal gehandicapte moet worden beschouwd, kan niet worden afgeleid dat de beklaagde moet worden geïnterneerd. Dit zal met name niet het geval zijn wanneer de beklaagde volgens de rechter niet dermate mentaal gehandicapt is dat zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden is tenietgedaan of ernstig is aangetast.

Brussel 10 januari 2018, *T.Strafr.* 2018, afl. 6, 377-379 en *RABG* 2018, afl. 16, 1499-1507.

Hyperlink:

Trefwoorden: Overlast elektronische communicatie – Definitie persoonsgegevens – Niet-toegelaten verwerking persoonsgegevens – Drukpersmisdrijf – Verwerking voor persoonlijke of huishoudelijke doeleinden

Samenvatting: Het verspreiden van een mogelijk strafbare meningsuiting via sociale media, ook indien vervolgd als het misbruik van een elektronisch communicatienetwerk, is een drukpersmisdrijf en valt bijgevolg onder de exclusieve bevoegdheid van het hof van assisen. Foto's zijn persoonsgegevens in de zin van de wet van 8 december 1992 indien de afgebeelde natuurlijke persoon geïdentificeerd of identificeerbaar is.

Het verspreiden via sociale media van een foto waarop een identificeerbare natuurlijke persoon is afgebeeld vereist de toestemming van deze persoon of een andere rechtvaardiging voorzien in artikel 5 van de wet van 8 december 1992. Een dergelijke verspreiding valt niet onder de uitsluiting van de verwerking voor persoonlijke of huishoudelijke doeleinden.

Met noot: VAN DE HEYNING, C., “De materieelrechtelijke kwalificatie van onlinebeledigingen: over posten, pesten en publiceren”, *RABG* 2018, afl. 16, 1530-1536.

Brussel 19 juni 2018, *NC* 2018, afl. 6, 604-606.

Hyperlink:

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter – Vrijspraak op strafgebied – Uitsluitend hoger beroep burgerlijke partij – Opdracht strafrechter – Burgerlijke rechtsvordering voor de burgerlijke rechter – Schorsing behandeling wegens strafvordering – Vrijspraak – Uitsluitend hoger beroep burgerlijke partij – Voortduren van de schorsing

Samenvatting: Op het enkel hoger beroep van een burgerlijke partij moet de strafrechter in hoger beroep, krachtens de devolutieve werking van het hoger beroep, met betrekking tot de burgerlijke rechtsvordering nagaan of het aan die vordering ten grondslag liggende feit

bewezen is en of het de burgerlijke partij schade heeft berokkend. Het gezag van gewijsde van de beslissing die de beklaagde op de strafvordering vrijspreekt, strekt zich niet uit tot de burgerlijke rechtsvordering die de burgerlijke partij voor de strafrechter in hoger beroep heeft gebracht.

De schorsing van de behandeling van een zaak voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 4, eerste lid VTSv. wegens een niet-besliste strafvordering blijft voortduren totdat de strafrechter heeft beslist over het enkel hoger beroep van de burgerlijke partij tegen het vrijsprekend vonnis op strafgebied.

Antwerpen 15 november 2018, NC 2019, afl. 1, 67-68.

Hyperlink:

Trefwoorden: Burgerlijke belangen – Provisionele schadevergoeding zonder aanhouden burgerlijke belangen – Definitieve afhandeling – Bevoegdheid strafrechter

Samenvatting: De strafrechter is onbevoegd om te oordelen over een definitief toe te kennen schadevergoeding indien deze bij een voorafgaande beslissing provisioneel werd toegekend en de burgerlijke belangen daarbij niet verder werden aangehouden.

De beoordeling van het vervolg van haar burgerlijke rechtsvordering en van de concrete begroting van deze vordering komt enkel nog de burgerlijke rechter toe

Antwerpen 20 december 2018

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Oplichting – Verkoop van nepdrugs

Samenvatting: Op basis van vaststellingen van de politie-inspecteurs is het aangetoond dat beklaagde het oogmerk had om zich gelden van festivalgangers toe te eigenen door bedrieglijke middelen, meer bepaald door aanwending van listige kunstgrepen: beklaagde bood op het festivalterrein van Tomorrowland gekleurde pillen met een logo erop te koop aan, zijnde pillen die het uitzicht hebben van XTC-pillen. Tevens bood hij druppelverpakkingen te koop aan met daarin een witte poederachtige substantie, zijnde een verpakking zoals cocaïne veelvuldig op straat wordt verkocht aan gebruikers van cocaïne.

Door het kader waarin de verkopen plaatsvonden (tijdens het festival Tomorrowland), de wijze waarop de verkopen gebeurden (vluchtig tussen de massa), het uitzicht van de pillen (zoals XTC-pillen er gebruikelijk uitzien) en van de druppelverpakkingen (zoals individuele porties cocaïne gebruikelijk op straat verkocht worden), werden de aangesproken festivalgangers in de waan gebracht dat zij echte XTC-pillen en cocaïne konden kopen van beklaagde, en werden zij derhalve overtuigd om deze nepdrugs van beklaagde aan te kopen. Hierbij heeft beklaagde ontegensprekelijk op bedrieglijke wijze misbruik gemaakt van het vertrouwen en de aldus gecreëerde goedgelovigheid van deze festivalgangers.

Het feit dat de festivalgangers die de nepdrugs van beklaagde kochten, de bedoeling hadden om een misdrijf te plegen (bezit van verdovende middelen), neemt niet weg dat zij in het kader van deze transactie het slachtoffer kunnen worden van het misdrijf oplichting, gepleegd door beklaagde.

Beklaagde kan niet gevolgd worden in zijn stelling dat hij het door deze festivalgangers beoogde misdrijf (bezit van verdovende middelen), heeft voorkomen.

In tegenstelling tot hetgeen beklaagde in zijn beroepsconclusie voorhoudt, kan de handelswijze van beklaagde wel degelijk risico's meebrengen voor de volksgezondheid, gelet op de ongekende en dus mogelijk schadelijke samenstelling van de verkochte pillen en van de witte poederachtige substantie. Bovendien is er het reële risico dat druggebruikers zouden overdoseren wanneer zij daarop nog echte drugs nemen omdat zij geen effect krijgen van de nepdrugs.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

Antwerpen 14 augustus 2017, *NJW* 2019, afl. 396, 124-126.

Hyperlink:

Trefwoorden: Gerechtelijk recht – Tussengeschied – Wraking van de rechter – Aanwezigheid OM in de raadkamer – Overtuiging van een partij

Samenvatting: Wanneer een partij een rechter wil wraken op grond van een wettige verdenking (art. 828, 1° Ger. W) kan uit de enkele omstandigheid dat die rechter (en zijn collega's) en de federaal procureur tijdens een schorsing van de terechtzitting samen in de raadkamer hebben vertoefd, niet worden afgeleid dat daardoor objectief gezien bij die partij en bij de publieke opinie de schijn kan ontstaan dat de voornoemde rechter niet langer onpartijdig en onafhankelijk in de zaak kan beslissen.

Bij de beoordeling of er wettige redenen zijn om te twifelen aan de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de leden van een rechtscollege, kan rekening worden gehouden met de overtuiging die een partij op dit punt zegt te hebben. Die overtuiging vormt evenwel geen exclusief criterium. Bepalend is of de vrees voor een afhankelijke of partijdige behandeling van de zaak objectief is gerechtvaardigd.

Met noot: VANDENBUSSCHE, W., "Wraking en de overtuiging van een partij", *NJW* 2019, afl. 396, 127.

Antwerpen 14 augustus 2018, *T.Strafr.* 2018, afl. 6, 379-381.

Hyperlink:

Trefwoorden: Wraking – Verzoek nieuwe conclusietermijnen wegens nieuw feit – Weigering – Geen wettige verdenking

Samenvatting: Het oordeel dat geen nieuwe conclusietermijnen worden vastgelegd daar niet voldaan is aan artikel 152, §2 Sv., omdat het bijgebrachte stuk niet nieuw noch ter zake dienend was, behoort tot de taak van de rechter om te oordelen over een geschilpunt op grond van de toepasselijke wetgeving en levert geen grond tot wettige verdenking op. Ook de navolgende beslissing van de rechter om de behandeling van de zaak niet uit te stellen of aan te houden tot het einde van de zitting, noch om de zitting te schorsen teneinde de verzoeker toe te laten een verzoek tot wraking neer te leggen, brengt mee dat de rechter niet in staat was op onafhankelijke, onpartijdige en serene wijze uitspraak te doen.

Antwerpen 27 november 2018, *RABG* 2019, afl. 1, 68-69.

Hyperlink:

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige hechteniswet – Hoger beroep – Elektronisch toezicht als modaliteit aanhoudingsbevel – Hoger beroep verdachte – Uitvoering in de gevangenis als modaliteit aanhoudingsbevel

Samenvatting: Op het enkel hoger beroep van de verdachte gericht tegen een beschikking waarbij de voorlopige hechtenis met de modaliteit van het elektronisch toezicht werd bevestigd, kan de kamer van inbeschuldigingstelling met eenparigheid van stemmen de voorlopige hechtenis bevestigen, met tenuitvoerlegging in de gevangenis.

Met noot: DE SMET, B., “De beoordelingsbevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling bij elektronisch toezicht”, *RABG* 2019, afl. 1, 70-73.

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr.Brussel 18 februari 2016, *RABG* 2018, afl. 16, 1492-1499.

Hyperlink:

Trefwoorden: Misdrijven en hun straffen – Informaticamisdrijven – Wet Elektronische Communicatiemiddelen – Correspondent – Communicatiemiddel – Schade en overlast – Bescherming persoonsgegevens – Cyberpesten

Samenvatting: De Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel meende dat het plaatsen van een foto van politieambtenaren met laatdunkende commentaren op sociale media een schending van artikel 145 Wet Elektronische Communicatiemiddelen uitmaakt. De rechtbank meent dat de mogelijkheid van de politieambtenaren om op een publieke post

te reageren voldoende is om te spreken van correspondentie met telecommunicatiemiddelen. Bovendien was volgens de rechter voldaan aan het vereiste van de bedoeling om schade of overlast te veroorzaken doordat de commentaren anderen kan aanzetten tot een denigrerende houding t.o.v. politieambtenaren en rekening houdende met het grote bereik en publieke karakter van de commentaren.

Met noot: VAN DE HEYNING, C., “De materieelrechtelijke kwalificatie van onlinebeledigingen: over posten, pesten en publiceren”, *RABG* 2018, afl. 16, 1530-1536.

Corr. Brussel 23 april 2018, <i>RDP</i> 2019, afl. 2, 173-207.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Langues (emploi des) – matière judiciaire – instruction – terrorisme – saisine du juge d’instruction – doyen des juges d’instruction spécialisés en matière de terrorisme – ordonnance désignant le juge d’instruction

2. Action civile – constitution de partie civile – policier – anonymat – recevabilité de l’action civile

3. Peine – période de sûreté – non-rétroactivité de la loi pénale qui instaure une nouvelle sanction ou aggrave celle qui existait au moment de l’infraction

Samenvatting: 1. L’ordonnance prise par le doyen des juges d’instruction spécialisés en matière de terrorisme, saisi par des réquisitions du procureur fédéral en vue d’instruire, aux termes de laquelle le dossier est distribué à un juge d’instruction spécialisé, ne constitue pas un acte d’instruction au sens de l’article 12 de la loi concernant l’emploi des langues en matière judiciaire, mais une simple mesure d’ordre, qui n’est dès lors pas soumise à la loi précitée. (L. 15 juin 1935, art. 12 et 403; C. i. cr., art. 47duodecies ; C. jud., art. 144ter, § 1er, 2°)

2. La recevabilité de l’action civile exercée devant le juge du fond par les membres des unités spéciales de la police fédérale et par les policiers chargés d’enquêter ou d’intervenir sur des infractions particulièrement graves, ayant agi sous couvert de l’anonymat, conformément aux articles 112quater et 112quinquies du Code d’instruction criminelle, en raison du dommage qu’ils ont subi dans le cours de cette intervention, n’est pas subordonnée au dévoilement de leur identité. (C. i. cr., article 112quater et suivants ; C. jud., art. 780)

3. La possibilité ou l’impossibilité légale de se voir appliquer une peine assortie d’une période de sûreté, laquelle constitue un élément d’appréciation de la sévérité de la sanction, doit être prévisible au moment de l’infraction ; la loi, adoptée postérieurement aux faits, qui permet l’application d’une peine en partie incompressible, ne peut rétroagir. (L. 21 décembre 20176 , art. 2 et 3 ; C. pén., art. 2 ; Conv. eur. D.H., art. 7)

Met noot : DE BECO, D., DE BROUWER, A., GUILLAIN, C., “Commentaire du jugement du tribunal correctionnel de Bruxelles du 23 avril 2018 dans l'affaire 'Abdeslam': quand l'exception devient la règle. », *RDP* 2019, afl. 2, 173-207.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Veurne) 23 oktober 2018, *NC* 2018, afl. 6, 606-607.

Hyperlink:

Trefwoorden: Ontslutelplicht – Art. 88quater Sv. – Non-incriminatiebeginsel – Schending art. 6 EVRM en art. 14.3.g BUPO-Verdrag

Samenvatting: Door een beklagde te bevelen om de gegevensdragers toegankelijk te maken wordt hij gedwongen om middels een eigen intellectuele prestatie bij te dragen tot de bewijsvoering lastens hemzelf. Hierdoor levert hij klaarblijkelijk bewijs tegen zichzelf. Een bevel aan een beklagde om de encryptiesleutels mee te delen is in strijd met het verbod op zelfincriminatie en met het recht op een eerlijk proces zoals bedoeld in artikel 6 EVRM en artikel 14.3.g BUPO-Verdrag.

Opm.: Dit vonnis is niet definitief.

Corr. Brussel 23 oktober 2018, *NJW* 2019, afl. 394, 41-43.

Hyperlink:

Trefwoorden: Slagen en verwondingen – Verwerpelijk motief – Verzwarende omstandigheden – Haatmisdrijf

Samenvatting: Een man met zwarte huidskleur bracht ‘uit het niets’ een slag toe aan iemand die in het park naar hem had geknikt en zei daarbij ‘dat hij blanken haat’. De correctionele rechtbank veroordeelt de man voor opzettelijke slagen en past artikel 405quater Sw. toe. Dat artikel voorziet in een verplichte strafverzwaring wanneer er sprake is van een haatmotief. Het vonnis toont aan dat de bepalingen over haatmisdrijven niet alleen ‘minderheidsgroepen’ maar ook ‘meerderheidsgroepen’ beschermen.

Met noot: BORGHS, P., “Slagen ingegeven door een haatmotief”, *NJW* 2019, afl. 394, 42-43.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Brugge) 17 december 2018, *NJW* 2018, afl. 395, 88-90.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Toepasselijkheid kerkelijk recht – Biechtgeheim – Beroepsgeheim – Art. 458 Sw. – Schuldig verzuim – Art. 422bis Sw. – Noodtoestand – Hulpverleningsplicht – Spreekplicht – Zwijgrecht – Zelfdoding

Samenvatting: De correctionele rechtbank oordeelt dat het kerkelijk recht geen bron van vigerend (straf)recht is en dus geen invloed heeft op de draagwijdte en interpretatie ervan. Het biechtgeheim maakt deel uit van het beroepsgeheim dat echter niet absoluut is (art. 458 Sw.)

De hulpverleningsplicht (art. 422bis Sw.) geldt ook voor beroepsgeheimhouders. Zelfs bij een absolute visie op het beroepsgeheim is de schending daarvan nog steeds een noodtoestand volgens de rechtbank, als dit het enige middel is om een hoger rechtsbelang te vrijwaren, namelijk het verlenen van hulp aan een persoon in nood.

Volgens de rechtbank kan het rechtsbelang dat artikel 458 Sw. beschermt, in de concrete omstandigheden als ondergeschikt beschouwd worden aan het rechtsbelang dat artikel 422bis Sw. beschermt. De beklaagde had – zich beroepend op de rechtvaardigingsgrond van de noodtoestand – hulp moeten verlenen.

Wie op het punt staat zelfmoord te plegen, verkeert in groot gevaar.

Met noot: ROYER, S., VERBRUGGEN, F., “Hulpverleningsplicht gaat voor op beroepsgeheim”, *NJW* 2018, afl. 395, 90.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- GOOSSENS, F., BERKMOES, H., “Salduz in de (voornamelijk) Belgische rechtsleer: een literatuuroverzicht”, *P&R* 2018, afl. 4, 191-193.

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- BLOCH, A., *Het strafdossier, een straf dossier*, Brugge, Die Keure, 2019, 110 p.
- BRUGGEMAN, W., BOCKSTAELE, M., LIEGEOIS, Y., *De aanhouding – Reeds Politie Praktijk Boeken*, Antwerpen, Maklu, 2019, 200 p.
- KEILER, J., ROEF, D., *Comparative concepts of criminal law*, Mortsel, Intersentia, 2019, 376 p.
- PUT, J., VERSWEYVELT, A.-S., *Beroepsgeheim en hulpverlening*, Brugge, Die Keure, 2018.
- SCHOTSAERT, A., VAN LINTHOUT, P., KERKHOFS, J., *Contra-Terrorisme. De gerechtelijke aanpak van terrorisme in België*, Gent, Larcier, 2018, 423 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- THIRIAR, P., ROZIE, M., *De toepassing van de potpourri-wetten in het civiel en het penaal procesrecht*, Gent, Story Publishers, 2018, 218 p.

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- IONESCU-VRACA, R., « L'obligation de coopération des Etats avec la Cour pénale internationale: une illustration des défis à travers l'affaire Al Bashir et l'Afrique. », *RDP* 2019, afl. 1, 7-32.
- KUTY, F., “Chronique de jurisprudence – Le droit à un procès pénal équitable au sens de la jurisprudence strasbourgeoise en 2018”, *JLMB* 2019, afl. 6, 244-282.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- AUDENAERT, N., “Samenloop en vrij verkeer van judiciële beslissingen”, *NC* 2018, afl. 6, 561-577.
- VAN DEN BERGE, Y., “Het Belgische strafrecht: veel aandacht voor de vrijheidsbeneming en de vrijheidsbeperking”, *NC* 2019, afl. 1, 1-28.
- WAETERINCKX, P., VAN HERPE, R., “De wettelijke regeling i.v.m. de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon ontdoet zich na 19 jaar van twee groeipijnen”, *NC* 2018, afl. 6, 541-560.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BALTHAZAR, T., “Het beroepsgeheim: niet uitgehold, maar wel steeds complexer”, *Juristenkrant* 2019, afl. 381, 12.

- BLOCKX, F., DOOMS, V., DEJEMEPPE, B., “De uitholling van het beroepsgeheim?”, *CABG* 2018, 124 p.
- BORGHS, P., “Slagen ingegeven door een haatmotief”, *NJW* 2019, afl. 394, 42-43. (noot bij Corr. Brussel 23 oktober 2018)
- COLETTE-BASECQZ, N., “De verplichting om help te verlenen aan een persoon in nood: een verhoogde aansprakelijkheid in het licht van het criterium van het beroep en de opleidingsgraad”, *T.Gez.* 2018-19, afl. 3, 202-204.
- DELBROUCK, L., BERGS, I., “Meer dan een enkele leugen: het in pand geven van een geveinsd authentiek schilderij volstaat als listige kunstgreep”, *RABG* 2018, afl. 16, 1476-1479. (noot bij Cass. 17 oktober 2017)
- FLO, J., “Cassatie verbreekt vrijspraak advocaat Rieder voor smaad aan procureur”, *Juristenkrant* 2018, afl. 380, 3. (noot bij Cass. 27 november 2018 (C.17.0302.N), onuitgeg.)
- HOET, P., “Beroepsgeheim of discretieplicht van de politieambtenaar: afhankelijk van de aard van de bekendgemaakte geheime informatie en/of van zijn betrokkenheid bij die informatie?”, *RABG* 2018, afl. 16, 1456-1463. (noot bij Gent 8 november 2017)
- LAMON, H., “Forum. Beroepsgeheim van advocaten niet gebaat met getoeter en getetter”, *Juristenkrant* 2019, afl. 381, 13.
- MARLIER, G., “Familie in het straf- en strafprocesrecht: afbrokkelende hoeksteen van de samenleving?”, *RW* 2018-19, afl. 21, 803-815.
- ROYER, S., VERBRUGGEN, F., “Hulpverleningsplicht gaat voor op beroepsgeheim”, *NJW* 2018, afl. 395, 90. (noot bij Brugge 17 december 2018)
- ROYER, S., VERBRUGGEN, F., “Geheimhoudingsplicht politie beperkter dan discretieplicht”, *P&R* 2018, afl. 3, 133-138. (noot bij Gent 8 november 2017)
- TACK, S., “Wijziging abortuswetgeving: reële verruiming of gemiste kans?”, *T.Gez.* 2018-2019, afl. 3, 155-157.
- VAN DE HEYNING, C., “De materieelrechtelijke kwalificatie van onlinebeledigingen: over posten, pesten en publiceren”, *RABG* 2018, afl. 16, 1530-1536.
- VAN VOLSEM, F., “De strafrechtelijke sanctionering van het misbruik van het inzage-recht in strafdossiers (art. 460ter Sw.)”, *RABG* 2018, afl. 16, 1436-1451. (noot bij Gent 15 september 2017)
- VEREECKE, V., “De bestanddelen van het misdrijf foltering”, *RABG* 2018, afl. 16, 1466-1470. (noot bij Antwerpen 19 oktober 2017)
- VEREECKE, V., “Het eventueel opzet bij de beoordeling van het oogmerk om te doden”, *RABG* 2019, afl. 1, 25-31. (noot bij Cass. 2 oktober 2018)
- VOORHOOF, D., “Geen verbod op filmen van politieagenten”, *Juristenkrant* 2018, afl. 380, 1-2. (noot bij Gent 19 september 2018, onuitgeg.)

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BERKMOES, H., “Geweld tegen en door politiediensten: een strafvorderlijke knoop”, *P&R* 2018, afl. 3, 113-120.
- BOCKSTAELE, M., “Over vaststellingen en handtekeningen van ‘opsteller’ en ‘vaststeller’”, *NC* 2019, afl. 1, 50-54. (noot bij Cass. 14 maart 2017)

- COLETTE, M., “Tien jaar na de Copernicaanse wending: zoeken naar een tweede adem”, *P&R* 2018, afl. 4, 143-154.
- CONINGS, C., ROYER, S., “Grondwettelijk Hof mild voor doorzoeking smartphones en laptops”, *Juristenkrant* 2019, afl. 381, 1-2. (noot bij GwH 6 december 2018, zie ed. 152)
- COPPENS, J., “Voorrecht van rechtsmacht en tegenspraak tijdens het vooronderzoek”, *T.Strafr.* 2018, afl. 6, 338-350.
- COUVREUR, F., “Hoger beroep na ongedaan verklaard verzet”, *NJW* 2019, afl. 396, 120-121. (noot bij GwH 17 mei 2018, zie ed. 149)
- DE BOCK, E., “Samenloop van verzet en hoger beroep door eenzelfde partij in strafzaken”, *T.Strafr.* 2018, afl. 6, 363-370. (noot bij Cass. 25 januari 2017, zie ed. 144)
- DE SMET, B., “De voorbereidende fase in de procedure tegen een minderjarige verdacht van een als misdrijf omschreven feit”, *T.Strafr.* 2018, afl. 6, 373-377. (noot bij Cass. 11 september 2018)
- DE SMET, B., “Afsluiting van een gerechtelijk onderzoek tegen een minderjarige en rechtsmiddelen”, *NC* 2019, afl. 1, 45-48. (noot bij Cass. 17 januari 2017)
- DE SMET, B., “De beoordelingsbevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling bij elektronisch toezicht”, *RABG* 2019, afl. 1, 70-73. (noot bij Antwerpen 27 november 2018)
- DE SMET, B., “De beoordelingsruimte van de strafrechter bij niet-ontvankelijk verzet”, *RW* 2018-19, afl. 19, 755-758.
- DEWULF, S., “In abstracto, in concreto en (in beginsel) irrelevant. Het Hof van Cassatie bevestigt enkele basisprincipes in het uitleveringsrecht”, *NC* 2018, afl. 6, 591-596. (noot bij Cass. 26 juni 2018)
- GOOSSENS, F., VAN DAELE, D., MERGAERTS, L., COLETTE, M., “Salduz, een nog steeds onvoltooid verhaal...”, *P&R* 2018, afl. 4, 141-1742.
- GOOSSENS, F., COLETTE, M., “Er was eens... Hoe absoluut is het recht op bijstand door een advocaat bij het verhoor nog na het Straatburgse Ibrahim-arrest?”, *P&R* 2018, afl. 4, 167-173. (noot bij EHRM 13 september 2016, zie ed. 141)
- HUYSMANS, J., “De verlenging van de arrestatietermijn tot 48 uur”, *P&R* 2018, afl. 3, 87-112.
- HUYSMANS, J., “De sanctionering van de vormvereisten voor een bevel tot aanhouding”, *P&R* 2018, afl. 3, 121-126. (GwH 5 juli 2018, zie ed. 150)
- LUGENTZ, F., “Non bis in idem: application limitée en présence de poursuites successives du chef de faits identiques ou substantiellement les mêmes, ou lorsque "un plus un égale deux."”, *RDP* 2019, afl. 2, 158-171. (noot bij Cass. 22 november 2018, (C.17.0126.F))
- MERGAERTS, L., VAN DAELE, D., VERVAEKE, G., “Het recht op bijstand door een advocaat bij het verhoor als compensatie voor de kwetsbare positie van verdachten: een dwarsdoorsnede van de Europese en Belgische rechtspraak”, *P&R* 2018, afl. 4, 155-166.
- RIZCALLAH, C., « La protection des droits fondamentaux dans le cadre du mandat d'arrêt européen: un impératif difficile à mettre en œuvre », *RDP* 2019, afl. 1, 100-115.
- SCHUERMANS, F., “Politioele meldingsplicht en informantenwerking”, *RABG* 2019, afl. 1, 64-68. (noot bij Cass. 22 mei 2018, zie ed. 150)
- TERSAGO, P., “De voorlichting van verdachten over hun procedurele rechten als fundamentele waarborg voor het recht op een eerlijk proces”, *P&R* 2018, afl. 4, 183-191.

- VAN DER HAEGEN, M., “e-Deposit en de ondertekening van conclusies: de relativiteit van een handtekening?”, *RW* 2018-19, afl. 18, 698-703. (noot bij Cass. 14 november 2017, zie ed. 148)
- VAN DOOREN, E., “Regeling van de rechtspleging bij voorrecht van rechtsmacht”, *RABG* 2019, afl. 1, 8-14. (noot bij Cass. 21 november 2018)
- VAN VOLSEM, F., “Een beknopt overzicht van de cassatierechtspraak betreffende de schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring van vermogensvoordelen”, *RABG* 2019, afl. 1, 44-49. (noot bij Cass. 25 september 2018, zie ed. 151)
- VANDENBUSSCHE, W., “Wraking en de overtuiging van een partij”, *NJW* 2019, afl. 396, 127. (noot bij Antwerpen 14 augustus 2017)
- VERHESSCHEN, K., “Rechterlijke controle op minnelijke schikkingen in strafzaken”, *NJW* 2018, afl. 393, 931-932. (noot bij GwH 31 mei 2018, zie ed. 150)
- WAETERINCKX, P., VAN HERPE, R., “De rechten van de derde-eigenaar te goeder trouw versus het algemeen (strafrechtelijk) belang: het Grondwettelijk Hof stelt opnieuw duidelijk grenzen”, *NC* 2019, afl. 1, -45. (noot bij GwH 4 oktober 2018)
- WAUTERS, E., GOOSSENS, F., “Het Hof van Cassatie als definieerder van het begrip ‘verhoor’: een korte beschouwing”, *P&R* 2018, afl. 4, 177-180.

E. Gemengde of andere bijdragen

- COENJAERTS, L., “Actualités en droit judiciaire: un peu de tout après six pots-pourris”, *JLMB* 2019, afl. 6, 283-284.
- COLETTE-BASECQZ, N., “Onopzettelijke doodslag en de beoordeling van het oorzakelijk verband in geval van een foutief verzuim om de passende behandeling toe te dienen”, *T.Gez.* 2018-19, afl. 3, 176-182.
- DE BECO, D., DE BROUWER, A., GUILLAIN, C., “Commentaire du jugement du tribunal correctionnel de Bruxelles du 23 avril 2018 dans l'affaire 'Abdeslam': quand l'exception devient la règle. », *RDP* 2019, afl. 2, 173-207. (noot bij Corr. Brussel 23 april 2018)
- GARCET, S., “Chronique. La question de la privation relative au sein du processus de radicalisation”, *RDP* 2019, afl. 1, 51-59.
- HANOULLE, K., “De tijdelijke schorsing van de therapeutische tenlasteneming van een geïnterneerde persoon”, *RABG* 2019, afl. 1, 54-58. (noot bij Cass. 12 juni 2018)
- MAES, B., “De taalwet gerechtszaken is niet (meer) van openbare orde”, *RABG* 2018, afl. 18, 1697-1702.
- REMACLE, C., “Le gel administratif des avoirs dans la lutte contre le financement du terrorisme”, *RDP* 2019, afl. 2, 123-140.
- VAN ACOLEYEN, M., EECHAUDT, V., “Beroepen bij de Raad van State tegen penitentiaire tuchtsancties: doeltreffend of louter symbolisch?”, *NC* 2019, afl. 1, 29-36.
- VAN OEVELEN, A., “Vormen de door een gemeente gedane kosten voor orde- en veiligheidsmaatregelen van algemeen belang schade die zij op de aansprakelijke kan verhalen?”, *P&R* 2018, afl. 3, 128-129. (noot bij Gent 12 juni 2017)

F. Strafrecht in het buitenland

- HEREMANS, O., “The death penalty in Japan. Why has it not been abolished?”, *Jura Falconis* 2018, afl. 3, 549-566.
- JANSSENS, Y., “Eerste veroordeling voor seksistische straatintimidatie in Nederland”, *Juristenkrant* 2019, afl. 382, 2.

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- ADAM, C., “Chronique de criminologie. La schématisation progressive des pratiques psychosociales en milieu carcéral: du modèle littéraire au langage des instructions.”, *RDP* 2019, afl. 1, 33-50.
- DOYEN, M., DAS NEVES-RIBEIRO, N., « Chronique de criminologie. Consommateur d'héroïne intégré socialement: un funambule social? », *RDP* 2019, afl. 2, 140-156.